

Bu sayımızda

**Təhsil naziri Xızı
şəhərində vətəndaşları
qəbul edib**

→səh.3

**Cümhuriyyət
dövründə kitabxana işi**

→səh.7

**Təmayülləşmə-uğura
gedən optimal yol**

→səh.11

**Hamının yaxşı
ADAMı...**

→səh.14

Regionların innovativ layihələrə marağı artır

2-ci qrant müsabiqəsi qaliblərinin
45-i müxtəlif bölgələri əhatə edir

Son illər təhsil sistemində aparılan keyfiyyət dəyişikliklərinin əyani nümunəsi kimi inkişaf və innovasiya xarakterli layihələrin, müsabiqələrin həyata keçirilməsi müsbət ənənəyə çevrilib. Artıq ikinci dəfə keçirilən təhsildə inkişaf və innovasiyalar qrant layihəsinin təhsil müəssisələri və müəllimlərin bu sahədə xüsusi fəallığına səbəb olduğunu deyə bilərik.

Təhsil Nazirliyində təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə 2-ci qrant müsabiqəsinin yekunlarına həsr olunmuş brifinqdə də diqqətçəkən əsas məsələlərdən biri layihənin paytaxt Bakı ilə yanaşı, ölkəmizin bütün regionlarını əhatə etməsi oldu.

Nazirliyin Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsinin müdiri Emin Əmrullayev bildirdi ki, müsabiqəyə ümumi təhsil müəssisələri və fərdi kateqoriya üzrə ümumilikdə 850 layihə (639 fərdi, 211 isə ümumtəhsil məktəbi) təklifi təqdim edilib. Onlardan 823-nün qəbul olunduğunu deyən E.Əmrullayev bəzi statistik məlumatları nəzərə çatdırıb. Bütün 850 layihə ekspertlər tərəfindən qiymətləndirilib. 27 layihə texniki ekspertizadan keçməyib, yəni müsabiqənin şərtlərinə uyğun olmayıb.

→Ardı səh.4

Müəllimlik üçün yüksək bal toplayanlar

İsmayılı rayonundan ürekaçan xəbərlər gəlir. Rayon məktəblərindən biri 2018-2019-cu dərslə üçüncü ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının yaz sessiyasında 700 bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan şagirdlərinin sayı ötən ilki rəqəmlərlə müqayisədə artıb. Ən önəmli, rayon təhsilinin 668 balla müəllim olmaq istəyən şagirdi var. Rayondakı ümumtəhsil müəssisələrində elə siniflər var ki, böyük əksəriyyəti ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarına qatılıb və sənəd verənlərin hamısı dərslərinin hələ yekunlaşmamasına baxmayaraq, arzuladıqları ixtisas üzrə mümkün balı artıqlaması ilə toplayıb. İsmayılı şagirdləri arasında 600 balı ke-

çənlərin sayı artıq məktəb üzrə deyil, sinif üzrə ifadə olunur.

İsmayılı rayonunun təhsil müəssisələrinin uğurunun sirrini öyrənmək istəyirsinizmi? Elə biz də bu məqsədlə İsmayılıda olduq. Rayonun nailiyyətləri ilə öyündüyü 2 ümumtəhsil müəssisəsinə - 5 və 6 nömrəli tam orta məktəblərə baş çəkdik.

İsmayılıda bir məktəb var...

İsmayılıda məktəblərin sayı 80-dir. Rayonda 46-sı tam orta məktəb olmaqla, cəmi 80 ümumtəhsil müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Onlardan cəmi bir məktəb tam təmirlidir. Qalan məktəblərin hamısının

təmirə ehtiyacı var. İsmayılı rayonuna mümkün olan maksimum nəticəni məhz təmirə ən böyük ehtiyac olan məktəb - Natiq Behdiyev adına İsmayılı şəhər 6 nömrəli orta məktəb verib. 2011-ci ilin sentyabrına qədər kənd məktəbi olub. İsmayılı kəndi şəhər statusu qazananda adı dəyişsə də, kollektivli hələ də onu "kənd məktəbi" adlandırdı.

1984-cü ildən fəaliyyət göstərən, təmirə ehtiyacı olan məktəbin binası iki-mərtəbəlidir. Akt zalına qədər şagirdlərinə lazım ola biləcək hər şey var. Binadan fərqli olaraq, idman zalı yenicə təmir olunub. Burada trenajorlar belə quraşdırılıb. Böyük açıq meydançası, geniş məktəb həyət şagirdlərin fiziki hərəkət etməsinə

kifayət qədər imkan yaradır. Məktəbin fiziki tərbiyə müəllimi Elvin Əliyevin sözlərinə görə, bu imkanlardan şagirdlər maksimum yararlanırlar. Voleybol və futbola xüsusi maraqları var. Yüngül atletika da uşaqların sevimli məşğuliyyətidir. "Şahin" hərbi idman oyunlarında dəfələrlə yüksək nəticələr göstərirlər.

Məktəbin 4 şəhidi var. İlk şəhidi - məktəbin adını daşdığı Natiq Behdiyev 80-ci illərdə Əfqanıstanda həlak olub. Ruman Həsənov, Bəxtiyar Əmiraslanov və Şahməmməd Seyfəliyev isə torpaqlarımızın bütövlüklü uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olublar.

→Ardı səh.8

Diaqnostik qiymətləndirmədə iştirak edəcək müəllimlərin nəzərinə!

Cari ilin 26 may - 2 iyun tarixlərində müəllimlərin bilik və bacarıqlarının növbəti diaqnostik qiymətləndirilməsi keçiriləcək.

Diaqnostik qiymətləndirmədə respublikanın ümumi təhsil müəssisələrində çalışan 20 minə yaxın müəllim iştirak edəcək. Qiymətləndirməyə ilk peşə-ixtisas təhsil müəssisələrində ümumtəhsil fənlərini tədris edən müəllimlər də qatılacaq.

Azərbaycan Texniki Universitetinin idman zalında təşkil olunacaq qiymətləndirmənin keçirilməsi tarix və saat barədə məlumat istifadəçilərin şəxsi səhifələrinə göndəriləcək.

İbtidai sinif müəllimlərinin bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi 26-27 may, digər fənləri tədris edən müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi isə 29 may - 2 iyun tarixlərində keçiriləcək.

Namizədlərdən imtahan keçiriləcək ünvana (Azərbaycan Texniki Universiteti, Ayna Sultanova küçəsi 5, "Elmlər Akademiyası" metro stansiyasının yaxınlığı) şəxsiyyət vəsiqələri ilə gəlmələri tələb olunur.

Peşənin adı jurnalist

Dünyanın əksər ölkələrində jurnalist peşəsi ciddi nüfuz malikidir. Hər yerdə - qardaş Türkiyədə, Rusiyada, Qərbdə və Cənub-Şərqi Asiyada, Amerikada da belədir. Bunun əsas səbəbi odur ki, jurnalist peşəsinin daşıyıcısı əməli fəaliyyətə başlamadan öncə çoxsaylı "süzgəc"lərdən keçməlidir. Keçə bilmədisə, məlumdur ki, ondan jurnalist olmaz. Yox, keçməyə müvəffəq oldusa, bu "süzgəc" onun peşəkar jurnalist kimi yetişməsində başlıca rol oynayır.

Hansı "süzgəc"lərdən söhbət gedir? Əlbəttə, ilk növbədə ali məktəblərdən. Sonra isə jurnalistə işə başlamaq üçün vizit kartı verən müxtəlif qurumlardan. Bir də təbii ki, jurnalist işləyəcək şəxsin özündən: o, daima təkmilləşməli, nəzəri biliklərini artırmalı, informasiya bazasını yeniləməlidir. Ötən sayımızdakı yazımızda qeyd etmişdik ki, əslində, jurnalist digər peşə sahiblərinin hamısından çox bilməlidir. Beynəlxalq problemlərdən yazan xarici siyasətdən xəbərdar olmalıdır, sənayeni işiqandırmaq müvafiq olaraq texniki fənlərdən baş çıxarmalıdır, idman sahəsinin jurnalisti isə idmançı olmasa da, hər halda məsul olduğu sferanın bütün detallarından agah olmalıdır. Bu baxımdan gələcək, inkişaf etmiş ölkələrdə bu sistem necə qurulub və fəaliyyət göstərir.

Jurnalist olmaq istəyən Sənaye - Ticarət Palatasından sertifikat alsın

Böyük Britaniyada jurnalistika peşəsinə aid tədris proqramlarının akkreditasiyası ilə Jurnalistlərin hazırlanması üzrə Milli Şura (National Council for the Training of Journalists - NCTJ) və Teleradio Jurnalistlərinin hazırlanması üzrə Şura (Broadcast Journalism Training Council - BJTC) məşğul olur.

→Ardı səh.12

Kompüterdən, internetdən asılılığı necə dəf edək?

İnternetdən istifadə ilan zəhəri kimidir, ondan düzgün istifadə etdikdə insana xeyir verir, əksi isə...

Bu gün internetin həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilməsi danılmazdır. Və bu bir həqiqətdir ki, yüksək texnologiyaların inkişaf tendensiyası o qədər sürətlə gedir ki, internetin həyatımızın önəmli hissəsinə çevrilməsi getdikcə daha da asanlaşır. Özümüzi kompütersiz, internetsiz təsvir etmək belə çətindir. Ona dəfələrlə müraciət etməyimiz, bəzən saatlarla vaxtımızı kompüter qabağında keçirməyimiz günün reallıqlarındandır. Təbii ki, onun informasiya, müəyyən bilgilər əldə etmək, məlumat paylaşmaq və digər sadələşdirmə bir çox üstünlükləri var. Əgər biz internetdən düz-

gün istifadə etməyi bacarsaq, günümüzü çox məhsuldar edər, özümüzi təkmilləşdirə bilərik. Sual oluna bilər ki, internet istifadəçilərinin hamısını ondan doğru-düzgün istifadə edir? Gəlin razılaşaq ki, bəzən insanlar internetdən pis yönümlü, neqativ məlumatlarla, nifrət və kaos effekti verən informasiyalarla əhatə olunmuş şəkildə istifadə edirlər. Xüsusilə uşaq, yeniyetmə və gənclərin daha çox kompüterə bağlılığını nəzərə alsaq, bu barədə birmənalı olaraq bir söz demək çətinidir.

Elə "Təhsilə dəstək" əlavə təhsil müəssisəsinin təşkilatçılığı ilə internetə həsr olunan "Fürsətlər və təhlələr"

adlı maarifləndirici seminarlarda da məhz bu məsələ ciddi müzakirə obyektinə olub. Paytaxtın bir sıra ümumtəhsil məktəblərinin direktorlarının, direktor müavinləri və valideynlərinin iştirak etdiyi tədbiri "Təhsilə dəstək" əlavə təhsil müəssisəsinin direktoru Saleh Məmmədli açaraq onun məqsəd və məramından danışdı. Həyatımızın önəmli hissəsinə çevrilən internetdən istifadə ilə bağlı müxtəlif fikirlərin söyləndiyini, yazıların yazıldığını deyən direktor bugünkü seminarın maarifləndirici xarakter daşdığını və məsələyə bu dəfə daha fərqli formata yanaşıldığını bildirdi. Qeyd olunub ki, məqsəd hər bir insanın özünü inkişaf etdirmək üçün əvəzədişməz bir vasitəyə çevrilən internetin faydalarından danışıqla yanaşı, eyni zamanda ondan düzgün istifadə edilməkdə verdiyi fəsadlara qarşı daha diqqətli olmağı

göstərməkdir.

Saleh Məmmədli onu da əlavə edib ki, təqdim edilən maarifləndirici seminar respublikamızın bir sıra bölgələrində də təşkil ediləcəkdir.

Bir çox ailələrdə internetlə bağlı psixoloji problemlər yaşanır

Azərbaycanın görkəmli teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Nürəddin Mehdiyev müzakirə olunan mövzunun aktuallığını diqqətə çatdırıb. Bu gün bir çox ailələrdə internetlə bağlı müəyyən psixoloji problemlərin yaşandığını söyləyən aktyor onların həllində peşəkar psixoloqların, həkim psixoterapevtlərin məsləhətlərinə ciddi ehtiyacın duyulduğunu söyləyib.

→Ardı səh.13

"Birincilərin birincisi"

Azərbaycanın gənc istedadlarını tanıyaq

Səh.9

Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin təmiri və tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Son illərdə ölkədə təhsil müəssisələrinin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılmış, müxtəlif şəhər və rayonlarda təhsil müəssisələrinin tikintisi, əsaslı təmiri və bərpası istiqamətində uğurlu işlər görülmüşdür.

Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi, əsaslı təmiri və bərpası işlərinin davam etdirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

1. Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin (siyahı əlavə olunur) tikintisi, əsaslı təmiri və bərpası işlərinin davam etdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 22 yanvar tarixli 3593 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət

büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”nün 1.44.1-ci yarımbəndində göstərilmiş məbləğin 40,0 (qırx) milyon manatı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə ayrılısın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 may 2018-ci il

Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində əsaslı təmiri və tikintisi nəzərdə tutulmuş təhsil müəssisələrinin siyahısı

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 23 may tarixli Sərəncamına Əlavə

Sıra №-si	Tədbirin adı	Ayrılan vəsait
Binəqədi rayonu		
1	Binəqədi qəsəbəsində 179 sayılı orta məktəb üçün 1416 şagird yerlik yeni binanın inşası	4 377 000
2	Biləcəri qəsəbəsində 300 sayılı orta məktəbin əsaslı təmiri və köhnə korpusunun sökülməsi	1 768 000
Qaradağ rayonu		
3	Qobustan qəsəbəsində 223 nömrəli tam orta məktəbin əsaslı təmiri	3 858 000
Norimanov rayonu		
4	Humanitar fənlər gimnaziyasının əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	5 170 000
Sabunçu rayonu		
5	Ramana qəsəbəsində 78 sayılı orta məktəbin əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	3 084 000
6	Maştağa qəsəbəsində 187 sayılı tam orta məktəbin əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	5 799 000
7	Zabrat qəsəbəsində 192 sayılı orta məktəbin əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	3 600 000
8	Ramana qəsəbəsində 198 sayılı orta məktəbin əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	2 480 000
9	Nardaran qəsəbəsində 295 sayılı tam orta məktəbin əsaslı təmiri	4 660 000
Suraxanı rayonu		
10	Qaraçuxur qəsəbəsində Xarici Dillər Təmayüllü Gimnaziyanın əsaslı təmiri və bərpa-gücləndirilməsi	5 204 000
Cəmi		40 000 000

Şagirdlərimizin 2 elmi layihəsi xüsusi mükafata layiq görülüb

ABŞ-da Beynəlxalq Elm və Mühəndislik Sərgisi keçirilib

13-18 may 2018-ci il tarixlərində Amerika Birləşmiş Ştatlarının Pittsburg şəhərində Intel Fondunun təşkil etdiyi Beynəlxalq Elm və Mühəndislik Sərgisi keçirilib.

Beynəlxalq Sərgiyə dünyanın 75 ölkəsindən 1800-dən çox məktəbli qatılıb. Azərbaycanı bu nüfuzlu müsabiqədə cari ilin fevral ayında ölkə üzrə keçirilən “Sabahın alimləri” müsabiqəsinin qalibləri - akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin şagirdləri Əliağa Abdullayev və Adnan Bünyatov fizika-astronomiya bölməsi üzrə, Cavid Hüseynzadə və Ceyla Hüseynzadə kompüter elmləri, Fidan İbrahimova biologiya, Bakı şəhəri 238 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Məhəmməd Hacıyev ekolo-

giya və ətraf mühitin idarə olunması bölmələri üzrə layihələrlə təmsil ediblər.

Layihələrdən ikisi - akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin X sinif şagirdi Cavid Hüseynzadə və həmin liseyin IX sinif şagirdi Ceyla Hüseynzadənin “TreLop” layihəsi proqramlaşdırma sahəsində mükəmməl layihə kimi Oracle Akademiyasının 5000 ABŞ dolları məbləğində mükafatına, liseyin X sinif şagirdləri Əliağa Abdullayev və Adnan Bünyatovun “Neftin fiziki-kimyəvi xassələrinin dəyişdirilməsində elektromaqnit sahəsinin rolu” mövzusunda elmi layihəsi “BMT-nin dayanıqlı inkişaf hədəfi” nominasiyasında UNESCO-nun nəzdində Ukrayna Milli Mər-

kəzi - Kiçik Elmi Akademiyası tərəfindən 1000 ABŞ dolları məbləğində mükafata layiq görülüb.

Dünyanın ən böyük şagird elmi müsabiqəsi hesab olunan Beynəlxalq Elm və Mühəndislik Sərgisini adətən “Kiçik Nobel mükafatı” müsabiqəsi də adlandırılır. Təsədüfi deyil ki, 20-dən çox Nobel mükafatı laureatı hələ məktəb illərində bu müsabiqədə iştirak edib və qalib olublar. Qeyd edək ki, müsabiqənin ən böyük mükafatı olan 75 min ABŞ dolları məbləğində “Qordon Mur” mükafatının sahibi avstraliyalı məktəbli Oliver Nikols olub.

1997-ci ildən keçirilən sərgiyə qatılmaq üçün hər il müxtəlif ölkələrdən 7 milyona yaxın məktəbli müraciət edir. Ölkəmizi bu sərgidə təmsil edən məktəblilər “Sabahın alimləri” müsabiqəsində seçilir. Cari ilin fevral ayında təşkil olunan müsabiqənin ölkə turunda ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan 528 şagird 336 layihə ilə iştirak edib. İştirakçıların 40 faizini region məktəbliləri təşkil edib, 150 layihə sırasında fərdi layihələrin sayı 41, kollektiv layihələrin sayı isə 109 olub.

Bu il münisflər heyəti tərəfindən 79 şagirdin hazırladığı 46 layihə 8 kateqoriya üzrə seçilib. I yerə 8 şagird (7 layihə), II yerə 28 şagird (15 layihə), III yerə 39 şagird (24 layihə) layiq görülüb. Əvvəlki illərdən fərqli olaraq, bu il münisflər heyətinin tərkibinə fransalı mü-təxəssis də cəlb olunub.

Serbiya Prezidentinə Azərbaycan Dillər Universitetinin fəxri doktoru diplomu təqdim edilib

Mayın 22-də Azərbaycan Dillər Universitetində Serb Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin açılışı, Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandr Vuçiq bu ali məktəbin fəxri doktoru diplomunun təqdim edilməsi mərasimləri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Prezident Aleksandr Vuçiq Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru akademik Kamal Abdulla ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan ilə Serbiya arasında əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə edilib.

Sonra Azərbaycan Dillər Universitetində Serbiya Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin açılışı olub.

Serbiya Prezidenti mərkəzin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsib, burada yaradılan şəraitlə tanış olub. Dövlət başçısı mərkəzə xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

Daha sonra universitetin akt zalında Serbiya Prezidentinə bu ali təhsil ocağının fəxri doktoru diplomunun təqdim edilməsi mərasimi keçirilib.

Universitetin tələbələrinin ifasında Serbiyanın dövlət himni səsləndirilib.

Mərasimdə çıxış edən rektor Kamal Abdulla Serbiya Prezidentinin Azərbaycanın dostu kimi tanıdığını bildirib. “Əlamətdar hadisədir ki, universitetimizin elmi şurasının qərarı ilə Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiq Azərbaycan Dillər Universitetinin fəxri doktoru adı verilib”, - deyən rektor Serbiya Prezidentini təbrik edib.

Kamal Abdulla xatırladı ki, bu yaxınlarda Belqrad Universitetində Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzi açılıb və

Azərbaycan Dillər Universitetinin nümayəndə heyəti mərasimdə iştirak edib. Biz də Azərbaycan Dillər Universitetində çoxdan hazırlanan bir layihəni — Serb Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin açılışını məhz dövlət başçısı Aleksandr Vuçiqin ölkəmizə rəsmi səfəri zamanı reallaşdırdıq. Rektor əmin olduğunu bildirib ki, həm Belqrad Universitetindəki Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzi, həm də Azərbaycan Dillər Universitetindəki Serb Dili və Mədəniyyəti Mərkəzi serbiyalı və azərbaycanlı gənclərin yaxınlaşmasına, mütəxəssislərimizin birgə layihələrdə iştirakına, universitetlərimiz arasında əlaqələrin genişlənməsinə əlverişli şərait yaradacaq.

Azərbaycan xalqının multikultural xalq olduğunu deyən rektor qeyd edib ki, bizim multikulturalizm modelimiz dünyanın bir çox universitetlərində tədris edilir. “Biz bu modelimizi Belqrad Universitetində də həyata keçirmək niyyətindəyik. Bu, Serbiya multikulturalizmi ilə Azərbaycan multikulturalizmi arasında oxşar cəhətləri öyrənmək üçün imkanlar açacaq”.

Sonra Serbiya dövlətinin başçısına fəxri doktor diplomu və mantiya təqdim olunub.

Prezident Aleksandr Vuçiq Azərbaycan Dillər Universitetinin müəllim və tələbələri qarşısında çıxış edərək bu ali məktəbin fəxri doktoru adına layiq görülməsinin onun üçün böyük şərəf olduğunu deyib. Dövlət başçısı Azərbaycan Dillər Universitetində Serb Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin və Belqrad Universitetində Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin fəaliyyətə başlamasının bu ölkələrin gəncləri arasında əlaqələrin genişlənməsinə töhfə olacağını vurğulayıb. Qeyd edib ki, Azərbaycan və Serbiya ərazi baxımından böyük ölkələr olmasalar da, müstəqil siyasət həyata keçirirlər. Serbiya Prezidenti ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin bundan sonra daha da genişlənməsinə əminliyini bildirib, Azərbaycan Dillər Universitetinin kollektivinə uğurlar arzulayıb.

Daha sonra tələbələrin sualları cavablandırılıb.

Tvinninq layihəsi çərçivəsində avropalı ekspertlərlə görüş

Ekspertlər səriştə əsaslı proqramların hazırlanması və təlim nəticələrinin müəyyən edilməsi sahələrindəki təcrübələrini bölüşüblər

14-18 may 2018-ci il tarixlərində avropalı ekspertlər Avropa Komissiyasının Tvinninq proqramının “Azərbaycanda ali təhsilin gücləndirilməsinə dəstək” layihəsi çərçivəsində Azərbaycana səfər edib.

Tvinninq layihəsinin “Səriştəyə əsaslanan yanaşmanın əhatə olunması məqsədi ilə seçilmiş Milli Təhsil Standartlarının yenidən müəyyənəşdirilməsi” adlı birinci komponenti çərçivəsində ölkəmizə səfər edən nümayəndə heyətinin tərkibində Avropa İttifaqı üzv ölkəsi üzrə layihə rəhbəri Bruno Kurval, qısamüddətli ekspertlər

Jan-Lyuk Lambole, İnaç Yukniterey Petreykiyene və Qunta Kinta olublar.

Təhsil Nazirliyinin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin əməkdaşları ilə keçirilmiş görüşlərdə ekspertlər öz ölkələrinin səriştə əsaslı təhsil proqramlarının hazırlanması və təlim nəticələrinin müəyyən edilməsi sahələrindəki təcrübələrini bölüşüblər.

Ekspertlər Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Bakı Dövlət Universitetində olub, hər iki ali təhsil müəssisəsinin rəhbəri ilə görüşüb, həmin universitetlərdə müvafiq təhsil proqramları

nın hazırlanmasında iştirak edən əməkdaşlarla geniş fikir mübadiləsi aparıblar.

Qeyd edək ki, layihənin əsas məqsədi Azərbaycanın ali təhsil sistemini səriştəyə əsaslanan təhsil yanaşmasına uyğunlaşdırmaqla daha da inkişaf etdirməkdən, eləcə də tələbəyönümlü təhsil sistemində təlim nəticələrinə əsaslanan yanaşmaya keçidi dəstəkləməkdən ibarətdir. İki il ərzində həyata keçiriləcək layihənin icrasına cari ilin aprel ayında başlanılıb. Layihənin icrasına Fransa, Latviya və Litvanın müvafiq qurumları və ekspertləri cəlb olunub.

“Refleksiv müəllim” seminarı keçirilib

Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutunun (TİPİ) təşkilatçılığı ilə Şirvan şəhərində “Refleksiv müəllim” seminarı keçirilib.

Seminarın təşkili dərslərin daha səmərəli planlaşdırılması, keçirilməsi və qiymətləndirilməsi ilə bağlı müəllimlərə dəstək məqsədi daşıyır. İbtidai sinif müəllimlərinin və metodistlərin iştirak etdiyi seminarla TİPİ-nin direktoru Vəfa Yaqublu çıxış edərək “Ref-

leksiv müəllim” layihəsinin məqsədi, qaydaları haqqında məlumat verib.

Seminarla Şirvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbin ibtidai sinif müəllimi Lətifə Hüseynovanın 2-ci sinif üzrə Azərbaycan dili dərsi üçün hazırladığı “Əkinçi və canavar” mövzusunda dərslər icmal dinlənilib və müzakirə edilib.

Daha sonra Şirvan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin ibtidai

sinif müəllimi Aybəniz Tağıyevanın riyaziyyat fəmindən “Ölçü vahidləri” mövzusunda dərslər icmal müzakirə edilib.

Sonda dərsləri müzakirə edilən müəllimlərə TİPİ-nin “Öyrən - öndə ol!” loqosu yazılmış hədiyyələr, həmçinin “TEAS Press” Nəşriyyat Evinin uşaqlar üçün hazırladığı bədii və informativ kitablar təqdim olunub.

Müsabiqə nəticələrinin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin əmri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrantların məbləği və ayrılması şərtləri, o cümlədən vəsaitlərin verilmə prosedurları, monitorinqin aparılması, hesabat və qiymətləndirmə üzrə tələblər" in təsdiq edilməsi haqqında 2017-ci il 14 iyun tarixli 258 nömrəli qərarının icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin 18 yanvar 2018-ci il tarixli F59 nömrəli əmrinə əsasən Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi təşkil olunmuşdur. Müsəbqiyyə çərçivəsində ümumi təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 211 layihə, fərdi layihələr kateqoriyası üzrə 639 layihə olmaqla, ümumilikdə 850 layihə təklifi qəbul olunmuşdur.

Təşkilat Komitəsi tərəfindən müəyyənləşdirilmiş Ekspert Qrupu tərəfindən layihə təklifləri qiymətləndirilmişdir.

Təşkilat Komitəsinin təqdimatına əsasən qalib layihələrin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 13.5-ci bəndini rəhbər tutaraq

ƏMR EDİRƏM:

1. Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsinin nəticələri təsdiq edilsin (1 və 2 nömrəli əlavələr).

2. Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsi (E.Əmrullayev) Hüquq şöbəsi (S.Kazımov) ilə birlikdə qalib respilyentlərlə qrant müqavilələrinin bağlanılmasını, müqavilələrin Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçirilməsini və surətlərinin Maliyyə şöbəsinə (R.Orucov), Təhsilin iqtisadiyyatı sektoruna (L.Abdullayev), aidiyyəti üzrə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə (M.Vəliyeva) və ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzlərinə təqdim olunmasını təmin etsin.

3. Maliyyə şöbəsinə (R.Orucov) və Təhsilin iqtisadiyyatı sektoruna (L.Abdullayev) tapşırılsın:

3.1. Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyində olan, eləcə də ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzlərinin əhatə etdiyi şəhər və rayonlarda yerləşən ümumi təhsil müəssisələrinin və yaxud həmin müəssisələrin işçilərinin qalib olduqları layihələr üzrə qrant məbləğlərini aidiyyəti üzrə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarə-

sinə (M.Vəliyeva) və ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzlərinə, digər qrant məbləğlərini isə qalib şəxslərin hesablarına ayrılmasını, köçürülməsini;

3.2. qrant məbləği Təhsil Nazirliyi tərəfindən birbaşa ödəniləcək respilyentlərin adına xüsusi plastik kartların alınmasını;

3.3. təqdim olunan müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq qrant məbləğlərinin aidiyyəti üzrə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə (M.Vəliyeva), ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzlərinə və digər müvafiq respilyentlərə ayrılmasını və köçürülməsini təmin etsinlər.

4. Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə (M.Vəliyeva) və ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzlərinin rəislərinə tapşırılsın:

4.1. bağlanmış müvafiq qrant müqavilələri üzrə respilyentlərin adına plastik kartların alınmasını;

4.2. müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq qrant məbləğlərinin respilyentlərin hesabına mərhələlərlə köçürülməsini;

4.3. qrantların xərclənməsi ilə bağlı təqdim olunan maliyyə hesabatlarının mövcud qaydada baxılıb qəbul edilməsini təmin etsinlər.

5. Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsi (E.Əmrullayev) Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu (E.Əmrullayev) və Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu (V.Yaqublu) ilə birgə layihələrin icrası üzrə monitorinqin aparılmasını, hesabatlarının qəbul edilməsini və nəticələrin təhlil edilməsini təmin etsin.

6. Təhsilin inkişafı proqramları (E.Əmrullayev), Hüquq (S.Kazımov), Maliyyə (R.Orucov) şöbələri, Təhsilin iqtisadiyyatı sektoru (L.Abdullayev), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi (M.Vəliyeva), aidiyyəti ərazi maliyyə hesablaşma mərkəzləri əmrin icrasından irəli gələn digər məsələləri həll etsinlər.

7. İnformasiya şöbəsi (E.Məmmədov) bu əmrin "Azərbaycan müəllimi" qəzetində dərc olunmasını və yerli təhsil idarəetmə orqanlarına göndərilməsini təmin etsin.

8. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini F.Qurbanova həvalə olunsun.

Ceyhun BAYRAMOV,
Azərbaycan Respublikasının
təhsil naziri

22 may 2018-ci il

Təhsil naziri Xızı şəhərində vətəndaşları qəbul edib

Mayın 21-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov Xızı şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Xızı, Siyəzən, Şabran, Quba, Qusar və Xaçmaz rayon sakinlərini qəbul edib. Qəbuldan əvvəl təhsil naziri Ceyhun Bayramov və Xızı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı

Xəzər Aslanov Heydər Əliyev Mərkəzində ümummilli liderin abidəsi önünə gül dəstələri düzərək xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2018-ci ilin may ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq keçirilən qəbulda Xızı, Siyəzən, Şabran, Quba, Qusar və Xaçmaz rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak ediblər.

Qəbulda vətəndaşlar müəllimlərin işə qəbulu və yerləşməsi, müddətli əmək müqaviləsi əsasında çalışan müəllimlərlə müddətsiz əmək müqaviləsinin bağlanması və digər məsələlərə əlaqədar müraciət ediblər.

Bir sıra müraciətlərlə bağlı nazirliyin müvafiq struktur bölmələrinə və yerli təhsil idarəetmə qurumlarına tapşırıqlar verilib, əksər məsələlər isə yerində həllini tapıb.

"Davamlı inkişaf: problemlər və perspektivlər"

UNEC-də beynəlxalq elmi-praktik konfrans

Mayın 21-də Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100-cü ildönümünə həsr olunan "Davamlı inkişaf: problemlər və perspektivlər" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib.

Təhsil Nazirliyi və UNEC-in birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən konfransda çıxış edən universitetin rektoru Ədalət Muradov SABAH qrupla-

rının Azərbaycanın ali təhsil sistemində insan kapitalının formalaşdırılması baxımından uğurla həyata keçirilən bir model olduğunu bildirdi. Konfransın Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmasını əhəmiyyətini vurğulayan rektor həmin dövrün bütün sahələrinin möhtəz ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə geniş tədqiq olduğunu bildirdi.

Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100-cü ildönümünün dövlət səviyyəsində qeyd edilməsinin əhəmiyyətindən danışıb. Ölkənin davamlı sosial-iqtisadi inkişafının təmin edilməsinin dövlətin qarşıya qoyduğu prioritetlərdən biri olduğuna diqqət çəkən nazir müavini bu sahədə əldə olunan uğurlardan söz açıb, bir çox göstəricilər üzrə Azərbaycanda davamlı inkişafın təmin edildiyini bildirdi. Firudin Qurbanov yeni təhsil modellərinin yaranmasının zəruriliyini vurğulayaraq "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda qeyd olunan məqsədlərin SABAH qrupları layihəsinin fəaliyyətində əks olduğunu bildirdi.

SABAH qrupları İcra Komitəsinin rəhbəri Şahin Seyidzadə UNEC-in SABAH qruplarının tələbələrini uğurlarından danışıb. Bu universitetin SABAH qruplarının ilk məzunlarının 56 faizinin yerli və xarici universitetlərdə magistraturaya qəbul olduğunu qeyd edən Şahin Seyidzadə bunun yüksək göstərici olduğunu vurğulayıb.

Konfransda UNEC-in SABAH qruplarının gənc müəllimləri Aqil Əzizov və Qənirə İbrahimova "SDG in Azerbaijan", IV kurs tələbəsi İlkin Rüstəzadə isə "Impact of institutions on economic behaviour" mövzularında çıxış ediblər.

Konfrans işini plenar iclaslarda davam etdirib.

AzMIU-da I Azərbaycan-Ukrayna konfransı işə başlayıb

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində (AzMIU) "Building innovations-2018" mövzusunda I Beynəlxalq Azərbaycan-Ukrayna elmi konfransı öz işinə başlayıb. Ukrayna, Almaniya, Özbəkistandan böyük tərkibdə elm adamlarının qatıldığı iki günlük konfransın açılış mərasimində xarici ölkələrin tanınmış alimləri ilə yanaşı, Azərbaycanın elm və təhsil ictimaiyyətinin nümayəndələri, dövlət və hökumət rəsmiləri də iştirak ediblər.

AzMIU-nun rektoru, professor Güllüçöhre Məmmədova giriş sözü ilə çıxış edərək, konfransın iştirakçılarına salamlayıb. Konfransın aktual mövzuya həsr olduğunu deyən rektor qeyd edib ki, tikinti işçilərinin sürətli inkişafını müasir texnologiyaların tətbiqi olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. O, inkişaf edən ölkəmizdə inşaat sektorunda canlanmanın müşahidə olduğunu, dünyada keşf olunan müasir texnika və texnologiyaların respublikamızın tikinti sektoruna uğurla tətbiq edildiyini vurğulayıb. Rektor bildirib ki, bu gün tikinti sektorunda innovasiya potensialının artırılması artıq dövlət prioritetlərindən birinə çevrilib. Bu se-

Məqsəd müasir innovativ texnika və texnologiyaların tikintiyə tətbiqi sahəsindəki yenilikləri elmi ictimaiyyətə çatdırmaqdır

torə yönəldilmiş innovasiya fəaliyyətlərinin maliyyələşməsinə ayrılan büdcə və büdcədən kənar vəsaitlər bir daha bunu sübut edir. G.Məmmədova çıxışında bu gün paytaxtda və bölgələrdə aparılan genişmiqyaslı tikinti və quruculuq işlərinə də toxunub, qonaqlara möhtəşəm tikililər - Azərbaycanın simvoluna çevrilən "Alov" qüllələri, Heydər Əliyev Mərkəzi, "Ağ şəhər" layihəsi, Bakı bulvarı və s. haqqında ətraflı məlumat verib.

Yuriy Kondratyuk adına Poltava Milli Texniki Universitetinin rektoru, iqtisadiyyat elmləri doktoru, professor, təşkilat komitəsinin həmsədri Vladimir Onişenko 21 əməkdaşın konfransa qatıldığını, 120-dən artıq məqalə və tezis çap olduğunu deyib. O, konfransın müasir innovativ texnika və texnologiyaların tikinti sahəsinə tətbiqi sahəsində əldə edilən yeniliklərin elm ictimaiyyətinə çat-

dırılmasında xüsusi yeri olacağını bildirdi.

Ukrayna Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aleksandr Mişenko konfransın işinə uğurlar arzulayıb. Səfirlik fəaliyyəti çərçivəsində diplomat kimi çalışdığı ölkələr arasında Azərbaycanın xüsusi yeri olduğunu vurğulayan səfirin dediyinə görə, Ukraynadan gələn nümayəndə heyətinə xalqımızın qonaqpərvərliyindən, istiqanlılığından, səmimiyyətindən ağız dolusu danışıb, həmvətənlərinə Bakıya, Azərbaycana tez-tez gəlməyi tövsiyə edib. Çıxışının sonunda o, I Azərbaycan - Ukrayna beynəlxalq konfransının ərəşə gəlməsinə görə hər iki tərəfə təşəkkür edib, elm və təhsil sahəsində, o cümlədən ali təhsil müəssisələri ilə alimlər arasında qurulan əməkdaşlığın, ölkələrarası əlaqələrin inkişafına mühüm təsir göstərən məqamlardan

olduğunu da vurğulayıb.

Təhsil Nazirliyinin sektor müdiri Anar Kazımov təhsil naziri Ceyhun Bayramovun konfrans iştirakçılarına salamlarını çatdırıb və konfransın işinə uğurlar arzulayıb. O qeyd edib ki, inşaat sektoruna mütəxəssis hazırlayan ali təhsil ocağında dövrümüz üçün aktual olan mövzuya həsr olunmuş beynəlxalq konfransın keçirilməsi bu sahədə olan yeniliklərin öyrənilməsi, tədqiqi və tətbiqi istiqamətində mühüm addım olacaqdır.

Plenar iclasda AzMIU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, "Dizayn" kafedrasının professoru, memarlıq doktoru Nərgiz Abdullayeva "Azərbaycanın XX əsr sənaye memarlığının inkişaf mərhələləri və xarakterik xüsusiyyətləri" mövzusunda çıxış edib. Yuri Kondratyuk adına Poltava Milli Texniki Universitetinin Memarlıq və Şəhərsalma kafedrasının müdiri, texnika elmləri doktoru, professor Aleksandr Semkonun çıxışı isə "Polad dəmir-beton konstruksiyalarının Ukraynada inkişafı" mövzusunda həsr olundu.

Plenar məruzələrdən sonra konfrans öz işini bölmə iclaslarında davam etdirib.

Misirlə təhsil sahəsində əməkdaşlıq müzakirə olunub

Mayın 24-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov Misir Ərəb Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Adel İbrahim ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan və Misir arasında təhsil sahəsində əlaqələrin cari vəziyyəti və gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib.

Təhsil Nazirliyində görüş

Mayın 22-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının (BMT QAK) Azərbaycan Respublikasındakı Nümayəndəsi Furio de Angelislə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycanda məs-

kunlaşmış qaçqınların cari vəziyyəti, onların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər və təhsil sahəsində gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib.

Təmayül siniflər SABAHın tələbələrini hazırlaya biləcəkmiz?

Şabran məktəbliləri yeniliyin onlar üçün yüksək rəqabət mühiti yaratdığını deyirlər

Gülər HÜSEYNOVA

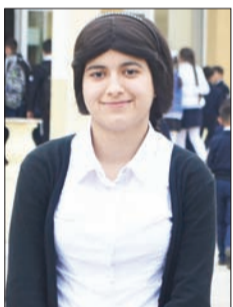
Son zamanlar təhsildə atılan önəmli addımlardan biri də ümumi təhsilin tam orta təhsil səviyyəsinə də təmayülləşməsinin miqyasının genişlənməsidir. Bildiyimiz kimi, tam orta təhsilin təmayülləşməsi ilk olaraq 2011-ci ildən pilot layihə kimi Bakı şəhərindəki 5 məktəbdə tətbiq olunmağa başlamışdı. Hər il layihənin əhatə dairəsi bir az genişləniş, 2016-cı ildə Şabran rayonundakı S.Zülfüqarov adına 3 nömrəli tam orta məktəbdə də humanitar təmayüllü sinif açılıb.

Həyata keçirilən pilot layihənin nəticələri müsbət qiymətləndirildi üçün 2017-ci ildən təmayülləşmə bütün respublika üzrə tətbiq olunmağa başlayıb. O cümlədən Şabran rayonundakı 5 tam orta məktəbdə üç istiqamət - texniki-təbiət, humanitar, riyaziyyat-iqtisadiyyat üzrə 6 təmayül sinif açılıb.

Təmayül siniflərdə tədris əsas fənlərin ağırlığı nəzərə alınmaqla xüsusi proqram əsasında həyata keçirilir. Yəni, adi siniflərdən fərqli olaraq, təmayül siniflərdə məktəblilər seçdikləri ixtisas qrupuna daxil olan fənlərin tədrisinə daha çox cəlb olunmaqla, digər fənlərin yaratdığı ağırlıqdan azad edilir. Bu da şagirdlərin öz istiqamətləri üzrə daha yaxşı təhsil almalarına kömək etməklə, repetitorla hazırlaşmağın vacibliyət dərsini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

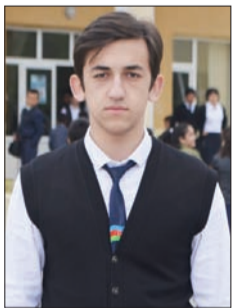
Bəs şagirdlər bu barədə nə düşünür, onlar təmayül sinif ilə adi sinifin fərqi necə dəyərləndirir? Ümumiyyətlə, təmayül sinifin şagirdi olmaqdan razıdırlarmı?

Şabran şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbin texniki və riyaziyyat-iqtisadiyyat təmayüllü sinfində oxuyan X sinif şagirdləri ilə həmsöhbət olduq. Onların fikirlərini təqdim edirik:

Könül Əsədova

Təmayül sinifin yaradılması çox yaxşıdır. Çünki bizə lazım olan fənlərin saatı artırılıb. Təmayül sinifdə ancaq yaxşı oxuyan şagirdlər olduğu üçün rəqabət güclü olur. Hamı çalışır ki, sinifin ən yaxşısı olsun. Rəqabət də inkişafa aparır. Təmayül sinifdə oxumaq digər bir üstünlüyü də odur ki, seçdiyimiz qrupa daxil olmayan fənlər bizə az keçir. Bu da təbii ki, öz fənlərimizi daha yaxşı oxumamıza vaxt qazandırır. Nə yaxşı ki, məktəbimizdə təmayül sinif yaradılıb və mən bu sinifdə təhsil alıram.

Məmməd Məmmədov

Təmayül sinifdə oxumağın müsbət tərəfləri çoxdur. Əlavə fənlərin ixtisas olunması və digər dərslərin artırılması şagirdlərin daha yaxşı təhsil almalarına kömək edir. Bu sinifdə oxuyan hər bir şagird seçdiyi ixtisas qrupu üzrə əlavə repetitor ehtiyac olmadan tam hazırlaşmağa bilər. Bu sinifdə yalnız yaxşı oxuyan şagirdlərin toplanması şagirdlərin aktivliyini və bununla bərabər dərslərin keyfiyyətini artırır. Bizim yaxşı təhsil almağımız üçün bu şəraitin yaradılmasında rolu olan hər bir kəsə təşəkkürümü bildirirəm.

Rəyət Cəbiyev

Təmayül sinifdə təhsil almaq bizim üçün çox faydalıdır. Çünki biz digər məktəblərin şagirdləri və öz məktəb yoldaşlarımızla güclü rəqabət aparırıq. Bu isə gələcəkdə daha çox nailiyyət qazanmağımıza kömək edəcək.

Nərin Müsəyibova

Təmayül sinifdə təhsil almağın bizə yaratdığı imkanlar olduqca çoxdur. Burada şagirdlər bir-biri ilə rəqabətə girməklə yanaşı, biliklərini də bölüşürlər. Biz birlikdə bilik yarışlarında, viktorinalarda iştirak edirik, yaradılan şərait maksimum dəyərləndirməyə çalışırıq.

Ümid Hacıyev

Mən keçən il adi sinifdə oxuyurdum. Bu il ilə müqayisə edəndə nə qədər inkişaf etdiyimi fərq edirəm. Adi sinifdə əgər sən yaxşı oxuyursansa, istər-istəməz həmişə bir arxayınlıq olur. Özünü bəlkə də yaxşı oxumayan uşaqlarla müqayisə edərsən. Burada isə hamı yaxşı oxuyan uşaqlardır və sən yaxşılardan yaxşı olmağa məcbursan.

Regionların innovativ layihələrə marağı artır

← Əvvəlki səh.1

Oruc MUSTAFAYEV

Təşkilat Komitəsi Ekspert Qrupunun rəyi əsasında ümumi təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 41, fərdi kateqoriya üzrə 125 layihənin maliyyələşdirilməsi barədə qərar qəbul edilib: "Layihələrin bəzilərinin ilin sonlarına kimi icrası nəzərdə tutulub. Bəzilərinin icrası isə növbəti təqvim ilinə də keçəcək".

Layihələrin coğrafiyasının kifayət qədər geniş olduğunu deyən E.Əmrullayev ümumilikdə Bakı ilə yanaşı, bölgələrdən də layihələrin təqdim olunduğunu bildirib. Qaliblərin 45-i müxtəlif bölgələri əhatə edir. Qalib layihələri olan ən fəal rayon və şəhərlər Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Beyləqan, Quba, Balakən, İsmayilli, Lənkəran və Şəmkirdir. Müsbət qərar verilən 166 layihənin maliyyələşdirilməsi Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiqlənib. Müsəbiqəyə qatılan iştirakçıların sayında 3 dəfədən çox artımın müşahidə edildiyini deyən E.Əmrullayev bildirib ki, layihənin növbəti mərhələlərində daha çox müəllim və təhsil müəssisələrinin iştirakı gözlənilir.

İstedadlı şagirdlərin aşkar edilməsi

Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən ölkəmizdə istedadlı şagirdlərin aşkar edilməsi və onların yaradıcı qabiliyyətlərinin stimullaşdırılması sahəsində məqsədyönlü tədbirlərə müvafiq olaraq II qrant müsəbiqəsinə təqdim olunmuş layihələr arasında da bu istiqamət üstünlük təşkil edir. Müsəbiqəyə təqdim olunmuş layihələrin mövzularından danışarkən E.Əmrullayev əlavə edib ki, istedadlı uşaqların aşkar edilməsi və dəstəklənməsi ilə bağlı layihələr daha çoxdur. Bu layihələrin maliyyə çəkisi də digərlərinə nisbətən yüksəkdir. Daha çox maliyyə ayrılan digər layihələr təhsil və maarifçiliklə bağlı tədbirlərin keçirilməsi, məktəbdən kənar fəaliyyətin təşkili və s. əhatə edir. "Düzdür, bu layihələrə həddən artıq çox müraciət olunub. Məktəbdən kənar fəaliyyəti əhatə edən layihələr şagirdlərin ekskursiyalara, müzeylərə aparılmasını əhatə edir. La-

kin biz çalışırıq ki, 2-ci qrant layihəsinin mahiyyətinə uyğun olaraq daha çox innovativ layihələrə önəm verək. Bundan başqa, xüsusi çəkisi olan layihələr var. Onlardan pedaqoji işçilərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, yəni təlimlə bağlı layihələr də genişdir".

E.Əmrullayev bildirib ki, gələcəkdə bəzi xüsusi istiqamətlər üzrə də layihələrin təqdim olunması arzu olunandır. Onların arasında peşə təhsili ilə bağlı layihələrin yer almasını göstərmək olar: "Müxtəlif rayonlardan istər İKT, istər kurikuləm, istərsə də beynəlxalq qiymətləndirmələrlə bağlı layihələr də maliyyələşdirilə bilər. Digər istiqamətlərin də adlarını sadalaya bilərik. Onlardan psixoloji xidmətin təşkili, məktəb idarəetməsi, tədris metodik bazanın və məktəbin idarəedilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi və müasir texnologiyaların tətbiqi, tədrisdə xüsusi STEM texnologiyalarından istifadənin inkişafı, o cümlədən tədrisin keyfiyyətinin idarə olunması ilə bağlı müasir qiymətləndirmə vasitələrinin tətbiq olunması, eləcə də sağlamliq imkanları məhdud olan uşaqların təhsil alması üçün xüsusi imkanların və şəraitin yaradılması ilə bağlı layihələr göstərmək olar".

Yaxşı fikirlər olsa da, layihələr yaxşı yazılır

E.Əmrullayev qeyd edib ki, qrant layihələri ilə bağlı bəzi müsbət meyllər müşahidə olunur: "Yaxşı hal odur ki, biz layihə təqdim edənlərin sayının 3 dəfə artığını müşahidə edirik. Müəllimlərimiz bu cür layihələr verməkdə həvəslidirlər, maraqlıdırlar. Layihələrin təqdim olunması gedişində müşahidə olunan müsbət məqamlardan biri odur ki, müəllimlərimizin layihə işləmək sərişləri artıb. Biz müəllimlərimizə layihələrin işlənməsi qaydaları barədə təlimlər keçmək istəyirik. Bəzən problemlə vəziyyətlər də yaranır. Problemlə vəziyyətlərdən biri odur ki, çox yaxşı fikirlər irəli sürülür, lakin layihələr sadəcə yaxşı yazılır". E.Əmrullayevin sözlərinə görə, layihənin bütəcəsi çox düzgün, əsaslandırılmış və səmərəli yazılmalıdır. Bəzən müəllimlər ərizə formalarını götürüb məktub formasında müraciət

2-ci qrant müsəbiqəsi qaliblərinin 45-i müxtəlif bölgələri əhatə edir

edirlər: "Məsələn, mənim ideyam var, onun maliyyələşməsinə istəyirəm. Təbii ki, bu layihələr qəbul olunmur. Yenə də deyirəm, layihə hazırlamaq, onu əsaslandırmaq özü də bir bacarıqdır. Təhsil Nazirliyi tərəfindən davamlı şəkildə maliyyələşdirildiyi halda məktəblərdə, müəllimlərdə də bu cür bacarıq və verdişlər formalaşacaq və biz daha çox daha yaxşı yazılmış layihələr görəəcəyik".

Mükafatlandırma

E.Əmrullayev bildirib ki, bu il ərzində baş tutacaq layihələrə ayrılan vəsait 1 milyon manat dəyərinədir. Bu məbləğin yarısı məktəblərin, yarısı isə ayrı-ayrı təhsil müəssisələrində işləyən müəllimlərin təqdim etdikləri və qalib hesab olunmuş layihələrinin maliyyələşdirilməsinə sərf olunur.

Qaydalara görə, qalib məktəblər 100, müəllimlər 10 min manat ala bilərlər. Bu vaxta qədər qaliblərə ayrılan vəsait məktəblər üzrə maksimum 30 min, müəllimlər üzrə 2-3 min manat olub. Bu məbləğ ayrı-larkən məktəbin bir sıra göstəriciləri nəzərə alınır. Təqdim olunmuş 2-ci qrant layihəsi üzrə qalib məktəblərə ayrılan maliyyənin həcmi əsasən 10-20 min manat arasında dəyişir. Bəzi məktəblər var ki, onların maliyyəsi 20-30 min manat arasındadır. Bu o layihələrdir ki, onların müəllifləri olan məktəblərin layihə işləmək sahəsində xüsusi sərişləri var. Məsələn, bu, onların olimpiadalarda fəal iştirakı ola bilər. Bəzi məktəblər var ki, onlar ölkəmiz-

də beynəlxalq tədbir keçirilməsi barədə layihə təqdim ediblər. STEM-lə bağlı da çox sayda layihə var. Məsələn, ibtidai siniflərin kurikulumunun praktik STEM məşğələləri ilə zənginləşdirilməsi layihəsi 10 min manat, "Uşaq teatr sənəti" adlı orta məktəblərdə öyrədici pilot layihə 14 min manat, UNESCO-nun global dərsləri çərçivəsində şagirdlərə "Gender bərabərliyi" dərslərinin keçirilməsi üçün metodiki və praktiki dəstək 7 min manat, "Azərbaycan tətbiqi -sənət emalatxanası" layihəsi 17 min manat təşkil edir.

Müsəbiqə ancaq müəllimlər və məktəblər üçündür

Qeyd edək ki, təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsəbiqəsinin keçirilməsində başlıca məqsəd təhsil müəssisələrində, təhsilverənlərdə sağlam rəqabət və innovativ fəaliyyəti stimullaşdırmaqdan ibarətdir.

Təhsil Nazirliyinin ictimaiyyət-lə əlaqələr sektorunun müdiri Cəsarət Valehov bildirib ki, çox zaman bu müsəbiqəyə qeyri-hökumət təşkilatlarının cəlb edilməsi barədə yanlış düşüncələr olur: "Bir daha xatırladıq ki, qeyri-hökumət təşkilatları bu müsəbiqəyə cəlb edilmir. Müsəbiqə ancaq tam orta təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlər və məktəblər üçün nəzərdə tutulub". Onun sözlərinə görə, adından da göründüyü kimi, təhsil qrantları ümumtəhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərə və institusional olaraq məktəblərin özünə verilir.

Gəncə Dövlət Universitetində məzun günü keçirilib

Bu il universitetdən 1346 bakalavr, 167 magistr məzun olur

Mayın 23-də Gəncə Dövlət Universitetində təntənəli məzun günü keçirilib. İkinci tədris korpusunda, şəhərin Bayraq Meydanında keçirilən tədbirdə universitetin professor-müəllim heyəti, tələbələr, valideynlər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Dövlət himni səsləndirildikdən sonra Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə, ulu öndər Heydər Əliyevin 95-ci ildönümünə, Gəncə Dövlət Universitetinin yaranmasının 80 illiyinə həsr edilmiş kitab və pedaqoji fakültənin tələbələrini idmanda qazandıqları uğurları və tələbələrini əl işlərinə əks etdirən rəsm seriyələrinə baxış keçirilib.

Tədbiri açan universitetin rektoru, professor Yusif Yusibov tələbələrə "Məzun günü" münasibətilə təbrik edib, onlara gələcək işlərinə uğurlar arzulayıb. Respublikamızda təhsilin inkişafında həyata

keçirilən islahatların əhəmiyyətini xüsusi vurğulayan rektor universitetin fəaliyyəti, təhsil sistemi, uğurları haqqında da ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, bu il ali təhsil ocağının 1346 bakalavr və 167 magistr bitirir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətin, cəmiyyətin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi, mədəni həyatında gənclərin iştirakının təmin edilməsinə vacib məsələlərdən biri kimi elan etməsinə qeyd edən elm və innovasiyalar üzrə prorektor, dosent Pərvin Kərimzadə ümummilli liderin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizdə elmə, təhsilə, gənclərin inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan söz açıb.

Pedagoji fakültənin dekani, dosent Bayram Apoyev çıxışında müstəqil həyata vəsiqə qazanmış məzunları təbrik edib, onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar

arzulayıb.

Riyaziyyat-informatika fakültəsinin tələbələri Hekayət Əhmədov və Nigar Əliyeva, fizika və texniki fənlər fakültəsinin tələbəsi Səbinə Hüseynli məzunlar adından ali təhsil ocağında yaradılmış şəraitə, göstərilən diqqət və qayğıya görə universitet rəhbərliyinə, müəllimlərinə minnətdarlıqlarını bildiriblər. Məzunlar öz fəaliyyətləri ilə onların etimadını doğruldacaqlarına, doğma ali məktəbin adını həmişə uca tuta-

caqlarına, şöhrəti qoruyacaqlarına söz veriblər.

Valideynlər övladlarına uğurlar arzulayıb, onların məzun olmasından sevinmələrini ifadə ediblər.

Tədbirin sonunda fakültələr üzrə təhsildə əldə etdikləri yüksək nəticələrə, universitetin ictimai-siyasi həyatında fəal iştiraklarına görə bir qrup tələbəyə rektorun ömri ilə fəxri fərmanlar verilib, bir qrup tələbənin valideynlərinə isə təşəkkür məktubu ünvanlanıb.

“Ən önəmli məsələ məzunun keyfiyyətinin yüksəldilməsidir”

II söhbət

Ruhiyyə DAŞSALAHLI

Müasir təhsil standartları ali təhsil pilləsində sürətlə tətbiq edilir. Bu istiqamətdə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində vəziyyət necədir? Universitetin rektoru Gülçöhrə Məmmədova söhbətimizin bu hissəsində məhz təhsilin keyfiyyətini artırmaq üçün gördükləri işlərdən danışır.

- *AzMIU-da verilən təhsilin keyfiyyətinə zəmanət verə bilərsinizmi?*

- Əlbəttə ki, verdiyimiz təhsilin keyfiyyətini yaxşılaşdırmağı düşünürük. Ancaq məlum olduğu kimi, təhsilin keyfiyyəti çoxşaxəlidir. Bizim üçün hazırda ən önəmli məsələ məzunun keyfiyyətinin yüksəldilməsidir. Bunun bir çox komponenti var. Biz keyfiyyət dəyişikliyinə nail olmaq üçün təhsil sənədlərimizin ekspertizəsindən başlamışıq. Tədris planları, fənlər üzrə işçi tədris proqramlarının ekspertizası üçün mütəxəssislər dəvət etmişik. Nüfuzlu şəxslər - alimlərdən, istehsalat rəhbərlərindən xahiş etmişik ki, hər biri bir ixtisasla bağlı rəyini bildirsin. Bu proses artıq başa çatıb. Biz indi həmin ekspertiza sənədlərini müvafiq fəhədlərlə bir-bir müzakirə edirik. Təhsildə keyfiyyəti artırmaq, onların müasirləşməsi, istehsalatın tələblərinə cavab verməsi üçün tədris sənədlərimizə hansı dəyişiklikləri etməli olduğumuza dair qərar veririk. Bir sözlə, təhsil sənədlərimizi ekspertizadan keçirib onları yeniləşdiririk. Bundan başqa, daimi tədqiqatlar, araşdırmalar həyata keçirilir. Hazırda keyfiyyət nəzarət qrupu yaratmışıq. Universitetdə təhsilin keyfiyyətini məhz həmin qrup araşdırır və universitet rəhbərliyi, fakültələr qarşısında tövsiyələrə çıxış edir.

Təhsildə keyfiyyətin daha bir komponenti isə kadr potensialıdır. Müəllimlərin səviyyəsi, peşəkarlığı, müasirliyi çox vacib məsələlərdir. Əsas komponentlərdən biri kimi laboratoriya bazamızın da üzərində işləyirik. Mühəndis ixtisasları üzrə kadrların hazırlanması üçün laboratoriya və sınaq bazasının çox böyük əhəmiyyəti var. Son 10 ildə universitetimizdə bu istiqamətdə çox böyük dəyişikliklər baş verib. Çoxsaylı laboratoriyalar yaradılıb, həmin laboratoriyaların yaradılmasında bir yandan dövlət kömək edib, bütçədən vəsait ayrılıb, digər yandan isə partnyor təşkilatların köməyindən istifadə etmişik. Məsələn, Holcim (Azərbaycan) ASC ilə birgə beton laboratoriyası yaratmışıq. “Paşa İnşaat” inşaat konstruksiyalarının sınaq laboratoriyası yaradıb. Son əldə etdiyimiz razılaşmaya görə Almaniyanın tanınmış şirkəti Universitetimizdə laboratoriya açacaq. Mühəndis sistemləri üzrə tanınmış alman şirkəti olan “Hager-Berker” şirkəti

və onun Azərbaycanda rəsmi tərəfdaşı olan “Telecommunication and integration solution” (TİS) şirkətinin nümayəndələri ilə görüşümüz olub. Qeyd edim ki, “Hager-Berker” şirkətinin ölkəmizdəki rəsmi tərəfdaşı TİS şirkəti ilə AzMIU arasında qurulan əməkdaşlıq bir ildən artıqdır ki, davam edir. “Mühəndis sistemləri və qurğularının tikintisi” kafedrası nəzdində “ağıllı binalar” (smart building) üzrə laboratoriyanın yaradılması bu əməkdaşlığın nəticəsidir. Düşünürəm ki, oktyabr ayında “ağıllı binalar” (smart building) üzrə laboratoriyadan tələbələrə istifadə edə biləcəkdir. Ümumiyyətlə, istehsalat partnyorlarımızdan, universitet-biznes əlaqələrindən istifadə edərək maddi-texniki bazamızı müasirləşdirməyə çalışırıq.

Laboratoriyalarımızın vəziyyəti hələ üzərində işləməli olduğumuz məsələlər sırasındadır

- *Təbii ki, maddi-texniki baza müasir universitet üçün əsas şərtlərdəndir. Kafedralar müasir avadanlıqlarla təchiz olunubmu?*

- Universitetimizin tədris sahələri - binalarımız, auditoriyalarımızın vəziyyəti çox yaxşı qiymətləndirilə bilər. Hətta Avropa universitetlərinin heç də hamısında bu cür maddi baza görmürük. Çoxunda müasir tələblərə cavab verməyən şəraitlə qarşılaşırıq. Portuqaliya universitetləri ilə əməkdaşlıq edirik. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində bir müddət öncə həmin ölkədən gələn bir qrup universitetimizin qonağı oldu. Onların bu barədə fikrini soruşdum. İstədim ki, universitetimizin maddi bazası, tədris sahələrinin vəziyyəti ilə bağlı qənaətlərini desinlər. Hətta öz təhsil müəssisələri ilə müqayisə etmələrini istədim. Etiraf etdilər ki, bu məsələdə universitetimiz onların təhsil müəssisəsi ilə müqayisədə çox irəlidedir. “Biz kəsib” dedilər. Uzun sözün qıssası, universitetimizin maddi bazasının səviyyəsi kifayət qədər yaxşıdır. Düzdür, mühəndis kadrların hazırlanmasında müəhim əhəmiyyət kəsb edən laboratoriyalarımızın vəziyyəti hələ üzərində işləməli olduğumuz məsələlər sırasındadır. Biz də bu istiqamətdə cəhdlərimizi davam etdiririk.

Akkreditasiya təşkilatı tələb qoyub ki...

- *Xüsusən, memarlar və inşaatçılar auditoriyalarda deyil, tikinti sahələrində yetişir. Tələblərinizin*

təcübə ilə öyrənməsini təmin edə bilərsinizmi?

- Hazırda bütün qüvvəmizi məhz bu istiqamətə yönəlmişik. Memarlıq fakültəsinin beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi üçün bütün imkanlarımızı səfərbər etmişik. Akkreditasiya təşkilatı qarşımızda sahələrin genişləndirilməsi, memar tələbələr üçün sıx auditoriyalar deyil, böyük studiyalar yaratmaq tələbi qoyub. Memar tələbə 2 saat dərs zamanı yox, səhərdən axşama qədər həmin studiyalarda işləmək imkanı qazanmalıdır. Bu tələbləri ödəmək üçün memarlıq fakültəsinin binasına yeni bina artırmadıq nəzərdə tutduq. Hazırda həmin binanın tikintisini həyata keçiririk.

- *Hansı maliyyə ilə?*
- Əsasən öz qüvvəmizlə. Amma dövlət də bir qədər kömək etdi. Həmin tikildə müasir memarlıq mühiti qurmağı planlaşdırmışıq. Həm

Təhsildə keyfiyyətin daha bir komponenti isə kadr potensialıdır. Müəllimlərin səviyyəsi, peşəkarlığı, müasirliyi çox vacib məsələlərdir. Əsas komponentlərdən biri kimi laboratoriya bazamızın da üzərində işləyirik. Mühəndis ixtisasları üzrə kadrların hazırlanması üçün laboratoriya və sınaq bazasının çox böyük əhəmiyyəti var. Son 10 ildə universitetimizdə bu istiqamətdə çox böyük dəyişikliklər baş verib.

təhsil üçün yararlı, işıqlı, böyük, eyni zamanda, interyer baxımından da müasir təhsil mühiti yaradacağıq. Gələcəyin memarları bu mühitdə yetişsin, formalaşsın deyər. Gələcəkdə layihələndirdikləri, tikdikləri binalarda sağlam yaşama mühiti yaratsınlar deyər.

- *Həmin binada sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin hərəkəti üçün uyğun şəraitin yaradılması da nəzərdə tutulubmu? Hər halda belə tələbləriniz var...*

- Bəli, sağlamlıq imkanları məhdud tələbələrə də. Yeni binada onlar da nəzərə alınıb.

Pul qazanmaq imkanına malik laboratoriyalar var, ancaq...

- *Sabit maliyyə mənbələri formalaşdırmaq mümkündürmü? Bu şərtdən yərinə gətirilməsi üçün nə edə bilərsiniz?*

- Ən sabit maliyyə mənbəyi bir bütçədən ayrılan vəsaitdir, bir də tələbələrin təhsil haqqıdır. Bundan başqa sabit heç nə yoxdur. Universitetin özünün, müəllimlərinin həyata keçirdiyi elmi tədqiqatların, ekspertizanın hesabına qazandıqı vəsaiti nəzərdə tutursunuzsa, o, sabit deyil. Bu gün var, sabah yoxdur. Bunlar müvəqqəti gəlir mənbələridir. Universitetimizdə Layihə İnstitutu var. Həmin institut müxtəlif tenderlərdə iştirak edir, layihələr udur, işləyir və

pul qazanır. Orada əsasən müəllimlərimiz çalışır. Amma bəzən tələbələrə də işləməyə edirik. Sınaq laboratoriyamız, ekspertiza laboratoriyalarımız var. Hansı ki, pul qazanmaq imkanına malikdir. Ancaq qazana bilmir. İnşaat materialları ekspertizası laboratoriyamız bir zamanlar çox yaxşı qazanırdı. İnşaatın zəifləməsi ilə əlaqədar olaraq, onlar da daha qazana bilmirlər. Müəllimlərimizin bir hissəsi universitetdəki fəaliyyəti ilə yanaşı, istehsalatda da ekspert, konstruktor, memar kimi fəaliyyət göstərirlər. Ancaq onların bu fəaliyyəti universitetlə bağlı deyil. Türkiyə universitetlərinin bir müəlliminə hər hansı şirkət iş təklif etmək niyyətindədirsə, mütəlak universitetlə müqavilə bağlayır. Gələn gəlirdən müəllimin haqqı ödənilir. Həmin gəlirdən universitet də pay qalır. Təəssüf ki, bu, bizdə formalaşmayıb. Biznes qurumları birbaşa

mütəxəssisin özü ilə əlaqə qururlar. Bu əməkdaşlıqdan universitet heç nə udmur. Yeganə qazancı o olur ki, müəllimi sosial cəhətdən təmin olunur. Bu, bizim sistemli probleminizdir və həll olunması çox yaxşı olardı. Onda Memarlıq və İnşaat Universitetinin əlavə gəlir mənbəyi formalaşardı. İnşaatçı, memar, texnoloq müəllimlərimiz bir çox şirkətdə də fəaliyyət göstərir. Universitet onların fəaliyyətindən qazanc əldə edə bilərdi.

- *Bunu reallaşdırmağa nə mane olur?*

- Bu, universitetin həll edə biləcəyi məsələ deyil. Universitet heç bir biznes qurumunu müəllimiylə əməkdaşlıqdan ona da pul ödəməyə məcbur edə bilməz. Müəllimini də məcbur edə bilməz ki, boş vaxtında əlavə işlə məşğul olmasın. Bilirsiniz, müəllim qanunvericiliklə müəyyən olunan dərs saatlarında universitetdə olmalıdır, qalan vaxtlarda isə istədiyi işlə məşğul olmaqda sərbəstdir. Bunu biz ona qadağan edə bilmərik.

- *Bayaq Portuqaliya ilə əməkdaşlıqdan danışdınız. Rəhbərlik etdiyiniz universitetin başqa universitetlərlə əlaqələri necə qurulub?*

- Keçmiş sovet respublikaları - Rusiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Gürcüstan, Ukrayna, Latviya, Litva və Estoniya universitetləri ilə əməkdaşlıq qurmuşuq. İran, Cənubi Koreya, Misir, İtaliya, İngiltərə, Avstriya, Fransa, Çexiya, İspaniya,

Rektor danışır

Polşa, Belçika, İsveç ilə müxtəlif mübadilə proqramları, layihələr həyata keçiririk. Türkiyə ilə əlaqələrimiz xüsusilə yaxşıdır. 10-dan artıq universitet ilə həm əməkdaşlıq müqaviləsi, həm də Mövlana Mübadilə Proqramı çərçivəsində qarşılıqlı əlaqələr yaratmışıq. Məsələn, ötən ay Yıldız Texniki Universitetinin rektoru, professor Bahri Şahin və Tətbiqi elmlər fakültəsinin dekani, professor Sezgin Bakırdere Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin qonağı oldu. Bizim təşəbbüsümüz və dəvətimiz ilə reallaşan bu görüşdə Azərbaycan və Türkiyə arasında təhsil sahəsində əlaqələri inkişaf etdirmək məqsədi ilə universitetlərimizin ikitərəfli əməkdaşlığını, gələcək perspektivlərini, istiqamətlərini, uğurlu nəticələrini müzakirə etdik. Yıldız Texniki Universiteti ilə ikitərəfli əməkdaşlıq müqaviləsi imzalandı. Müqaviləyə əsasən, hər iki universitet arasında qarşılıqlı maraq doğuran təhsil və tədqiqat sahələrində əməkdaşlıq gerçəkləşdiriləcək.

- *Ümumi statistikaya görə, ölkəmizdə 5410 acnəbi tələbə var. Maraqlıdır, onların neçəsi Memarlıq və İnşaat Universitetinin payına düşür?*

- Əcnəbi tələbələrımız 700 nəfərdən çoxdur.

- *Bəs, müəllimlərinizin arasında necə, acnəbi var?*

- Var. Ancaq bizdə uzun müddətə dəvət olunan müəllimlər olmur. Hazırda Köln Universitetinin müəllimi fəaliyyət göstərir. Artıq 1 ildir ki, bizim universitetdədir və çox güman ki, gələn il də fəaliyyətini burada davam etdirəcək. Müəllimləri əsasən bir neçə günlük, bir həftəlik dəvət edirik. Mühazirə oxumağa, master-klass, vöqşop keçməyə dəvət etdiklərimiz çox olur. Bir az da dəqiqləşdirsək, il ərzində 7-10 belə qısamüddətli dəvətlər gerçəkləşdiririk.

- *Universitetdə Prezident təqaüdcüsü varmı?*

- 1 nəfər var. Bizdə, demək olar ki, Prezident təqaüdcüsü olmur.

70 faizə yaxın məzunumuz iş tapır

- *Məzunlarımızın keyfiyyəti sizi qane edirmi? Keyfiyyəti onların iş*

tapmasında da müəyyən etdiyini nəzərə alsaq, keyfiyyət göstəriciniz necə faiz təşkil edir?

- Doğrudur, keyfiyyətin əsas göstəricisi məhz məzunların neçə faizinin iş tapması ilə ölçülür. Sizə onu deməliyəm ki, Qərb universitetlərinin ən vacib reyting göstəricilərindən biri elə budur. Onlar hətta məzunlarının hansı əməkhaqqı ilə işə götürüldükləri ilə bağlı göstəricini də hesablayırlar. Çoxdan olmasa da, son 3-4 ildə biz də bununla məşğul olmağa başlamışıq. Məzunlarımızla mütəmadi əlaqə saxlayıb işləyib-ışləmədikləri, harada işlədikləri barədə məlumat almağa çalışırıq. Burada bir faktor da nəzərə almaq lazımdır. Tələbələrımızın əksəriyyəti oğlanlar olduğu üçün bu faiz bəzən reallığa uyğun olmur. Yəni, bu il məzunlarımızın neçə faizinin iş tapdığını müəyyənləşdirə bilmirik. Çünki bakalavni bitirən kimi oğlan məzunlarımızın böyük əksəriyyəti hərbi xidmətə gedir. Onlarla əlaqəmiz bir il tamamilə kəsilir. Qayıtdıqdan sonra ki neçə ay ərzində də onlarla əlaqə yaratmırıq. İş tapmaq imkanları olsun deyə, bir müddət gözləyirik. Bütövlükdə hər oğlan məzunumuz barədə o, universiteti bitirdikdən il yarım sonra maraqlanırıq. Nəticələrə əsasən deyə bilərik ki, 70 faizə yaxın məzunumuz iş tapır. Amma onlardan neçə faizi öz ixtisasına uyğun işləyir, bu rəqəm qeyri-dəqiqdir. Bizim hesablamalarımıza görə, öz ixtisası üzrə iş tapan məzunlarımızın 50 faizə yaxındır. Bəzən belə də olur. İnşaatda iş daimi deyil. Tutaq ki, bir obyektin tikintisi üçün bir qrup yaradılır. Tikinti başa çatdıqdan sonra həmin qrup müəyyən müddət ərzində işsiz qala bilər. Bu amil də bəzən iş tapmalarının sayı ilə bağlı dəqiq rəqəmlər söyləməyə imkan vermir. Odur ki, apardığımız hesablamalar sadəcə universitetin keyfiyyəti ilə bağlı ortaya çıxan rəqəmlər deyil, həm də iqtisadiyyatın inkişaf göstəricisidir. Deyək ki, 3-4 il əvvəl inşaat sahəsində çox böyük hərəkətlilik müşahidə olunurdu. Həmin illərdə məzunlarımızın da daha çox hissəsi işləyirdi. Hazırda inşaatın sürəti azaldığından məzunlarımızın iş tapması baxımından da müəyyən ləngimələr müşahidə olunur.

“Kimya həyatdır”

Niyazi RƏHİMOV

Mayın 21-də paytaxtın Nərimanov rayonunda yerləşən 57 nömrəli tam orta məktəbdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin kimya fakültəsinin bir qrup IV kurs tələbələrini pedaqoji təcrübənin yekununa dair “Kimya həyatdır” adlı tədbiri keçirilib. Tədbirdə ADPU-nun əməkdaşları ilə yanaşı, tədris ocağının müəllim-şagird kollektivi, KİV nümayəndələri və digər şəxslər iştirak edib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan ADPU-nun ümumi kimya və KTM

kafedrasının müəllimi, pedaqoji təcrübə rəhbəri Rumiyyə Camalova tədbirin əhəmiyyətindən söz açıb. Tədris ocağında 14 həftə müddətində həyata keçirilən pedaqoji təcrübədən, təcrübə zamanı tələbələrə əldə etdikləri bilik və bacarıqlardan danışdı. Qeyd edib ki, universitetlə məktəbin səmərəli əməkdaşlığı nəticəsində pedaqoji təcrübədə olan tələbələr bu müddətdə təkcə bilik və bacarıqlar qazanmayıb, həmçinin məktəb həyatı və məktəbsünəşliyə yaxından tanış, pedaqoji prosesin tam iştirakçısı olub.

ADPU-nun istehsalat və pedaqoji təcrübə rəhbəri Solmaz Məmmədova çıxış edərək tədris ocağında pedaqoji təcrübə keçən tələbələrə məktəb rəhbərliyi tərəfindən yaradılan şəraitdən danışdı. Kadr hazırlığında pedaqoji təcrübənin çox vacib bir proses olduğunu bildirdən S.Kərimova ADPU-nun bu işə xüsusi diqqət yetirdiyini və ilbəl bu sahə üzrə yeniliklərin tətbiq edildiyini nəzərə çatdırdı.

Tədbirdə tələbələrin nümayiş etdikləri kimyəvi reaksiyalar iştirakçıların böyük marağına səbəb olub. Tələbələrin müəllim haqqında söylədikləri şeirlər, oxuduqları nəğmələr iştirakçılarda xoş ovqat yaradıb.

239 nömrəli tam orta məktəbdə yubiley tədbiri

Niyazi RƏHİMOV

Mayın 23-də paytaxtın Səbail rayonunda yerləşən 239 nömrəli tam orta məktəbdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaranmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildikdən sonra tədbiri giriş sözü ilə açan məktəbin direktoru Sədaqət Əzimova təhsil ocağında AXC ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərdən söz açıb. Bildirib

ki, məktəbdə AXC-nin fəaliyyətini əks etdirən guşo yaradılıb, divar qəzetləri, bukletlər hazırlanıb. Direktor bu mövzuda “açıq dərs”lər, debatlar, diskussiyalar, “ən yaxşı təqdimat”-lar, bilik, idman və hərbi yarışların keçirildiyini diqqətə çatdırdı. S.Əzimova yubileyə həsr olunan bədii və sənədli filmlərin məktəbdə nümayiş olunduğunu, şagirdlərin İstiqlal və Tarix muzeylərinə ekskursiyalar etdiyini də vurğulayıb. Qeyd edilib ki, AXC-nin 100 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən məktəblərarası bilik yarışında tədris ocağının şagirdləri fərqlənib.

Tədbirdə məktəbin tarix müəllimi Rita Novruzova çıxış edərək AXC-nin yaranması, dövlət quruculuğu, xarici və daxili siyasəti haqqında iştirakçılara ətraflı məlumat verib. Sonra Səbail Rayon Badamdar bələdiyyəsinin AXC-nin 100 illik yubileyi ilə bağlı qəsəbədəki məktəblər arasında keçirdiyi inşa yazı müsabiqəsinin qalibləri açıqlanıb. Məktəbin şagirdləri- Aynur Cəfərova və Nigar Mirzəliyeva inşa yazı müsabiqəsində qalib olduqları üçün bələdiyyə sədri tərəfindən diplom və hədiyyələrlə mükafatlandırılıb.

“Ümidləri doğruldan universitet”

BSU-nun nəşr etdirdiyi kitabın təqdimatı

İbrahim QULİYEV

Mayın 17-də Bakı Slavyan Universitetinin nəşr etdirdiyi “Ümidləri doğruldan universitet” kitabının təqdimatı keçirilib. Ulu öndər Heydər Əliyevin 95 illik yubileyinə həsr olunan əsərin təqdimat mərasimində dövlət və hökumət rəsmiləri, ölkəmizdəki diplomatik korpusun nümayəndələri, Milli Məclisin deputatları, ali məktəblərin rektorları iştirak ediblər. Tədbirdə BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva ümummilli liderin ölkəmizin müstəqilliyinin bərpası, dövlətçiliyimizin qorunması və ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olması sahəsindəki fəaliyyətdən, Azərbaycanın inkişafı və beynəlxalq münasibətlər sistemində inteqrasiyasındakı rolundan danışdı. Rektor ulu öndərin müasir dünyanın mürəkkəb geosiyasi realitələri fonunda xalqımızın milli mentalitetinə və demokratik prinsiplərə əsaslanan qüdrətli dövlət yaratdığını bildirdi.

N.Əliyeva ümummilli liderin azərbaycançılıq ideologiyasının əsas istiqamətlərindən birinin yüksək səviyyəli təhsil yaratmaq olduğunu qeyd etdi. Bildirilib ki, bu dahi şəxsiyyət vətəndaş tərbiyəsində təhsilin rolunu daim yüksək qiymətləndirib, onu intellektual gəncliyin yetişdirilməsinin ən mühüm amillərindən biri hesab edib.

BSU-nun tarixindən söz açan rektor rəhbərlik etdiyi ali təhsil ocağının ərşəyə gəlməsində, onun müstəqil Azərbaycanın ictimai-siyasi, elmi-mədəni həyatına daxil olmasında ulu öndərin misilsiz xidmətlərindən danışdı. O deyib: “Bu gün BSU Türkiyə, Rusiya, Fransa, Ukrayna, Bolqarıstan, Çexiya, Polşa, Yunanıstan, Belarus, Rumıniya, Monteneqro və digər ölkələrin universitetləri ilə sıx əməkdaşlıq edir. Bu əlaqələr Azərbaycanın slavyan ölkələrinin xalqlarına, gənclərinə yaxından tanındır. Həmçinin vətənimizin multikultural bir ölkə olaraq nadir tarixi ənənələrini, xalqımızın mütərəqqi keyfiyyətlərini, yüksək amalı, vətənpərvərlik tərbiyəsini, dünya xalqlarına ehtiramını, dünya mədəniyyətinə sonsuz məhəbbətini təqdim etmək imkanı yaradır. Slavyan ölkələrinin Azərbaycanında fəaliyyət göstərən diplomatik korpusun nümayəndələri ilə universitetin əməkdaşlığı bu əlaqələrin daha əyani şəkildə, dostluq və qaradlıq səviyyəsində etibarlı bir körpü kimi möhkəmlənməsini təmin edir”.

Bu gün də respublikamızın təhsil sistemində innovativ yeniliklər, çevik islahatlar, əsaslı infrastruktur dəyişikliklərinin aparıldığını bildiren N.Əliyeva Prezident İlham Əliyevin ulu öndərin uzaqgörən siyasi kursunu təmkinlə, əzmlə, ardıcıl şəkildə davam etdirdiyini diqqətə çatdırıb. Rektor Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın da fəaliyyətində başqa mədəniyyətlərə düzgün, səmimi yanaşmanın aydın

gördüyünü bildirib. Ulu öndərin ortaya qoyduğu azərbaycançılıq ideologiyasının təhsilimizin, mədəniyyətimizin, müstəqilliyimizin ana xətti olduğunu deyən N.Əliyeva BSU-nun da bu dahi şəxsiyyətin reallaşan ümidlərinin nümunəsi olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Akif Əlizadə bildirib ki, kitabın BSU-da ərşəyə gəlməsi bu ali təhsil ocağının kollektivinin ümummilli liderə böyük ehtiramının göstəricisidir. O deyib: “Hesab edirəm ki, nəşrin adı da təsadüfi seçilməyib. Çünki BSU həqiqətən də fəaliyyətə başladığı andan bu gündək bütün ümidləri doğruldu”.

A.Əlizadə innovativ təşəbbüs və yenilikləri özündə əks etdirən elmin uğurlu gələcəyinin təmini nöqtəyi-nəzərindən elmlə təhsilin vəhdətini vacibliyini vurğulayıb. Diqqətə çatdırıb ki, ulu öndər həmişə elm və təhsilin inkişafına diqqət və qayğı göstərmişdir. Hazırda bu strategiya Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov “Ümidləri doğruldan universitet” kitabının yüksək məzəniyyətindən danışdı və nəşrin ulu öndərin 95 illiyinə layiqli töhfə olduğunu söyləyib. Nazir müavini BSU-nun yetişdirdiyi bir çox mütəxəssislərin dövlət qurumlarında yüksək vəzifələrdə çalışdığını qeyd etdi. O, bu kadrların ölkəmizin inkişafında böyük rolunu vurğulayıb. Təhsil sistemində aparılan islahatlardan danışan F.Qurbanov bu islahatların artıq öz bəhrəsini verdiyini diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində 3500-dən çox gənc xarici ölkələrdə təhsil almaq imkanı əldə edib.

BSU-nun fəaliyyətini yüksək dəyərləndirən Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov nəfis tərtibata malik bu cür kitabların ali təhsil ocaqlarında ərşəyə gəlməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, bu kitabın səfirliklər vasitəsilə xarici ölkələrdə yayılması, universitetlərin kitabxanalarına göndərilməsi zəruridir.

Təhsil eksperti, professor Şahlar Əsgərov, Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin prezidenti, Milli Məclisin deputatı Novruzəli Aslanov və başqaları ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımızın öz milli varlığını təsdiq etməsində, müstəqil dövlətimizin qurulmasında və güclənməsində, ölkəmizin dünya miqyasında tanınmasında böyük xidmətlərindən danışdı, dahi şəxsiyyətin həmişə elm və təhsilə xüsusi diqqət və qayğı göstərdiyini bildirdi. “Ümidləri doğruldan universitet” kitabı ilə bağlı fikirlərini bölüşən natıqlar diqqətə çatdırıldı ki, ulu öndərin nəşrdə yer alan kəlamları əsəri daha da oxunaqlı edir.

Tədbir bədii hissə ilə davam etdi.

“Mir Cəlal - yazıçı, alim və müəllim”

ADPU-da respublika elmi konfransı

Mayın 22-də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) görkəmli yazıçı və ədəbiyyatşünas alim Mir Cəlal Paşayevin anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş “Mir Cəlal - yazıçı, alim və müəllim” mövzusunda respublika elmi konfransı keçirilib. Konfransda ADPU-nun rəhbərliyi, ölkəmizin tanınmış və nüfuzlu alimləri, ziyahları, filologiya fakültəsinin müəllim və tələbələri iştirak ediblər. Konfrans iştirakçıları öncə professor Mir Cəlal Paşayevin əsərləri ilə tanış olublar.

Konfransı açan ADPU-nun rektoru, professor Cəfər Cəfərov bildirdi ki, bu günlər respublikamızda professor Mir Cəlal Paşayevin ana-

dan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər təşkil olunur. ADPU-da keçirilən konfrans da həmin tədbirlərdən biridir. Rektor deyib ki, böyük alim, örnək pedaqoq, tanınmış yazıçı olan Mir Cəlalın yaradıcılığında insan və zaman haqqında düşüncələr xüsusi yer tutur. Rektor çıxışının sonunda konfransın ərşəyə gəlməsində əməyi keçən hər kəsə təşəkkür edib və konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) müxbir üzvü, professor Təhsin Mütəllibov “Mir Cəlal xatirələrində” mövzusunda məruzə etdi. T.Mütəllibov qeyd etdi ki, nəcib və xeyirxah insanların əməlləri onların öz-

lərindən sonra da yaşayır. Bu baxımdan xatirələr insanın ikinci ömrüdür. Professor Mir Cəlal Paşayev zəngin, mənalı, şərəfli bir müəllim-alim-yazıçı ömrü yaşayıb. Müəllimlik onun fəaliyyətində aparıcı yer tutub. Professor Mir Cəlal Paşayev əsl şəxsiyyət idi. Səbirli, müdrik, alicənab, həssas, sadə və səmimi bir insan olan professor Mir Cəlal Paşayev həmişə tələbələrin mövqeyindən çıxış edər, onların qayğılarına qalardı.

Professor Buludxan Xəlilov “Yazıçı-alimin və müəllimin manifesti” mövzusunda məruzə etdi. B.Xəlilov bildirdi ki, professor Mir Cəlal Paşayev müəllim, alim və yazıçı kimi cəmiyyətə layiqli bir nü-

munə olub. Professor Mir Cəlal Paşayev Məhəmməd Füzulini böyük lirik şair kimi təqdim etməyi bacarıb, ədəbi məktəblərin tədqiqində bir ardıcılıq yaradıb. Onun sadə, səlis dili, özünəməxsus yaradıcılıq üslubu, insanlara və hadisələrə aydın yanaşma tərzi olub. Dil, Vətən, ana, klassiklərlə müasirlərin varisliyi, vəhdətli məsələlərini gündəmə gətirib. “Bir gəncin manifesti” romanı yazıçının yaradıcılığında xüsusi yer tutur. Bütövlükdə professor Mir Cəlal Paşayev ədəbiyyatşünaslığın inkişafında mühüm xidmətlər göstərib.

Konfransda professorlar Asəf Zamanov, Qəzənfər Paşayev, Şirindil Alişanlı, Cəlii Nağıyev, Təyyar Cavadov, Abdulla Abbasov, dosent Məti Osmanoglu, yazıçı Elçin Hüseynbəyli çıxış edərək professor Mir Cəlal Paşayevi XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı elminin görkəmli nümayəndələrindən biri kimi səciyyələndirib və onun roman yaradıcılığını yüksək qiymətləndiriblər.

Xalq Təhsili Muzeyində “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100” adlı sərgi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında” 16 may 2017-ci il tarixli və “2018-ci ilin Azərbaycan Respublikasında “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli” elan edilməsi haqqında” 10 yanvar 2018-ci il tarixli Sərəncamlarına əsasən Xalq Təhsili Muzeyində tədbir keçirilib. “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti -100” adlı sərgi təşkil edilmişdir. Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və tabeliyində olan müəssisələrin nümayəndələri, respublikanın tanınmış pedaqoq-alimləri, Bakı şəhər məktəblilərinin şagird və müəllimləri, ictimaiyyət təmsilçiləri iştirak etmişlər.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başladı. Tədbiri giriş sözü ilə açan muzeyin direktoru, əməkdar mədəniyyət işçisi L.Bayramova müşəlman Şərqişində ilk parlamentli de-

mokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının dövlətçilik tariximizdə əlamətdar hadisə olduğunu qeyd edərək, milli şüurun formalaşmasında əhəmiyyətindən, fəaliyyətdə olduğu 23 ay ərzində dövlət quruculuğunun, milli təhsil və mədəniyyətin inkişafı namına həyata keçirdiyi mühüm tədbirlərdən danışdı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Tədbirdə Xalq Təhsili Muzeyinin Ekspozisiya şöbəsinin müdiri Q.Qafarova “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi” adlı məruzə ilə çıxış etdi. Çıxış edənlərdən Əməkdar müəllim N.Nəcəfov, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin dekani, professor Fərrux Rüstəmov, Təhsil İnstitutunun şöbə müdiri, pedaqogika üzrə elmlər doktoru H.Əhmədov Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə maarif və mədə-

niyyət sahəsində görülən işlərdən danışaraq, ölkəmizin müstəqillik yolu ilə tərəqqisinə böyük dəyər verdilər.

Tədbir zamanı Bakı şəhər “Ankara məktəbi” məktəb-liseyin, Sabuncu rayon 252 nömrəli tam orta və 4 nömrəli uşaq musiqi məktəblərinin

şagirdlərinin ifasında vətənpərvərlik mövzusunda şeir və mahnılar dinlənilirdi.

Tədbirin sonunda qonaqlar Xalq Təhsili Muzeyinin fond materialları əsasında təşkil edilmiş “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100” adlı sərginin açılışında iştirak etdilər.

Kollec tələbələrinin bayram töhfəsi

yaradılması Azərbaycan xalqının həyatına böyük və əlamətdar hadisə kimi əbədi daxil olmuşdur. Həmin tarix ölkəmizdə Respublika Günü kimi hər il təntənə ilə qeyd edilir.

Tədbirdə çıxış edənlər vurğulayıblar ki, tarix XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan xalqı üçün misilsiz bir hədiyyə bəxş etdi. 1918-ci il mayın 28-də Tiflis şəhərində Azərbaycan müstəqil dövlətinin - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradıldığı elan olundu. Cümhuriyyət 1918-ci il mayın 28-dən 1920-ci il aprelin 28-dək olan müddətdə - cəmi 23 ay mövcud olmuşdur. Lakin bu qısa müddətdə xalqımız və dövlətçiliyimiz üçün çox işlər

həyata keçirildi.

Sonra bir qrup YAP üzvü Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə fəxri fərmanla təltif olunub. Onların arasında ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin direktoru, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Qulu Novruzov da vardır.

Tədbirdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin “Xor” və “Reqs” ansamblarının maraqlı çıxışları tədbir iştirakçıları tərəfindən alqışlarla qarşılandı. Kollec tələbələri qarşısından gələn bayram münasibətilə hazırladıqları ədəbi-bədii kompozisiyanı nümayiş etdiriblər. Tələbələr şeir söyləyib, mahnı oxuyub və reqs ediblər.

Şakir CƏFƏROV

Mayın 23-də YAP-ın Yasamal Rayon Təşkilatında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri, ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqo-

ji Kollecinin tələbələri, ali məktəb müəllimləri, tanınmış ziyahlar və başqa qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbirdə YAP-ın Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov öncə qonaqları salamlayıb və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaranmasının tarixindən və fəaliyyətindən danışdı. Bildirib ki, 1918-ci il mayın 28-də AXC-nin

UTECA tələbələri Şəmkir Aqroparkın Logistika Mərkəzində

Tələbələr müəssisənin fəaliyyəti haqqında geniş məlumat alıblar

Azərbaycan Texnologiya Universitetinin (UTECA) tələbələrindən ibarət “Port of Baku” komandası Şəmkir Aqroparkın Logistika Mərkəzinə səfər ediblər. Müəssisənin fəaliyyəti haqqında geniş məlumat almaq imkanı qazanan tələbələrin bəzi suallarına yerində aydınlıq gətirilib.

Əvvəlcə Logistika Mərkəzinin direktor müşaviri Aqşın Sadıxov

müəssisə haqqında geniş məlumat verib. O, qeyd etdi ki, Şəmkir Aqropark sifarişçinin tədarük zəncirinin idarə edilməsində logistik əməliyyatlar rolunu öz üzərinə götürürək, məhsulun nəqliyindən başlayaraq, son istifadəçiyə qədər çatdırılmasını, eləcə də malların saxlanması, qapıdan-qapıya çatdırılmasını təmin edir. Mərkəzin xarici əlaqələr üzrə mü-

təxəssisi Jalə Rzayeva isə müəssisənin MDB, Avropa, Yaxın və Orta Şərqi ölkələrinə daşıma üzrə 3-cü şəxs logistikası xidmətləri, həmçinin anbarlar, paylama terminaları, nəqliyyat və intellektual idarəetmə sistemləri ilə bağlı əlavə xidmətlər təklif etdiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra tələbələr Logistika Mərkəzinin laboratoriyası ilə tanış olublar. Laboratoriyanın müdiri Yusif Hacıyev qeyd etdi ki, burada ən yeni texnologiyalara əsaslanan müayinələrin dəqiqlik dərəcəsi 91-93% təşkil edir. Kompleksə saxlama üçün veriləcək məhsulların əvvəlcə labo-

rator analizlə keyfiyyəti yoxlanılır, yararlı olub-olmadığı müəyyənləşdirilir. Beləliklə ən əsas risklərdən birinin - saxlanılacaq məhsulun xarab olmasının qarşısı alınır. Aparılan laborator analizlər sayəsində region sahibkarları becərdikləri məhsulların mövcud standartlara nə dərəcədə uyğun olmasını, ixracda yararlılığını da əvvəlcədən öyrənirlər.

Daha sonra Mərkəzin texnoloqu Arzu Sıxı tələbələri saxlanma soyuducuları ilə tanış edib.

Səfər zamanı tələbələrin çoxsaylı sualları mütəxəssislər tərəfindən geniş cavablandırılıb.

Cümhuriyyət dövründə kitabxana işi

Arzu MƏMMƏDOVA,
*Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC),
baş bibliograf*

1918-1920-ci illərdə Türkiyədən 20 min nüsxədən artıq dərslik, dərs vəsaiti və digər kitablar alınaraq məktəb kitabxanalarına verilib

Müsləman Şərqində ilk demokratik dövlət nümunəsi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq dövlət və cəmiyyət həyatının elə bir sahəsi olmayıb ki, orada milli quruculuq işləri yönündə ciddi addımlar atılmasın. Milli hökumətin müstəqilliyin elə ilk günlərindən atdığı belə addımlardan bir çoxunu isə mədəni-maarif işləri, o cümlədən kitabxana işi sahəsində həyata keçirilən tədbirlər təşkil edib.

İlk demokratik cümhuriyyətimizin fəaliyyətindən bəhs edən məqalələrdə, adətən, parlamentin, hökumətin formalaşdırılması, dövlət təsisatlarının yaradılması, ordu quruculuğu, təhsil sahəsində, o cümlədən yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanması istiqamətində görülmüş işlərdən daha geniş söz açıldığı halda digər sahələrə epizodik toxunma sərgilənir. Həlbuki, cümhuriyyət tarixinin, milli hökumətin 23 aylıq fəaliyyətinin təhlili göstərir ki, digər sahələr kimi, milli-mədəni quruculuq və kitabxana işləri də AXC-nin diqqət mərkəzində olmuş, bu sahədə ardıcıl siyasət yeridilmiş, bir sıra əməli tədbirlər reallaşdırılmışdır.

Bu baxımdan AXC-nin kitabxana işinin təşkili ilə bağlı təşəbbüsləri və onları gerçəkləşdirmə cəhdləri diqqət çəkir.

Məlumdur ki, kitabxanalar yarandıqı dövrdən mühüm mədəni-maarif mərkəzləri rolunu oynamış, əsas missiyaları olan qədim və müasir əlyazma və kitabların toplanıb saxlanması, qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılmasını təmin edən qurumlar kimi tanınmışdır. Lakin zaman keçdikcə onların missiyası daha da genişlənməmiş, kitabxanalar həm də elm və təhsilin təlimi və təbliğində mühüm rol oynamağa başlamış, mədəni-kütləvi, maarifləndirici tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilmişdir.

Bir çox dünya dövlətlərində olduğu kimi, Azərbaycanda da kitabxanalar və kitabxana işi qədim tarixə malikdir. İlk dövrlərdə əsasən şahların saraylarında, iri şəhərlərdə mövcud olan kitabxanaların şəbəkəsi sonrakı dövrlərdə, xüsusən də orta əsrlərdə daha da genişlənməmiş, məscidlərdə, mədrəsələrdə, müxtəlif maarifçilik missiyalı cəmiyyətlərin nəzdində də kitabxanalar yaradılaraq fəaliyyət göstərmişdir. Lakin sonrakı əsrlərdə bu sahə elə də inkişaf etməyindən, xüsusən də çarizmin işğalı altında olduğumuz 19-cu əsrdə əhaliyə xidmət edən müəssisə kitabxana şəbəkəsi yaradılmadığından AXC-yə bu istiqamətdə o qədər də ürək-açan miras qalmamışdır. Məlum olduğu kimi, çar Rusiyası özünü il-haq etdiyi yerlərdə müstəmləkəçilik siyasəti yeritdiyindən yerli xalqların maariflənməsində mühüm rol oynaya bilən mədəni-maarif müəssisələrinin, o sardan da kitabxanaların yaradılmasında

maraqlı deyildi. Mərkəzi dövlət belə müəssisələri maliyyələşdirməyə də həvəs göstərmirdi. Ona görə də XX əsrin əvvəllərində ölkədə dövlət kitabxanaları yox dərəcəsinə idi. Bakıda və Azərbaycanın rayonlarında mövcud olan qeyri-dövlət təşkilatlarına, müxtəlif cəmiyyətlərə və şəxslərə məxsus kitabxanaların isə çoxu 1917-1918-ci illər arasında baş verən hökumət dəyişiklikləri, vətəndaş müharibəsi və maddi çətinliklər üzündən öz fəaliyyətlərini dayandırmışdı. Buna baxmayaraq, ölkədə xeyli kitabxana fəaliyyət göstərirdi. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, ümumiyyətlə, o dövr üçün sovet statistikasına bir çox sahələrdə olduğu kimi kitabxana işindəki real vəziyyəti də tam əks etdirmirdi. Belə ki, sovet statistikasına görə, Azərbaycanda 1913-cü ildə 95 min nüsxə kitabı olan 25, 1920-ci ildə isə 25 min nüsxə kitabı malik 11 kitabxana olmuşdur. Sovet statistika üçün xarakterik olan bu yanaşma-hər şeyin məhz sovet dövründə yaradıldığı, əvvəllər heç nəyin olmadığı kimi sovet sisteminin üstünlüyünə hədəflənmiş təbliğat burada da özünü göstərmişdir. Ona görə də müqayisə olunan rəqəmlərin ikisi də səhvdir. Kitabxana işi araşdırıcıların, xüsusən də bu sahədə söz sahibi olan tanınmış tədqiqatçı alim Abuzər Xələfovun bildirdiyinə görə, o dövrdə Azərbaycanda 400-ə yaxın təkcə məktəb kitabxanası olmuşdur.

Məhz belə çətin bir dövrdə istiqlalını elan etmiş Azərbaycanda qurulan Milli hökumətlərin əsas vəzifələrindən biri maarif və mədəniyyət sahəsini inkişaf etdirmək idi. Milli hökumətin mədəni-maarif və kitabxana işi sahəsindəki fəaliyyətini özünün “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” adlı fundamental tədqiqat əsərində geniş təhlil edən kitabxanaşünaslıq sahəsində tanınmış mütəxəssis, tədqiqatçı alim Abuzər Xələfov haqlı olaraq qeyd edir ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 1918-1920-ci illərdə mədəni quruculuq sahəsində həyata keçirdiyi tədbirlər içərisində kitabxana işi ilə bağlı tədbirlər mühüm yer tutmuşdur.

Cümhuriyyətin tarixindən məlumdur ki, ilk milli dövlətimizdə bütün maarif və mədəniyyət müəssisələrinə rəhbərliyi Xalq Maarif Nazirliyi həyata keçirmişdir. Bu da təbii idi. Çünki o vaxt kitabxanaların böyük əksəriyyətini məktəb kitabxanaları təşkil edirdi. A. Xələfov qeyd etdiyimiz kitabında yazır: “Bu vaxt respublikada 700-ə qədər məktəb var idi. Məktəblərin əksəriyyətində kitabxanaların olmasını nəzərə alsaq Maarif Nazirliyinin böyük təhsil kitabxana şəbəkəsinə malik olması aydınlaşar”.

Nazirliyin həyata keçirdiyi tədbirlər içərisində kitabxanaların qeydiyyata alınması, onların şəbəkələrinin bərpa edilməsi, kitabxanaların avadanlıqla, kitablarla, dərs vəsaitləri və digər ədəbiyyatla təmin edilməsi mühüm yer tuturdu. Hökumət məktəb şəbəkəsinə qaydaya salarkən onunla birlikdə məktəb

təb kitabxanalarının bərpa və inkişaf etdirilməsi qayğısına da qalırdı. Məsələn, A.Xələfovun qeyd etdiyi kimi, 1918-1920-ci illərdə təkcə Türkiyədən 20 min nüsxədən artıq dərslik, dərs vəsaiti və digər kitablar alınaraq məktəb kitabxanalarına verilməmişdir. Ölkədə olan maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, parlament 1919-cu il sentyabrın 18-də xalq məktəbləri kitabxanalarına türk dilində kitablar almaq üçün 1 milyon manat pul buraxılması haqqında qərar qəbul etmişdi. Həmin vəsait hesabına təkcə Türkiyədən deyil, qonşu Rusiya, Gürcüstan və Avropa ölkələrindən də xeyli kitab alınıb məktəblərə verilməmişdi.

Ölkənin mədəni inkişafında xalq kitabxana-qiraətxanalarının təşkilinə böyük əhəmiyyət verən Xalq Cümhuriyyəti hökuməti yəni kitabxanaların açılması, mövcud olanların öz fəaliyyətlərini daha uğurla davam etdirməsi, onların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, ilk növbədə, kitablarla təmin edilməsinə qayğı göstərirdi.

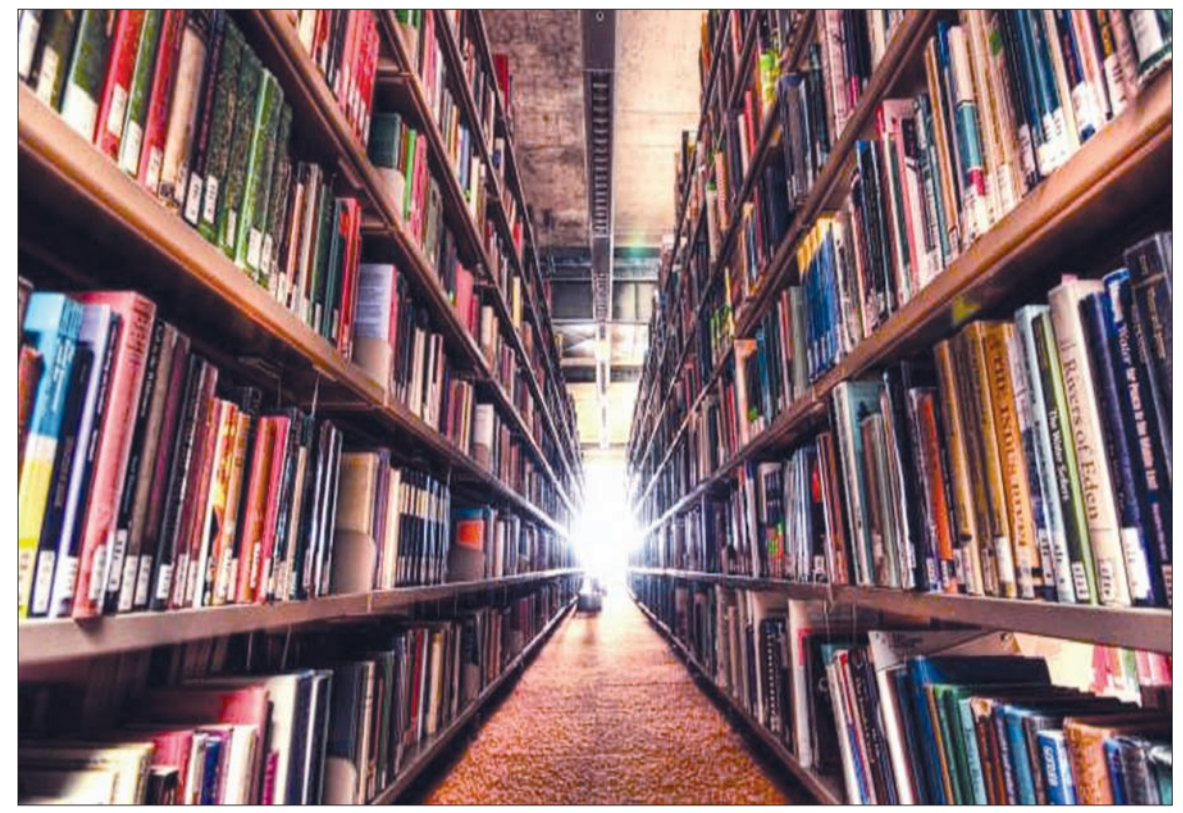
Müstəqillik illərində respublikamızda yaranan kitabxanalardan biri də Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Kitabxanası olmuşdur. Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanasının yaranması respublikanın təhsil, elm və mədəni həyatında böyük hadisə idi. Kitabxana öz statusuna görə universal, elmi və tədris kitabxanası xarakteri daşıdığından respublika əhəmiyyətinə malik idi. Məhz buna görədir ki, hökumət bu kitabxananın yaradılmasına böyük əhəmiyyət verirdi.

di. Parlamentin qərarı ilə ayrılmış 1 milyon manat vəsait hesabına xalq kitabxanaları üçün də xeyli kitab alınmışdı.

Tədqiqatçı alim A.Xələfovun apardığı araşdırmaya görə, Xalq Cümhuriyyəti dövründə ölkədə, təxminən, 50-yə qədər xalq kitabxanası-qiraətxanası olmuşdur. Bu dövrdə kitabxana işinin canlandırılması üçün atılan addımlardan biri isə ölkə parlamentinin hökumətin təqdimatına əsasən təhsil müəssisələrinin kitabxanalarını kitabla təchiz etmək haqqında xüsusi qanun qəbul etməsi idi. Bu qanun öz demokratik prinsiplərinə görə böyük mədəni əhəmiyyət kəsb edirdi. Qanun bütün məktəb kitabxanalarının Azərbaycanda nəşr edilən kitab, jurnal, məcmuə və qəzetlərin məcburi nüsxələri ilə təchiz edilməsini, xarici ölkələrdən alınan kitabların ilk növbədə kitabxanalara verilməsini, öz fəaliyyətini dayandırmış məktəblərin, kitab mağazalarının anbarlarında saxlanılan ədəbiyyatın kitabxanalara paylanması, ayrı-ayrı şəxslərin, müəssisələrin və xeyriyyə cəmiyyətlərinin kitabxanalarını kitabla təchiz olunmasına cəlb edilməsini vacib sayırdı.

Milli hökumət bilavasitə yaşlılara xidmət edən xalq kitabxana-qiraətxanalarına hər cür kömək etməyə çalışırdı. Bu tipdən olan kitabxanaların əksəriyyəti qeyri-dövlət təşkilatlarına, cəmiyyətlərə və ayrı-ayrı şəxslərə məxsus idi. Xalq Maarif Nazirliyi mətbuat vasitəsi ilə kitabxanası olan bütün təşkilatlara, cəmiyyətlərə və şəxslərə müraciət etmişdi ki, özlərinin bu sahədəki fəaliyyətlərini davam

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100

etdirsinlər. Müraciətdə kitabxanalara kömək göstərməyin vacibliyi bildirilirdi. Hökumət də öz tərəfindən cəmiyyət kitabxana-qiraətxanalarına kitab və dövrü mətbuat almaqda kömək edir, onların işini əlaqələndirməyə çalışırdı.

Xalq Cümhuriyyəti dövründə ölkənin mədəni həyatında hələ əsrin əvvəllərində yaranmış “Nicat”, “Nəşri-maarif”, “Səfa” və s. kimi cəmiyyətlər mühüm rol oynayırdılar. Bu cəmiyyətlər öz mədəni-maarif müəssisələrinin, kitabxanalarının, dəməklərinin işini canlandırır, Azərbaycan dili kursları təşkil edir, yoxsul əhaliyə köməklik göstərirdilər. Bu cəmiyyətlərin əsrin əvvəlində formalaşmış kitabxanachılıq fəaliyyəti də genişlənməmişdi. Onlar öz kitabxana-qiraətxanalarını yeni ədəbiyyatla zənginləşdirir, yeni-yeni qiraətxanalar təşkil edir-

kitabxana açmışdı. Bakıda ən böyük kitabxana şəbəkəsinə malik olan Neft Sənayeçiləri Quraltayı Şurasının kitabxanaları öz işlərini davam etdirirdilər. Kooperasiyalar ittifaqının kitabxanası əhaliyə xidmət etmək üçün şəhərin müxtəlif rayonlarında filiallarını açmışdı. Müstəqillik illərində respublikanın kitabxana işi həyatında yeni bir təşəbbüs - ayrı-ayrı nazirliklərin kitabxana şəbəkələrinin yaranması başlanmışdı. Dövlət bu işdə nazirliklərə yardım edirdi. Belə ki, hökumət 1919-cu il iyunun 19-da kitabxana açmaq üçün Ədliyyə Nazirliyinə 50, Səhiyyə Nazirliyinə isə 10 min manat vəsait ayrılması haqqında qərar qəbul etmişdi. Respublikanın digər nazirliklərinin də kitabxanalar açmağa təşəbbüs göstərməsi haqqında o dövrün mətbuatında kifayət qədər məlumat rast gəlmək mümkündür.

Müstəqillik illərində hökumətin bilavasitə təşəbbüsü ilə ayrı-ayrı təşkilatların da kitabxanalar açması məlumdur. Məsələn, mənbələrdən aydın olur ki, 1918-ci ilin dekabr ayında Azərbaycan İstehlak Cəmiyyətləri İttifaqının mədəni-maarif şöbəsi Bakı şəhərində Azərbaycan əhaliyə xidmət etmək məqsədi ilə ictimai xalq kitabxanası açmağı zəruri bilmişdi. Cəmiyyətin bu təşəbbüsü Xalq Maarif Nazirliyi tərəfindən bəyənilmiş və kömək üçün öz fondundan xeyli kitab ayırılmışdı. Göstərilən təşəbbüsə və görülmə işlərə baxmayaraq, kitabxana açmaq çətin idi. XX əsrin əvvəllərində ölkədə Azərbaycan dilində böyük tirajlarla kitab çap edən nəşriyyat olmadığından kitab bazarı olduqca kasad idi. Buna baxmayaraq, qeyd olunan xalq kitabxanası 1919-cu ilin mart ayında açıldı. Oxucuların arzusu və İstehlak Cəmiyyəti İttifaqı İdarə Həyətinin qərarı ilə kitabxanaya xalqımızın görkəmli satirik şairi M.Ə.Sabirin adı verilmişdir.

Kitabxana yarandıqı gündən respublikada milli kitabxana kimi tanınmış, bu statusu bütün fəaliyyəti boyu davam etdirmiş, Azərbaycan tarixinə, Azərbaycan dilinə, ədəbiyyatına, incəsənətinə, ümumiyyətlə, Azərbaycanşünaslığa dair ədəbiyyatın mərkəzi kimi formalaşmışdır. Müstəqillik illərində respublikamızda yaranan kitabxanalardan biri də Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Kitabxanası olmuşdur. Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanasının yaranması respublikanın təhsil, elm və mədəni həyatında böyük hadisə idi. Kitabxana öz statusuna görə universal, elmi və tədris kitabxanası xarakteri daşıdığından respublika əhəmiyyətinə malik idi. Məhz buna görədir ki, hökumət bu kitabxananın yaradılmasına böyük əhəmiyyət verirdi. Təsədüfi deyildirdi ki, Parlament universitetin yaradılması haqqında 1 sentyabr 1918-ci il tarixli qanunla universiteti təşkil və təchiz et-

mək üçün 1919-1920-ci tədris ilində ayrılan 5 milyon manat vəsaitin müəyyən hissəsi kitabxananın təşkili üçün nəzərdə tutulmuşdu.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sərəncamları ilə tanışlıqdan məlum olur ki, o dövrdə Respublika Dövlət Kitabxanasının yaradılması da diqqət mərkəzində olub, bu məqsədlə təşəbbüslər göstərilib. Hətta hökumətin tapşırığı ilə kitabxananın yaradılması məsələsi Xalq Maarif Komissarlığında müzakirə edilmişdir.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Bakıda ümumi bir kitabxananın açılması ziyalıların da arzusu idi və onlar öz qələm məhsulları ilə bu təşəbbüsün baş tutmasına dəstək verirdilər. Məsələn, tanınmış yazıçı Yusif Vəzir Cəmənəziminli o dövrdə mətbuatda dərc etdirdiyi “Milli və mədəni işlərimiz” seriyasından “Ümumi kitabxana” adlı məqaləsində yazırdı: “Bakıda ümumi bir kitabxana açılmasını qəzetlərdə oxumuşduq. Sonra bu məsələ unudulmuş kimi göründü. Həlbuki kitabxananın bizim üçün o qədər əhəmiyyəti var ki, çoxdan bu yolda çalışmalıyıq. Kitabxana açmaq bir o qədər çətin iş deyil. Təşəbbüs olursa, pulsuz belə bir çox kitablar toplamaq olar. Ümumi kitabxana fikri birinci olaraq Kiyev “Müsavat” komitəsinin düşündürdü. İlyarım əqdem komitə Bakıda ümumi kitabxana təsisinə qərar verdi və min cildə qədər kitab ələ gətirdi. Kitablar iqtisadi, siyasi, ictimai və başqa məsələlərə aidirdi. Avropalıların islam və türk ələminə olan nəzəriyyatlarına dair bir çox kitablar var. Fikir bu idi ki, kitabxananın bir qismi islam məsələsinə sərf edilsin və islama dair nə qədər əsərlər yazılıbsa ələ gətirilsin. Təəssüf ki, inqilab bir çox maneələr təşkil etdi və kitabxanamız da Kiyevdə qaldı. Bakıya getirə bilmədik. Bu gün bu məsələ yenə yönümlüdür; gələcəkdə də bizdən əl çəkməyəcəkdir. Bu gün bu məsələnin həllinə çalışılmalıdır. Milli işlərimizdə hər şeyi hökumətdən gözləməməliyik. Xüsusi təşəbbüslər də lazımdır. Bu barədə zəhmətkeş 238 ziyalılar ittifaqı işə girişmişdir. “İttifaq” bütün səyini kitabxana məsələsinə həsr etsə, böyük iş görər. Kömək üçün hökumətə müraciət olunsun, hökumət müzaiqə etməz zənnindəyəm.”

Lakin çox təəssüf ki, bu dövrdə ölkənin siyasi, iqtisadi və ictimai həyatında baş verən çətinliklər, xüsusilə maliyyə çətinlikləri bu təşəbbüsün həyata keçirilməsinə imkan vermədi.

Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin və Azərbaycan hökumətinin mədəni quruculuq haqqında qəbul etdiyi sənədlərlə tanışlıqdan yəqin etmək olur ki, bu sənədlərdə kitabxana işi qırmızı xətlə keçmiş, əhaliyə kitabxana xidmətinin təşkilinə böyük qayğı ilə yanaşılmışdır.

Müəllimlik üçün yüksək bal toplayanlar

Və yaxud İsmayılı məktəblilərinin daha böyük hədəfləri

← Əvvəlki səhifə

Ruhியə DAŞSALAHLI

3 kompüter sinfi, 54 kompüter var. 250 şagirdi internetdən istifadə etmək imkanına malikdir. Sosial şəbəkələrdə də fəal olan məktəbin özünəməxsus bloqu var.

Məktəbdə 587 şagird üzərində 46 müəllim işləyir. Müəllimlərin 40 faizə qədər gənc müəllimlərdir. Diaqnostik qiymətləndirmədə əksəriyyəti 50-dən artıq bal toplayıb. Məktəb şagirdləri qədar onları yetişdirən müəllimləriylə də öyünür.

Qumru müəllimin sinfi

Qəbul imtahanında ən yüksək bal toplayan Vasif Əsədov oxuduğu XI a sinfi məktəbdə məhz belə tanınır. Məktəbdə deyirlər ki, Qumru müəllimin sinifləri həmişə yüksək nəticə göstərir. Bundan əvvəlki sinfində olan 18 şagirdin hamısı tələbə olmaq şansını qazanıb. Yalnız biri 480 balla ixtisas seçimi mərhələsində mübarizəni məqsədinə nail olmadan dayandırmalı olub.

Qumru müəllimin budəfəki onbirinciləri 25 nəfərdir. Onlardan 23 nəfəri ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün müraciət edib və 20 nəfər artıq tələbə olmaq şansını qazanıb. Qəbul imtahanlarının yaz sessiyasında 6 nəfər 600-dən çox, 11 nəfər 500-dən çox bal toplayıb. Bununla da rayonda ən yüksək nəticə göstərən sinif olub. Qeyd edək ki, yüksək bal toplayan 8 şagird 2016-cı ilin buraxılış imtahanında da analoji nəticə göstərib.

Qumru müəllim deyir ki, yay imtahanında daha bir şagirdinin də 700 bal toplayacağına ümid edənlərin sayı lap çoxdur.

Yaz imtahanında 700 bal toplayan, bununla da nöinki rayon, bütövlükdə ölkənin təhsil ictimaiyyətinin diqqətini oxuduğu məktəbə cəlb edən Vasif Əsədov isə nailiyyətini tək özünün qazancı saymır: “700 bal toplamaq əsas məqsədim idi. Bu hədəfime çatdım. Təbii ki, bu yolda müəllimlərim, valideynlərim mənimlə bərabər əziyyət çəkənlər. Əziyyətimiz hədəf getmədi. Düzü, zəhmətimizin bəhrəsini valideynlərimə, məktəbimə və müəllimlərimə daddıra bildiyim üçün özümü daha çox xoşbəxt hesab edirəm. Uğur qazanan sinif yoldaşlarımı, yaşdılarımı təbrik edirəm”.

V.Əsədov Bakı Ali Neft Məktəbinin tələbəsi olmağı düşünür. Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi üzrə ixtisaslaşmaq, bu istiqamətdə təhsilini xaricdə davam etdirməyi planlaşdırıb. Xəyallarında Amerika, Almaniya, Böyük Britaniya kimi ölkələrdə təhsilini davam etdirmək və yüksək ixtisaslı mühəndis olaraq ölkəsinə xidmət etmək var. Yüksək bal toplayaraq ali məktəblərə qəbul olunanların fikrini ifadə etməkdə çətinlik çəkdiyini əsas götürərək müasir abiturientlərin fənləri mənimsəməklə deyil, suallara cavabları əzbərləyərək ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunduğunu söyləyənlərə də ismarıcı var: “Əzbərləmək mümkün deyil. Çoxsaylı test nümunələri var və onları cavablandırmaq üçün həmin fənni mənimsəmək şərtdir. Nə qədər istedadlı da olsa, mənə, şa-

girdlərin qarşısına çıxan bütün testləri əzbərləmələri mümkün deyil. Xüsusən, mənim seçdiyim ixtisasın aid olduğu qrupdakı fənlər - fizika, riyaziyyat, kimya necə əzbərləmək olar? Məncə, güclü məntiq, bir də daha çox əziyyət çəkib çox oxumaq lazımdır ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında yüksək nəticə göstərəsən”.

Sabrina Yolçuyeva III ixtisas qrupu üzrə hazırlaşır. Məqsədi 656 balla Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasında hüquq ixtisası üzrə təhsil almaqdır: “Uşaqlıqmdan bəri hüquqşünas olmaq istəmişəm. Bu məqsədimə anamın xüsusən rolunu qeyd etmək istərdim. O, hər zaman məni hüquqşünas kimi görmək istəyib. Anamın bu istəyinin qərarına çox böyük təsiri olub. Düşünürəm ki, yaxşı hüquqşünas kimi yetişməkdə ali təhsil müəssisəsi olaraq Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası mənə daha böyük imkanlar təmin edə bilər”.

Sabrinanın fikrincə, qarşıya qoyulan məqsədə çatana qədər bəzi şeylərdən imtina etməyə dəyər: “Telefonum olmayıb. Əyləncəyə vaxt tapmamışam. İstirahətimi azaltmışam və müəllimlərimin dəstəyindən istifadə edərək bütün gücümü ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarına hazırlığa yönəlmişəm. Magistr olaraq təhsilimi xaricdə davam etdirməyi planlaşdırıram”.

Ramil Ağayev qəbul imtahanında 655 bal toplayıb. Məktəbinin və müəllimlərinin onun 700 bal toplayacağına əmin olduğu şagirdlərdəndir. Odur ki, yaz sessiyasında topla-

Vasif Əsədov

dığı bu balı uğur hesab etmir. Nəticələri ilə razılaşmadığı üçün ona verilən fürsətdən yararlanaraq qəbul imtahanlarının yaz sessiyasına da qatılmağı düşünür.

R.Ağayevin özüne qarşı hirsli olması nəzərimizdən qaçmır. Məktəbin, müəllimlərinin ondan böyük gözləntiləri olub. Elə sinfə daxil olan kimi, onu 700 bal gözlədikləri şagird kimi təqdim etmələri Ramil özüne qarşı hirsli olmasının izahı ola bilərmi?

Müəllimlərinin gözləntiləri və bunu israrla ifadə etmələrinin şagirdə psixoloji təsirini məktəb direktoru Qalib Bəşirovdan soruşuruq: “Yarım litrlik şüşə yarım litr su tutar. Daha çox suyu şüşəyə yerləşdirmək mümkün deyil. Uşağdan maksimum nəticə almaq müəllimin bacarığıdır. Biz bütün uşaqların potensialına bələdik. Bacardığından artıq tələb qoymaq şagirdi psixoloji təzyiqlə almaq bilər. Biz müəllimlərin üstünlüyü hansı şagirdimizdən nə tələb edə biləcəyimizin fərqində olmağımızdır. Ramildən də, onun kimi digər şagirdlərimizdən də nəyi, necə tələb edəcəyimizi bilirik”.

Bütün meyarlar üzrə

DİM-in statistik təhlillərini əks etdirən cədvəllərdə İsmayılı şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbin göstəriciləri artıq uzun illərdir ki, onun ölkənin qabaqcıl təhsil müəssisələrindən biri olduğunu təsdiq edir: “Hər il 3-4 şagirdimiz 600-dən yuxarı bal toplayır. Ötən il bir nəfər 695 bal toplamışdı. Ümumiyyətlə, ali məktəbdə qəbulda məktəbimizin orta balı əvvəlki illə müqayisədə 80 bal artıb. Rayon ortalaması ilə müqayisədə bu, 31 bal çoxdur. Ali məktəbə qəbul olanların çəkisi illər üzrə müsbət dinamika göstərərək 73 faizdən 83 faizə qalxıb. Bu da təsdiq edir ki, hər il artan xətt üzrə davam edən uğurlar və builki nailiyyətimiz heç də təsadüfi deyil. Təvəzökarlıqdan uzaq olsa da, deməliyəm ki, məktəbimizdə zəif fənn müəllimi yoxdur. Rayonda fərqlənən müəllimləri məktəbimizə cəlb etməyə cəhd etməmişəm və çox vaxt buna nail olmuşam. Müəllimlərin iş qəbulu imtahanlarının nəticələrinə uyğun olaraq məktəbimizə 1 müəllim təyin edilib. Qalan müəllimləri seçib dəvət etməmişəm. Hər birinin peşəkarlığına əminəm”.

Qumru müəllimin budəfəki onbirinciləri 25 nəfərdir. Onlardan 23 nəfəri ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün müraciət edib və 20 nəfər artıq tələbə olmaq şansını qazanıb. Qəbul imtahanlarının yaz sessiyasında 6 nəfər 600-dən çox, 11 nəfər 500-dən çox bal toplayıb. Bununla da rayonda ən yüksək nəticə göstərən sinif olub.

Ceyran Aydanova

“Bu kənd məktəbindən çıxan onlarla gənc magistr olaraq Avropada təhsilini davam etdirib. Ölkəyə qayıb müxtəlif ixtisas sahələrində işləyənlər də çoxdur”, - deyən direktorun sözlərinə görə, məktəbin akademik göstəriciləri gözə görünən uğurlardır. Görülən iş, məktəbin üzünə götürüldüyü vəzifələrin çox olduğunu vurğulayan məktəb direktoru onlardan yalnız birinin - ali məktəblərə qəbulun nəticələrinin gördüyünü təsəvvüflə vurğulayıb: “Şagirdlər arasında nizam-intizam, onların tərbiyəsi, nitqinin inkişafı, milli ruhda tərbiyə olunması, tamaşaçı mədəniyyətinin formalaşdırılması məktəbimizin görünməyən işləridir. Məsələn, idman yarışlarında qalib gələn idmançılarımız çoxdur. Komandalarımız dəfələrlə respublika çempionu, bir şagirdimiz beynəlxalq müsabiqənin qalibi olub. Ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə “İlin ən yaxşı məktəbi” müsabiqəsinin qaliblərindəndir”.

Məktəbdə valideynlərlə iş də düzgün qurulub. Məktəb kollektivinin hər bir üzvü ondan nə tələb olunduğunu bilir. “Mən də direktor olaraq öz üzümə düşən vəzifəni

yaxşı bilirəm. Sərt qaydaları, tələbləri olan, nizam-intizama fikir verən direktor olmağıma baxmayaraq, bir müəllimlə danışıqdan səsini yüksəltməmişəm”, - deyən direktor məktəbin uğurunu işin düzgün qurulması ilə izah edib.

5 nömrəli məktəb

Növbəti məktəbdəyik. 2004-cü ildən inşa olunan məktəb binası həyətdə əkilən gül-çiçək, yaşıllığın içində, demək olar ki, görünür. Təmizlik isə göz oxşayır. Sizcə, bu, ki-

sova da onun kimi yüksək bal toplayıb. Hər iki dost ingilis dili müəllimi olacaq. İkisinin də müəllimliyə olan həvəsi ailədən gəlir: “Ailəmədə müəllimliyə çox böyük hörmət var. Nənələrimiz müəllim olublar. Yüksək bal topladığını eşidəndən sonra “O qədər bal yığmışan, müəllimliyi niyə seçirsən?”, - deyənlər çoxalıb. Ailəm də, mən də belə düşünürük. Məncə, yaxşı müəllim olmaq üçün bu bal kifayət deyil. Daha çox çalışmaq lazımdır, öz üzərində işləməliyem. Yaxşı müəllim olacağam. Bunun üçün ölmədən gələni edəcəyəm. Hətta müəllimliyə seçən ən yüksək bal toplayan tələbə ola bilmək üçün yay imtahanına da qatılmağı planlaşdırıram”.

Məktəb direktoru Elçin Məmmədov deyir ki, müəllim olmaq istəyən şagirdlərinin hər ikisi bu peşəyə layıqdır: “Hər iki şagirdimiz müəllimliyə layiq biliyə, tərbiyəyə və əxlaqa sahibdirlər. Bilik müəllim olmaq üçün kifayət deyil. Tərbiyə və əxlaq bizim peşədə çox önəmlidir. Bu baxımdan, müəllimliyə layiq olmayan şagirdimi bu peşəni seçməyə qoymaram”.

Qeyd edək ki, 5 nömrəli məktəbin 600-dən yuxarı bal toplayan 8 şagirdindən 7 nəfəri qızıdır.

Direktor Elçin Məmmədovdan öyrəndik ki, 480 yerlik məktəbdə 932 şagird təhsil alır. Bu il məktəbi 58 şagird bitirir. Direktor məktəbdə şagird sıxlığını ərazidə məktəb sayının azlığı ilə deyil, 5 nömrəli məktəbin reytingi ilə izah edib: “Məktəb sadəcə bilik vermir. İnsan, şəxsiyyət yetişdirir. Bu prosesdə hər vasitədən istifadə edirik. Məsələn, məktəbdən kənara, küçəyə də zibil qabı qoymuşuq. Şagirdlərimizə ətrafi çirkəndirməməyi öyrədirik. Bağça ilə məşğul olmağa cəlb etdiyimiz könüllü şagirdlərimiz var. Bu minvalla torpağı sevməyi, onunla davranmağı da məktəbdə öyrədirik. Hamısı yaxşı bilir ki, buraya oxumağa gəlirlər. Onları hər hansı başqa problemdən tamamilə uzaq saxlayırıq. Siniyədə pəncərəyə tutmağa pərdə yoxdursa, buna görə uşaqlar pul yığırlar. Məktəbimizin uşaqlar süpürgə pulu, partalarına salınacaq süfrə dərdi çəkmirlər. Heç bir səbəblə şagirdlərdən pul yığılır. Siniyədə ancaq onlara dərs prosesində lazım olacaq şeylər var, vəssalam. Biz onlar üçün hər şərait yaratmışıq. Bunun qarşılığında da qarşılarda bir şərt olduğunu bilirlər. Hər kəs hər gün dərsdə olmalıdır! Odur ki, qəbul imtahanlarının yaz sessiyasında qazandığımız uğur bizim üçün böyük sayılır. Bundan əvvəl də 600-dən yuxarı bal toplayan 8 şagirdimiz olduğundan budəfəki nəticəmizi böyük deyil, sadəcə, təkrarladığımız bir uğurumuz hesab edirik. İsmayılı rayonunda ilk dəfə maksimum bal toplayan məktəbli iki il əvvəl bizim şagirdimiz olub. Odur ki, yay imtahanından gözləntilərimiz daha böyükdür”.

mayılı rayonunda ilk dəfə maksimum bal toplayan məktəbli iki il əvvəl bizim şagirdimiz olub. Odur ki, yay imtahanından gözləntilərimiz daha böyükdür”.

Təmayülləşmə öz təsirini göstərdi

E.Məmmədov şagirdlərin yüksək göstəricilər əldə etmələrində ölkədə həyata keçirilən təmayülləşmə prosesinin rolunu da istisna etməyib: “Baxmayaraq ki, 600-dən çox bal toplayan şagirdlərimizdən biri adı siniflərdəndir, hesab edirəm ki, bu il təmayülləşmənin bəhrəsini gördük. Düşünürəm ki, nəticələrimiz getdikcə daha da yüksələcək. Hazırda məktəbdə 2 təmayül sinfi var. Fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü hər iki sinfin şagirdləri yüksək nəticələr göstərib. Növbəti tədris ilində üç təmayül sinfi yaradılacaq. Hazırda X sinifdə oxuyan şagirdlərimizdən təşkil edilən hər 3 sinif təmayülləşəcək. Bundan sonrakı illərdə daha böyük nəticələr gözləyirik”.

İsmayılı rayonunda təhsil: nəticələr ötən ilkindən daha yaxşıdır

Artıq 3 ildir ki, rayonda ən yüksək bal toplayan məktəbli çıxır və rayonun reyting cədvəlindəki yeri yüksəlir. İsmayılı Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Rasim Orucov rayon təhsilinin uğurlarından danışır: “Ötən il rayonun ümumtəhsil məktəblərindən 700-dən artıq məzun olub. Onlardan 40 nəfər məktəbi fərqlənmə attestatı, üç nəfər qızıl, bir nəfər gümüş medalla qurtarıb. 354 məzunumuz müxtəlif ali məktəblərə qəbul olunub. Onlardan 26 nəfəri 600-dən yüksək bal, Lahıç qəsəbə orta məktəbinin şagirdi isə 700 bal toplamışdı. Dövlət İmtahan Mərkəzində də ötən ilki qəbulun nəticələri təhlil edilib. Təhlil “Abituriyent” jurnalının 12-ci sayında çap edilmiş həmin cədvəldən görünür ki, İsmayılı rayonu respublikada ikinci, rayonlar arasında birinci ən yaxşı nəticə göstərib. Ötən ilki qəbulun nəticələrinin təhlili göstərir ki, bu məsələdə ancaq Sumqayıtdan geri qalıraq. İlk imtahanların nəticələri göstərir ki, bu il də İsmayılı rayonunun uğurları davam edir. Artıq 30-dan artıq şagirdimiz 600-dən artıq bal toplayaraq tələbə olmaq şansını qazanıb. Qarşıda hələ yay imtahanlarının da olacağını nəzərə alsaq, ötən ilki ilə müqayisədə nəticələr bu il daha yaxşı görünür”.

Beləcə, İsmayılıya səfərimizi başa vururuq. Növbəti təhsil nailiyyətlərini bütün ölkəyə çatdırmaq üçün yenidən geri dönmək inamı ilə...

Müəllimlik üçün ən yüksək bal toplayan məktəblilər

Məktəb üzrə qəbul imtahanında ən yüksək balı Ceyran Aydanova toplayıb. O, 668 balla ilk sıradadır. Kim olmaq istəyir, əcəba? Əlbəttə ki, müəllim!

Dostluqları məktəbdə başlayan və hələ də davam edən Güler Abba-

“Birincilərin birincisi”

Oruc MUSTAFAYEV

Məlumdur ki, ölkəmizdə istedadlı uşaqların aşkara çıxarılması, onların elmi biliklərə həvəsləndirilməsi və rəğbət-ləndirilməsində müxtəlif fənn olimpiadalarının, bilik yarışlarının mühüm əhəmiyyəti var. Təhsil Nazirliyi tərəfindən istedadlı və yaradıcı təfəkkürü ilə fərqlənən şagirdləri aşkar etmək üçün keçirilən fənn olimpiadaları, bir qayda olaraq, ümumtəhsil məktəblərinin IX-XI sinif şagirdləri cəlb olunmaqla Azərbaycan dili və ədəbiyyat, tarix, coğrafiya, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika fənlə-

Azərbaycanın gənc istedadlarını tanıyaq

ri üzrə təşkil edilir. Builki yarışda xüsusi istedadlı və hazırlığı ilə seçilən 7-8-ci sinif şagirdlərindən də IX siniflərlə bərabər öz bilik və bacarığını nümayiş etdirən şagirdlər olub. 33 minə yaxın şagirdin iştirak etdiyi builki Respublika fənn olimpiadalarında 298 nəfər qalib elan olunub. Fənn olimpiadalarının nəticələrinə əsasən, qızıl medala layiq görülmüş 8 məktəbli həm də “Birincilərin birincisi” adını qazanıb.

Şagirdlərimizdən Ramil Babazadə kimya, Emil Qasımov riyaziyyat, Zahir Məmmədzadə coğrafiya, Vüqar Rıfulla tarix, Günay Quliyeva Azərbaycan dili və ədəbiyyat, Günel Mahmudova biologiya, Məhəmməd Yusifov fizika, Ziya Muxtarov informatika fənləri üzrə “Birincilərin birincisi” nominasiyasında qalib olublar. Onlarla daha yaxından tanış olaq.

Ramil Babazadə,
Akademik Zərifə Əliyeva adına
liseyin eksperimental pilot siniflərin
XI sinif şagirdi

2001-ci il mayın 6-da Şəki şəhərində anadan olub. 2007-ci ildə Bakıdakı 74 nömrəli tam orta məktəbin I sinifinə qəbul olunub, VI sinifdə imtahan verərək “İstək” liseyində oxumaq şansı qazanıb. IX sinifdə oxuyarkən 50-ci Beynəlxalq Mendeleev Olimpiadasında iştirakçı diplomu, Respublika fənn olimpiadalarında gümüş, Gürcüstanda keçirilən 48-ci Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında bürünc, X sinifdə İndoneziyanın Denpasar şə-

“Fənn olimpiadaları obyektiv və maraqlı keçdi”

hərində keçirilən Yeniyyətərin 13-cü Beynəlxalq Təbiət Elmləri Olimpiadasında bürünc, 2017-ci ilin mart ayında keçirilən 51-ci Beynəlxalq Mendeleev Olimpiadasında bürünc medallara sahib olub. 2017-ci ildə Moskva şəhərində keçirilən Beynəlxalq Meqapolis olimpiadasında, eləcə də Tailandda təşkil olunan 49-cu Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında qızıl medallara layiq görülmüş.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən təşkil olunmuş Respublika fənn olimpiadaları hər il olduğu kimi, bu il də obyektiv və maraqlı keçdi. 3 turdan ibarət olan fənn olimpiadasına 8 fənn üzrə ölkəmizin müxtəlif regionlarından şagirdlər qatılmışdı. Artıq 3-cü il idi ki, mən də bu olimpiadada böyük həvəslə iştirak edirdim. 2016-cı ildə gümüş, 2017-ci ildə qızıl medal qazanaraq “Birincilərin birincisi” nominasiyasına layiq görülmüşdüm. Bu il də bu estafeti qoruyub saxlamağı qarşıma məq-

səd qoydum və hədəfimə nail olaraq 2-ci dəfə bu nominasiyaya layiq görüldüm. Qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi mayın 15-də Təhsil Nazirliyi tərəfindən çox yüksək səviyyədə təşkil olundu. Nəticə göstərir hər bir şagirdin əziyyəti diplom və qiymətli mükafatlarla dəyərləndirildi. Bu cür yarışlar şagirdlərin müxtəlif sahələri daha dərinləndirən mənimlərimə və məktəblilər arasında sağlam rəqabət mühitinin yaranmasına səbəb olur.

11-ci sinif olaraq bu il Respublika fənn olimpiadaları karyerama 1 gümüş və 2 “Birincilərin birincisi” nominasiyası ilə son qoydum. Qarşıda Çexiya və Slovakiya respublikalarının birgə təşkilatçılığı ilə keçiriləcək 50-ci Beynəlxalq Kimya Olimpiadası gözlənilir. Hədəfim keçən il olduğu kimi bu il də Azərbaycan bayrağını digər qızıl medal alan ölkələr sırasında - ən yüksək zirvədə dalğalandırmaqdır.

Ziya Muxtarov,
Akademik Zərifə Əliyeva adına
liseyin XI sinif şagirdi

2001-ci il mayın 21-də Bakı şəhərində anadan olub. IX sinif qədər təhsilini Bakıdakı 283 nömrəli tam orta məktəbdə alıb. 2015-ci ildə imtahan verərək akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin 9-cu sinifinə qəbul olunub. Hazırda təhsilini həmin liseydə davam etdirir.

- İnformatika fənninə marağım

“Azərbaycanın adını daim ucaltmağa çalışacağam”

kiçik yaşlarımdan başlayıb. İllər keçdikcə bu maraq daha da güclənib, bu sahədə heç bir yeniliyi nəzərimdən qaçırmamağa çalışmışam. İnformatika fənni üzrə bir çox beynəlxalq və respublika olimpiadalarında iştirak etmişəm. Olimpiadalarda qazandığım uğurlara görə təkcə bir müəllimin adı qeyd edə bilmərəm. Mənə ilk gündən qələm tutmağı, əlifbanı öyrədən, elmin dərinliklərini mənimlərimə bütün müəllimlərimə dərinləndirən təşəkkür edirəm. Builki olimpiadada müxtəlif məktəblərdən şagirdlər iştirak edirdilər. Olimpiadanın yüksək səviyyədə təşkil olunması da qələbəmizdə müəyyən rol oynadı. İnformatika fənni üzrə olimpiadada verilən suallar yetərli qədər çətin idi. Lakin

illərlə qazandığım biliklər bu çətinliklərin öhdəsindən gələrkən “Birincilərin birincisi” olmağıma şərait yaratdı.

2018-ci il respublika fənn olimpiadalarının qaliblərinin mükafatlandırma mərasimində müxtəlif elm sahələrində çalışan ziyalılar iştirak edirdi. Təhsil naziri Ceyhun Bayramovun bizi şəxsən təbrik edərək qiymətli hədiyyələr təqdim etməsi biz qalibləri çox sevindirirdi və qürurlandırdı.

Gələcəkdə arzum orta məktəbi bitirdikdən sonra ali təhsilimi proqramçı ixtisası üzrə xarici ölkələrin birində almaqdır. Harada olmağımdan asılı olmayaraq həmişə vətənim Azərbaycanın adını daim ucaltmağa çalışacağam.

Emil Qasımov,
Akademik Zərifə Əliyeva adına
liseyin eksperimental pilot siniflərin XI sinif şagirdi

19 dekabr 2000-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2007-ci ildə Elçin Şəmiyev adına 149 nömrəli tam orta məktəbin I-ci sinifinə daxil olub. Hazırda Norimanov “İstək” liseyinin XI sinif şagirdidir. Bu il

“Bu, əldə etdiyim üçüncü qızıl medal oldu”

Cənubi Koreyanın KAIST (Korea Advanced Institute of Science and Technology) Universitetinə tam təqaüdlə qəbul olunub.

2015-ci ildə riyaziyyat fənni üzrə Respublika olimpiadasında qızıl medala layiq görülmüş. Junior Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında (Serbiya) iştirak edib. 2016-cı ildə Beynəlxalq Zhautykov Olimpiadasında riyaziyyat fənni üzrə bürünc, 2017-ci ildə riyaziyyat fənni üzrə Respublika olimpiadasında qızıl medallara, Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadasında (Braziliya) həvəsləndirici mükafata (honorable mention), riyaziyyat fənni üzrə Respublika Olimpiadasında “Birincilərin

birincisi” adına layiq görülmüş. Bu il Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında iştirak edib.

- 2018-ci il Respublika fənn olimpiadaları mənim üçün çox uğurlu keçdi. Final mərhələsində təqdim olunan 5 sualın hər birini tam cavablandırmaqla maksimum bal olan 25 balı əldə etdim. Bu mənim Respublika fənn olimpiadalarında əldə etdiyim 3-cü qızıl medal oldu, ancaq ilk dəfədir ki, “Birincilərin birincisi” adına layiq görülmüşəm. Əldə etdiyim bu uğura görə valideynlərimə, müəllimlərimə və mənim üzərində əməyi olan hər bir kəsə minnətdarlığımı bildirirəm.

Günel Mahmudova,
Türkiyə Dəyanət Vəqfi Bakı Türk Liseyinin XI sinif şagirdi

2000-ci il oktyabrın 14-də Bakı şəhərində anadan olub. İbtidai təhsilini paytaxtdakı 38 nömrəli tam

“Biologiya Dünya Olimpiadasında iştirak edəcək 4 şagirddən biriyəm”

orta məktəbdə bitirdikdən sonra V sinifdən təhsilini Türkiyə Dəyanət Vəqfi Bakı Türk Liseyində davam etdirməyə başlayıb.

- Biologiya fənninə olan marağım mənim IX sinifdə Respublika fənn olimpiadalarına qatılmağıma səbəb oldu. Nəticədə gümüş medalla respublika 2-cisi oldum. Bundan sonra, respublika olimpiada hazırlıq mərkəzində keçilən dərslərə qatıldım və biologiya fənnini daha dərinləndirən öyrənməyə başladım. Buna görə yenə məhz biologiya haqqında

müxtəlif xarici ədəbiyyatları oxuyuram. Əməyimin bəhrəsini isə bu il “Birincilərin birincisi” adına layiq görülməyim və qızıl medal almağımla əldə etdim. Hazırda ölkəmizi 29-cu Biologiya Dünya Olimpiadasında (İBO) təmsil etmək üzrə seçilən 4 şagirddən biriyəm. Gələcək planlarım çoxdur. Bunlardan ən birincisi qarşada ölkə Türkiyədə tibb ali təhsili almaq və bu təhsilin sonrakı magistratura pilləsini Amerikada davam etdirəcəkdir.

Məhəmməd Yusifov,
Gəncə şəhəri 26 nömrəli
məktəbin eksperimental pilot siniflərin IX sinif şagirdi

2003-cü ildə Tovuz rayonunda anadan olub. İlk I-VI sinifləri Tovuzda təhsil alıb. Daha sonra isə Gəncə “İstək” liseyində təhsilini davam etdirməyə başlayıb.

“Ali təhsilimi xaricdə davam etdirməyi düşünürəm”

- Builki respublika fənn olimpiadaları mənim üçün uğurlu keçdi. Düzdür, builki suallar gözümdə keçən ildəkindən çətin idi, bu isə ən güclülərin seçilməsində daha böyük effektə sahib oldu. Ümumi nəticələri keçən ildəkindən daha yaxşı olaraq dəyərləndirirəm (9-cu siniflər nümunəsində), ortalama bal keçən ildəkindən daha yüksək olub. İmtahana başlayanda “Birincilərin birincisi” olmağı güman etmirdim, düşündüm ki, birinciliyə yetişə bilməyəcəyəm, lakin imtahanda təmkinli davranıb axırcan gözələdim ki, unuduğum bir

sey varsa xatırlayım, buna görə də nəticəm yüksək oldu. Məncə, imtahanda layiqincə iştirak etdim və “Birincilərin birincisi” adına layiq görüldüm. Qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi çox yüksək səviyyədə keçdi. Gələcəkdə IT sahəsində ali təhsil almağı planlaşdırmışam, bunun əsrin ən vacib sahələrindən olduğunu deyə bilərəm. Ali təhsilimi xaricdə davam etdirməyi düşünürəm. IT sahəsinə marağ göstərsəm də, fizika olimpiadaçıyıyam, fizika fənni üzrə “Birincilərin birincisi” seçilmişəm.

Günay Quliyeva,
Qazax rayonu Kommuna kənd
S.Həsənov adına tam orta məktəbin IX sinif şagirdi

2003-cü il oktyabrın 7-də Qazax rayonunun Kommuna kəndində anadan olub. 2009-cu ildə S.Həsənov adına Kommuna kənd tam orta məktəbin I sinifinə qəbul olunub. Hazırda həmin məktəbin IX sinifində oxuyur.

“Anama və müəllimlərimə təşəkkürlərimi çatdırıram”

- Fənn olimpiadalarına qatılmağımda və uğurlu iştirakımda təhsil aldığım məktəbin kollektivinin dəstəyini qeyd etmək istəyirəm. İbtidai sinif müəlliminin Vəfa xanım qayğı ilə mənə Vətəni sevməyi öyrədib, məni bilik əldə etməyə həvəsləndirib. Digər müəllimlərim də həm mənə, həm də sinif yoldaşlarıma kitab oxumağı, olimpiada və bilik müsabiqələrində iştirak etməyi məsləhət görüblər. Mən də onların dəstəyi ilə bu il “Ədəbiyyat biliciləri” müsabiqəsində və Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənni üzrə respublika fənn olimpiadasında iştirak etdim. Rayon mərhələsini keçdikdən sonra “Ədəbiyyat biliciləri” müsabiqəsi-

nin respublika mərhələsində iştirak etmişəm. Respublika fənn olimpiadasında isə IX siniflər arasında birinciyi yeri tutmuş və “Birincilərin birincisi” nominasiyası üzrə mükafatlandırılmışam. Bu cür olimpiadaların keçirilməsi şagirdlərin biliklərinin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Olimpiadalar bizi dərslərimizi daha məsuliyyətlə öyrənməyimizə sövq edir, həvəsləndirir. Belə əhəmiyyətli tədbirlər təşkil etdiyini üçün Təhsil Nazirliyinə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Məni hər zaman dəstəklədikləri üçün anama və məktəbimizin bütün müəllim kollektivinə təşəkkürlərimi çatdırıram.

Vüqar Rıfulla,
Bakı şəhəri 261 nömrəli tam orta məktəb-liseyin X sinif şagirdi

“Qalib gəlmək hər bir şagirdin arzusudur”

2002-ci il yanvarın 6-da Bakı şəhərində anadan olub. 2008-ci ildə 261 nömrəli məktəb-liseyin I-ci sinifinə qəbul olub. Hazırda həmin məktəbin X sinifində təhsil alır.

- Respublikamızda keçirilən fənn olimpiadalarının çox böyük əhəmiyyəti vardır. Belə müsabiqələr şagirdlər arasında rəqabəti artırmaqda, istedadlı şagirdlərin aşkar edilməsində böyük rol oynayır. Bu cür

mötəbər yarışlarda iştirak etmək və orada qalib gəlmək hər bir şagirdin arzusudur. Bu il keçirilən olimpiadada bu arzuma çatdım və tarix fənni üzrə “Birincilərin birincisi” nominasiyasına layiq görüldüm. Belə bir yarışda qalibiyyət mənə böyük sevinc və fərəh hissi yaratdı. Olimpiada qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimi çox gözəl keçdi.

Zahir Məmmədzadə,
Bakı şəhəri 239 nömrəli tam orta məktəbin X sinif şagirdi

2002-ci ildə Bakıda anadan olub. 2008-ci ildə 236 nömrəli tam orta məktəbdə daxil olub. 2012-ci ildən təhsilini 239 nömrəli tam orta məktəbdə davam etdirir.

- Builki respublika fənn olimpiadaları mənim üçün çox böyük uğurlara imza atmağıma səbəb oldu. Coğrafiya fənni üzrə qatıldığım ya-

“Birincilərin birincisi” olmağım mənim üçün sürpriz oldu”

rışda ilk tur olan rayon (şəhər) və ikinci tur olan yarımfinal mərhələlərini yüksək ballarla keçərək final mərhələsinə daxil oldum. Final mərhələsində isə 50 ballıq sistemdən 49 bal toplayaraq nömrəli 10-cu siniflərin birincisi, hətta ümumilikdə coğrafiya fənni üzrə “Birincilərin birincisi” nominasiyasına layiq görüldüm. 33 min şagirdin qatıldığı bilik yarışmasında fənnim üzrə 8 nəfərdən biri olmağım məni çox qürurlandırdı. 15 may tarixində keçirilən respublika fənn olimpiadaları qaliblərinin mükafatlandırma mərasimində Təhsil Nazirliyi tərəfindən I-cilik medalı və qiymətli hədiyyə ilə mükafatlandırıldım. Ümumiyyətlə, olimpiada zamanı və qalibiyyəti əldə etdikdən sonra yaşadığım hisslər sözə ifadə edilməyəcək qədər gözəl idi.

təltif edilmişdir. Təbii ki, bu nominasiyanı əldə etmək hər şagird kimi mənim də arzum olub. Nəhayət, bu il arzuma çataraq respublika fənn olimpiadalarının coğrafiya fənni üzrə “Birincilərin birincisi” nominasiyasına layiq görüldüm. 33 min şagirdin qatıldığı bilik yarışmasında fənnim üzrə 8 nəfərdən biri olmağım məni çox qürurlandırdı. 15 may tarixində keçirilən respublika fənn olimpiadaları qaliblərinin mükafatlandırma mərasimində Təhsil Nazirliyi tərəfindən I-cilik medalı və qiymətli hədiyyə ilə mükafatlandırıldım. Ümumiyyətlə, olimpiada zamanı və qalibiyyəti əldə etdikdən sonra yaşadığım hisslər sözə ifadə edilməyəcək qədər gözəl idi.

Xalq Cümhuriyyətinin və Milli Ordunun 100 illiyi ilə əlaqədar intellektual oyun

Şabran rayonunda “Yurd” Gənclərin İntellektual İnkişafına Dəstək İctimai Birliyinin təşkilatçılığı, Şabran Rayon Təhsil Şöbəsi və Şabran rayon Gənclər və İdman İdarəsinin dəstəyi ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin və Milli Ordunun 100 illik yubileyilə əlaqədar olaraq hər b tariximizin və qəhrəmanlarımızın təbliği məqsədilə “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyunu üzrə turnir keçirilib.

Açılış mərasimində çıxış edən layihənin rəhbəri Ramin Mahmudov bildirib ki, Azərbaycanın hər b tarixinin, onun zəngin təcrübəsinin, qəhrəmanlarımızın, ordu xadimlərimizin tanınması, eyni zamanda da Xalq Cümhuriyyətimizin və Milli Ordumuzun yaranmasının 100 illiyinin gənclər arasında təbliği edilməsi layihənin əsas məqsədidir.

Rayon təhsil şöbəsinin müdiri Emin Mövsümov layihənin keçirilməsinin əhəmiyyətini qeyd edərək, yeniyetmə və gənclərin intellektual oyunlar vasitəsilə həm də yeni biliklər aldıklarını bildirib.

Rəsmi hissədən sonra turnirə start verilib.

“Viktoriya” komandası 11 xalla turnirin qalibi adını qazanıb. “Çıraqqala” komandası ikinci, “Everest” komandası üçüncü yeri tutub. İlk 3 yeri tutan komandalar Quba şəhərində keçiriləcək zona finalında iştirak etmək hüququ əldə edib.

Yekunda qalib və mükafatçılara layihə çərçivəsində kubok, medal, diplom və digər hədiyyələr təqdim edilib.

Gülər HÜSEYNOVA,
Şabran Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Günel İsmayılova
Ağstafa rayon Göycəli kənd tam orta məktəbinin riyaziyyat müəllimi

“İnsan kəşflərinin heç biri elmi həqiqət ola bilməz, əgər o, riyazi sübutlarla təsdiqlənmirsə”.

“Məktəbəhazırlıq qrupları uşaqların intellektual, fiziki və psixoloji inkişafında mühüm rol oynayır”

Aynurə Aslanova: “Uşaqlar oynaya-oynaya öyrənirlər”

Abşeron rayon ümumtəhsil məktəblərində 117 məktəbəhazırlıq qrupu fəaliyyət göstərir. Bu qrupların əsas məqsədi beşyaşlı uşaqların tələb və imkanlarını nəzərə alaraq onların intellektual, fiziki və psixoloji inkişafını, sadə əmək vərdislərinə yiyələnməsini, istedad və qabiliyyətinin üzə çıxarılmasını təmin etməkdir. Abşeron rayonunda məktəbəhazırlıq qruplarının necə təşkil olunduğunu, uşaqların bu qruplarda nələri öyrəndiklərini bilmək məqsədilə Xirdalan şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbin ibtidai sinif müəllimi Aynurə Aslanova ilə həmsöhbət olduq.

dir. Başqa oyunlarda heyvanların hərəkətlərini təqlid edirlər ki, bu zaman böyük motorika inkişaf edir.

tezleşdirir, onlar ətraf ələmdə baş verən hadisələrə müstəqil şəkildə münasibət bildirə bilirlər.

Uşaqlarda dinləmə, başadüşmə, sadə riyazi təsəvvür inkişaf edir

Uşağın istedadı məşğələ zamanı üzə çıxır

Birinci sinfə gələn məktəbəqədər təhsilə cəlb olunmuş uşaqlar cəlb olunmayanlardan bir pillə öndə olurlar. Çünki onlar bu müddət ərzində məktəbə adaptasiya olurlar, qaydalarla riyazət etməyi öyrənir, hərfləri və rəqəmləri tanıyır, uşaqlarla daha asan ünsiyyət qura bilirlər. Məşğələlərdə uşaqlar ətraf mühitlə tanış olurlar, heyvanları, quşları, meyvə-tərəvəzləri, ayırır, obyektlər haqqında məlumat verir, gündəlik havada və ilin fəsilələrində olan dəyişikliklərdə fərqli və oxşar cəhətləri müəyyən edir, qrup və kollektivlə işləməyi öyrənir, mədəni davranış və ünsiyyət qaydalarını mənimsəyirlər. Uşaqlar hər bir hadisəni “yaxşı-pis” nöqtəyi-nəzərindən izah etməyi bacarırlar. Uşaqlar rəsm çəkməyi və kağızdan fiqurlar düzəltməyi çox sevirlər. İlk günlər bir çox uşaqlar karandaş əllərində normal tuta bilmirdilər, indi isə nəinki rəsmləri səliqəli şəkildə boyuyur, hətta qaçıq ilə kontur boyu düzgün fiqurlar kəsirlər.

Həftədə 4 gün olmaqla, hər gün 3 məşğələ keçiririk, məşğələlər arasında 10 dəqiqəlik fasilə olur. Ancaq zehni gərginlik tələb edən məşğələlərdə 11 dəqiqədən sonra idman edirik. Uşaqlar musiqi sədaları altında həvəslə idman edirlər.

Məktəbəqədər dövrdə uşaqların hərəkətliyi artır, onlarda məntiqi-müərrəd təfəkkürün əsası qoyulur. Ona görə də şagirdlərin mənaəviyyətinin formalaşması, sosiallaşması üçün oyunlardan geniş istifadə edirik. Şagirdlər oyunlar vasitəsilə qaydalarla əməl etməyi öyrənir, onların görmə itiliyi yaxşılaşır, göz yaddaşı inkişaf edir, daha çox söz yadda saxlayırlar. Oyun sırası onlar həm özlərini, həm də öyrənirlər. Həmçinin məşğələlərdə uşaqların motorikasının inkişafına da çox önəm verilir. Məsələn, uşaqlar təbiət hadisələrini, küləyin vıyılısını təsvir edərkən əllərini yuxarı qaldırır sağa, sola hərəkət etdirirlər, ildırım çaxır deyəndə əl çalırlar, yağış yağır deyəndə çirtına çalıb yağış damlalarının səsinə çıxarırlar. Bunlar kiçik motorik hərəkətlər

Məşğələlərin başladığı gündən bu günə kimi uşaqların danışıqında hiss olunacaq dərəcədə irəliləyiş var. Biz məşğələ sırasında müxtəlif nağılları səhnələşdiririk, uşaqlar nağıl qəhrəmanlarını canlandırmaqqla onların xarakterik əlamətlərini nümayiş etdirirlər. Bu zaman onların nitqi açılır, artıq utanmır, fikirlərini rahat ifadə edə bilirlər. Ümumiyyətlə, hər hansısa yeni mövzu keçəndə uşaqlar mövzu ətrafında sərbəst fikir irəli sürürlər. Bu, onlarda nitq inkişafını

Validəymlər çox razıdırlar

Validəymlər çox razıdırlar

Məktəbəhazırlıq qrupunun tədris proqramı, məşğələlərin gedişatı uşaqların yaş dövrünə tam uyğun, onları yormayacaq, oyləncəli şəkildə tərtib olunub. Bu yaş dövründə uşaqlar özlərinə qələm verib yazı yazdırmaq onların barmaqlarını incədə bilər, ona görə də biz rəqəmləri də, hərfləri də uşaqlara sifahi şəkildə, oyunlar vasitəsilə öyrədirik. Bəzi valideymlər uşaqların artıq mağaza vitrinlərində yazılan sözləri və qiymətləri oxuya bildiklərini söyləyib çox sevinirlər. Validəymlər övladlarında gördükləri dəyişik və inkişafdan çox razıdırlar, hətə növbəti tədris ili üçün qeydiyyata başlamayıb, artıq valideymlər məktəbə müraciət edir və uşaqlarını məktəbəhazırlıq qruplarına yazdırmaq istəyirlər.

Mən əminliklə deyə bilərəm ki, məktəbəhazırlıq qrupları uşaqların intellektual, fiziki və psixoloji inkişafında, onların şəxsiyyətinin formalaşmasında xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Aysel TAHİROVA,
Abşeron Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Qarşılıqlı əməkdaşlıq təhsilin keyfiyyətini yüksəltməyə xidmət edir

Qəbələ rayon Nohurçışlaq kənd İ.Əbdulkərimov adına tam orta məktəbin bir qrup müəllimi qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində məktəbi-məktəbdə olub. Nümayəndə heyəti əvvəlcə müəssisənin maddi-texniki bazası (akt və idman zalları, idman meydanları, kitabxana, emalatxana və yeməxana, hərbi otaq, kompüter və sinif otaqları, fənn kabinetləri və laboratoriyalar) və iş şəraiti ilə tanış olub. Onlara həmçinin təlim prosesində istifadə olunan texniki-təlim vasitələri və İKT avadanlıqları barədə ətraflı məlumat verilib.

Daha sonra qonaqlar Azərbaycan tarixi və fizikadan keçirilən “açıq dərslər”i dinləmiş və bu dərslərin təhlilində iştirak etmişlər. Müzakirələr zamanı onlar dinlənilmiş dərslər barədə öz fikirlərini, rəy və təkliflərini söyləmiş, bu cür dərslərin qarşılıqlı əməkdaşlığın möhkəmlənməsində, təcrübə mübadiləsində və pedaqoji innovasiyaların tətbiqində ciddi əhəmiyyət daşıdığını vurğulamışlar.

Həmkarlarımız məktəbdə istedadlı uşaqların seçilməsi və belə şagirdlərə aparılan işlərin təşkilatı ilə də tanış olmuş, məktəblərin əl işləri və çəkdiqləri rəsmlərin sərgisinə və mini-futbol yarışına baxmışlar.

Onlar həmçinin şagirdlər tərəfindən hazırlanmış və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulmasının 100 illiyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiyaya tamaşa etmişlər.

Gün ərzində səmərəli fərdi əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılması üçün müəllimlərin arasında görüşlər təşkil edilmişdir. Baş tutan bu görüşlərdə qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər və fəal təlimə əsaslanan yeni pedaqoji texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.

“Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinin optimal yolları” mövzusunda keçirilən “dəyirmi masa” isə görüşün zirvəsini təşkil etmişdir. “Dəyirmi masa”da təhsilin keyfiyyətini yüksəltməyin optimal yolları barədə maraqlı və faydalı təkliflər sənlənmiş, müasir təlim metodlarının tətbiqi ilə əlaqədar qeyri-formal debat olmuş, “Təhsildə keyfiyyət ili” ilə əlaqədar məktəblərdə görülmüş işlərdən söhbət açılmış, qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilmişdir. “Dəyirmi masa”nın işində Oğuz RTŞ-nin Metodmərkəzinin direktoru N.Zahidov və metodist M.Naxçıvanlı iştirak etmişdir.

“Dəyirmi masa”-ni Oğuz RTŞ-nin müdiri E.Kərimov yekunlaşdır-

mışdır. O, qeyd etmişdir ki, “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda təhsilin keyfiyyəti başlıca strateji prioritet elan olunmuşdur. Təsədüfi deyin ki, müasir dövrün çağırışlarına əsaslanaraq Təhsil Nazirliyi 2017-2018-ci dər ilini ölkənin dövlət ümumi təhsil müəssisələrində “Təhsildə keyfiyyət ili” elan etmişdir. Çıxışlardan və verilən məlumatlardan belə aydın olur ki, əməkdaşlıq edən hər iki məktəbdə keyfiyyətin yüksəldilməsi üçün xeyli iş görülmüşdür. E.Kərimov əmin olduğunu bildirmişdir ki, məktəblərin pedaqoji kollektivləri keyfiyyətin yüksəldilməsi istiqamətində işləri davam etdirəcəklər. O, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində məktəblər arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin xüsusi önəm daşdığını qeyd etmiş və bu işdə hər iki məktəbin kollektivinə uğurlar arzulamışdır.

Məktəblər arasındakı qarşılıqlı əməkdaşlığın gələcəkdə də davam etdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

İmran VERDİYEV,
Oğuz rayonu Yaşublu kənd T.Babayev adına tam orta məktəbin direktoru, Əməkdar müəllim

Məktəblərarası mini-futbol turniri

Daşkəsən Rayon Təhsil Şöbəsi, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyinə həsr olunmuş ümumi təhsil məktəbləri arasında mini-futbol yarışını üzrə rayon birinciliyi keçirilib.

Yarışın keçirilməsində əsas məqsəd Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyinin qeyd olunması, rayonda futbol idman növünün, bədən tərbiyəsi və idmanın daha da inkişaf etdirilməsidir.

Yarışda I, II və III yerləri tutan komandalar Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Gənclər və İdman İdarəsi tərəfindən hədiyyə, diplom və kubokla təltif olunacaq.

Mikayıl MİKAYILLI,
Daşkəsən Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Bilik yarışını

İmişli rayon Qaralar kənd tam orta məktəbində riyaziyyat və fizika fənni üzrə 9-11 sinif şagirdləri arasında növbəti bilik yarışını keçirilib. Yarış məktəbin riyaziyyat müəllimi Nuray Məmmədova və fizika müəllimi İlahə Əliyevanın təşkilatçılığı ilə baş tutub. Bilik yarışını şagirdlər arasında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, onların dəqiq elmlərə marağını artırmaq və yeni biliklər qazandırmaq məqsədilə keçirilib.

Yarışda “Kvant”, “Matris”, “Ehtimal”, “Paskal” komandaları iştirak

ediblər. Şagirdlərə ümumilikdə 20 sual təqdim olunub.

Maraqlı və gərgin mübarizə şəraitində keçən yarışda 18 suala düzgün cavab verməklə “Kvant” komandası qalib olub. Məktəbin direktoru Bəki Məmmədova şagirdləri və müəllimləri yarış münasibətilə təbrik edərək qalib komandanın üzvlərinə fəxri diplom təqdim edib.

Vilayət ƏLİYEV,
İmişli Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

“Vətən sərhəddən başlayır”

Qax rayon İlisu kənd tam orta məktəbinin gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbəri Şahin Həsilovun təşkilatçılığı ilə kəndin ərazisində yerləşən “N” saylı hərbi hissədə “Vətən sərhəddən başlayır” adlı tədbir keçirilib.

Tədbirin keçirilməsində məqsəd müstəqil Azərbaycan dövlətində gənc nəslin vətənpərvər ruhda tərbiyə edilməsi, milli-mənəvi dəyərlərimizə hörmət və qayğımın göstərilməsidir. Tədbirdə məktəbin müəllim və şagird

kollektivi, kəndin mədəniyyət işçiləri, gənclər və idman idarəsinin reisi Ələvsət Bayramov və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Məktəbin şagirdləri əsgərlər qarşısında vətənpərvərlik ruhunda bir-birindən maraqlı şeir söyləyib, mahnı oxuyub və ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdiriblər.

Günay MAHMUDOVA,
Qax Rayon Təhsil Şöbəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Səhifəni hazırladı: Şakir CƏFƏROV

“Mənim məktəbim”

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi və “Azərbaycan müəllimi” qəzetinin birgə təqdim etdiyi “Mənim məktəbim” layihəsinin məqsədi məktəb direktorlarının rəhbərlik etdikləri təhsil müəssisələri haqqında qələmə aldığı uğur hekayəsini, tədrisin və idarəçiliyin təşkilində həm pedaqoq, həm də rəhbər kimi müvafiq düşüncə-

lərini geniş ictimaiyyətə çatdırmaqdan ibarətdir. Layihədə idarəedənin pedaqoji və ictimai-fəlsəfi baxımdan məktəbin əsas hədəflərinə və özünəməxsusluğuna dair yanaşmasına da xüsusi yer verilir. Layihə çərçivəsində mövcud reallığı əks etdirən, təhsil müəssisələrinin qarşısında duran məsələlərin həlli yollarını göstərən, məktəb idarəetməsinə və uğurlu məktəb modelinə dair orijinal şəxsi fikirlərin və dünya təcrübəsinə əsaslanan faktların yer aldığı məqalələr təqdim olunur.

Təmayülləşmə-uğura gedən optimal yol

Nəbi MAHMUDOV,
83 nömrəli məktəb-liseyin direktoru

Məktəbin idarə edilməsi ilk növbədə planlaşdırılmadan başlayır. Planlaşdırmanın əsasını məktəbin mövcud vəziyyətinin və hədəflərinin düzgün təyin olunması təşkil edir. Planlaşdırma və hədəflər təyin olunduqdan sonra strategiya müəyyənləşdirilir və fəaliyyət addımlarının ardıcıl həyata keçirilməsi təmin edilir. Bu prosesdə təhsilveren və təhsilalanlar iştirak edir. Məktəbdə təlim-tədris prosesi öyrədənə öyrənilənə keçirilir və fəaliyyət addımlarının ardıcıl həyata keçirilməsi təmin edilir. Bu prosesdə təhsilveren və təhsilalanlar iştirak edir. Məktəbdə təlim-tədris prosesi öyrədənə öyrənilənə keçirilir və fəaliyyət addımlarının ardıcıl həyata keçirilməsi təmin edilir.

Beləliklə, məktəbdə təhsilverənlərin və təhsilalanların birgə fəaliyyətinin düzgün qurulması və əlaqələndirilməsinə xüsusi önəm verilmiş olur və bu, təhsilin keyfiyyətinin yüksəlməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Müvəffəqiyyətin əsası məktəbdaxili icra intizamıdır

Ümumi təhsil müəssisəsinin idarə edilməsində məktəb rəhbəri əsas fiqur kimi qəbul olunur. Bununla belə, məktəbin müvəffəqiyyətini yalnız direktorun adı ilə bağlamaq düzgün deyil. Çünki məktəbdə böyük pedaqoji kollektiv çalışır və onlara təlim-təربiyə işləri üzrə direktor müavinləri rəhbərlik edir. Bu baxımdan direktorla yanaşı, direktor müavinlərinin də məktəbdaxili icra intizamına ciddi əməl etməsi, tapşırıqları vaxtında yerinə yetirməsi, müəllimlərə nümunə olması vacibdir.

Ümumilikdə, məktəb rəhbərliyinin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksək olması (bu, onlardan daim öz üzərlərində çalışmalarını tələb edir) müəllimlərin əsl dostuna çevrilməsi, daim yanlarında olması və onlara zəruri kömək göstərməsi, tövsiyələr verməsi, mühüm qərarların qəbulu zamanı məsləhətləşmələrin aparılması nailiyyətlərin əldə edilməsinə zəmin yaradır. Lakin məktəb rəhbəri təkbəşinə qəbul edilən qərarların icrasının bəzi hallarda müsbət nəticə vermədiyini nəzərə almalı və o, bir lider olaraq fəaliyyət istiqamətlərini düzgün müəyyənləşdirirdiyi halda belə onların müzakirə edilməsinə, qərarın kolleqial qəbuluna nail olmalıdır.

Təcrübə göstərir ki, ümumi rəy nəticəsində qəbul olunmuş qərarlar kollektiv üzvləri tərəfindən rəğbətə qarşılanır və böyük həvəslə, ruh yüksəkliyi ilə həyata keçirilir və gözlənilən nəticələr əldə edilir. Bu zaman əsas məsələlərdən biri və birincisi məktəb rəhbərinin özünün qəbul olunmuş qayda və qanunlara ciddi əməl etməsidir. Belə olduqda direktor müavinləri də qaydalara riayət edəcək və bu, müəllimlərlə şagirdlə-

Məqsəd təhsilin keyfiyyətini yüksəltməkdir

rə də sirayət edəcək. Nəticədə hamının bir nəfər kimi məsuliyyəti artacaq. Bu isə məktəbin nailiyyətlərinin artmasını təmin edəcək.

Fəaliyyətin monitorinqinin aparılması zərurəti

Məktəbin fəaliyyəti qəbul olunan plan əsasında həyata keçirilir. Bütün hallarda bu planın əsasını şagirdlərin təlim nailiyyətlərinin yüksəldilməsi təşkil edir. Bu isə müəllim və şagirdlərin fəaliyyətinin monitorinqinin aparılmasını tələb edir.

Məktəbdə tədris ili ərzində bir neçə dəfə monitorinq aparılır, nəticələri təhlil edilir, müəllim, şagird və valideynlərlə müzakirə olunur. Üstün tərəflər, çatışmazlıqlar müəyyənləşdirilir, planlaşdırılmaya düzülüşlər və əlavələr edilir, onlar yeni yanaşma baxımından həyata keçirilir. Yenidən

Öyrədici mühitin üstünlükləri

Təhsil müəssisəsinin vəzifəsi gənc nəslə gələcək həyatı fəaliyyətə hazırlamaqdan ibarətdir. Məktəbdə bu iş bir neçə istiqamətdə həyata keçirilir.

Belə ki, şagirdlər təhsil alır, müəyyən bilik və bacarıqlar əldə edir, cəmiyyət üçün faydalı insan və vətənpərvər vətəndaş kimi formalaşır. Şagirdlərin yüksək təhsil almasında, cəmiyyət üçün faydalı şəxsiyyət kimi formalaşmasında onlar üçün öyrədici və sosial mühitin yaradılması mühüm rol oynayır.

Bu baxımdan məktəb-liseyimizdə şagirdin təhsil alması üçün öyrədici mühit yaradılıb. Kompüter, linqafon, gənclərin çağırışa qədərki hazırlığı kabinetləri şagirdlərin istifadəsinə

Məktəb-liseyde təmayül siniflərin açılması və kompleksləşdirilməsi üçün tədris ili ərzində bir neçə dəfə şagird və valideynlərlə görüşlər keçirilir. Onlara ilk peşə ixtisas təhsili, kollec və ali təhsil müəssisələrində təhsil almaları ilə bağlı müxtəlif təqdimatlar edilir, eləcə də ali məktəblərin professor-müəllim heyəti, müxtəlif fakültələrin dekanları ilə görüşlər keçirilir və müvafiq məlumatlar verilir, maarifləndirmə işi aparılır.

monitorinq aparılır və onun nəticələri əvvəlki monitorinqin nəticələri ilə müqayisə olunur, müvafiq qərar qəbul edilir. Monitorinqlərin aparılması zamanı obyektivlik və şəffaflyq təmin edilir, nəticələrdən asılı olaraq bu və ya digər fənlərin tədrisinə xüsusi diqqət yetirilir. Həmçinin, müəllimlərin dərsləri dinlənir, müzakirə olunur, şagird və valideynlər arasında anonim sorğu keçirilir, çatışmazlıqları yaradan səbəblər aydınlaşdırılır, onların aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülür. Bu tədbirlərin öndə müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi və valideynlərin maarifləndirilməsi dayanır. Müəllimlərin öz üzərlərində ciddi çalışmasının nəticəsi olaraq onların şagird fəaliyyətinin izlənilməsi və bacarıq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün rubrik nümunələri və formativ qiymətləndirmə vasitələrindən dərsdə istifadə olunur. Valideynlərin yeni təhsil proqramları əsasında hazırlanmış dərsliklərlə, yeni qiymətləndirmə sistemi ilə bağlı məlumatlar əldə etməsi də təhsilin keyfiyyətinin yüksəlməsinə ciddi təsir edən amillərdəndir.

verilib, istedadlı və göstəriciləri zəif olan şagirdlər dərsdənkənar məşğələlərə cəlb edilir. Şagirdlərin cəmiyyət həyatına hazırlanması, Vətəni sevmə insanları kimi yetişməsi üçün onların tədris ili ərzində məktəbdə və məktəbdənkənar tədbirlərdə iştirakı təmin olunur.

Məktəbdə şagirdlərin mütaliə mədəniyyətinin formalaşdırılmasına ciddi önəm verilir, bədii əsərlərin müzakirəsi keçirilir, ədəbi-bədii gecələr, “dəyirimi masa”lar təşkil olunur, onların rayon və şəhər səviyyəsində müxtəlif yarışlarda, o cümlədən, idman yarışlarında, olimpiadalarda, inşa yazı, rəsm müsabiqələrində iştirakı təmin olunur. Bu və ya digər qabiliyyəti ilə seçilən məktəblilərdən ibarət istedadlı şagirdlər bankı yaradılır.

Şagirdlərin fərdi qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək üçün onlar müxtəlif əlavə məşğələlərə cəlb edilir, digər lazımı dəstək göstərilir. Bunun nəticəsi olaraq ildən-ilə olimpiadalarda iştirak edən və müəyyən mərhələləri keçən məktəblilərin, həmçinin, ali məktəbə qəbul olunan məzunların sayında və onların orta balında artım

müşahidə edilir. Bu nəticələrin qazanılmasında şagirdlər üçün sağlamlıq öyrədici mühitin yaradılmasının və onların inkişafı naminə fərdi keyfiyyətlərinin nəzərə alınmasının rolu dənildir. Hər il tarixi günlərlə, eləcə də ordumuzun əldə etdiyi zəfərlərlə bağlı tədbirlərin hazırlanması və keçirilməsi, elm və mədəniyyət xadimləri, veteranlarla görüşlərin təşkili şagirdlərdə doğma Vətənimiz Azərbaycanı məhəbbət hissi aşılayır, onların vətəndaş-şəxsiyyət kimi formalaşmasına xidmət edir.

Təhsilin təmayüllər üzrə təşkili

Tam orta təhsil səviyyəsində təhsilin təhsilalanların meyl və maraqlarını nəzərə alınmaqla qurulması onların inkişafını təmin etmək baxımından çox faydalıdır. Təhsil Nazirliyinin bu istiqamədə aldığı addımlar təqdirəlayiqdir və bu, müəllim, şagird və valideynlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Bu addım təhsil müəssisəsində uğura gedən ən optimal yol hesab olunur. Məktəb-liseyimizdə tam orta təhsil səviyyəsində 2015-2016-cı tədris ilindən təhsilin təmayüllər üzrə təşkili həyata keçirilir. 2017-ci ildə məzunların 87 faizi, riyaziyyat-iqtisadiyyat təmayül sinfi bitirənlərin isə hamısı ali məktəblərə qəbul olunub.

Məktəb-liseyde təmayül siniflərinin açılması və kompleksləşdirilməsi üçün tədris ili ərzində bir neçə dəfə şagird və valideynlərlə görüşlər keçirilir. Onlara ilk peşə ixtisas təhsili, kollec və ali təhsil müəssisələrində təhsil almaları ilə bağlı müxtəlif təqdimatlar edilir, eləcə də ali məktəblərin professor-müəllim heyəti, müxtəlif fakültələrin dekanları ilə görüşlər keçirilir və müvafiq məlumatlar verilir, maarifləndirmə işi aparılır. Həmçinin, şagirdlərin ali məktəblərdə “Açıq qapı” günlərində iştirakı təmin olunur. Bu işin müvəffəqiyyətli olması üçün kütləvi informasiya vasitələrinin imkanlarından istifadə edilməsi məqsəduyğun hesab edilir.

Göstərilənlərə əsasən, məktəb-liseyin kollektiv pilot layihə olaraq Bakı şəhərində bir-birinə yaxın məsafədə yerləşən məktəblərin təmayüllər üzrə ixtisaslaşmasını, həmçinin, ibtidai, ümumi orta, tam orta və ya ümumi orta, eləcə də tam orta təhsil səviyyəsi üzrə təşkilini təklif edir. Bununla yanaşı, açılmış müxtəlif təmayül siniflərdə təhsilalanların sayında obyektiv səbəblərdən azalma baş verdiyə onları birləşdirilməsinə, təmayül siniflərdə dərs yükünün maksimum 30 saat olmasını, kombinativ siniflərdə orta olmayan təmayül fənlərin tədrisi zamanı sinfin iki yarımqrupa ayrılmasını, təmayül siniflərin təşkilində (şagirdlərin qəbulunda) mərkəzləşdirilmiş elektron qəbul sisteminin tətbiqini, bu siniflərdə təmayül fənləri üzrə xarici monitorinqlərin aparılmasını və müvafiq qərarların qəbulunu məqsəduyğun hesab edir.

Bütün bunlar təhsil sahəsində islahatların uğurla həyata keçirilməsində, məktəbin qarşıya qoyulmuş hədəflərə çatmasında, yeni təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində mühüm rol oynaya bilər. Hədəfimiz təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək, məqsədimiz isə şəxsiyyət-vətəndaş yetişdirmək, xalqımızın gələcəyinə xidmət etməkdən ibarətdir.

Məktəbdə Cümhuriyyətin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir

Sifai SƏFƏROVA

Bakıdakı 251 nömrəli tam orta məktəbdə Şərqdə ilk demokratik dövlət olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin şöbə müdiri Əli Axundov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin əməkdaşı Roza Rüstəmov, 70, 220, 250, 277 nömrəli tam orta məktəblərin direktorları iştirak edib.

Dövlət himni ilə başlanan tədbiri məktəbin direktoru Aygün Əzizova açaraq ölkə Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2018-ci ilin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli” elan olunduğunu bildirdi. O, bu sənədə əsasən məktəbdə silsilə tədbirlərin- şeir müsabiqəsi, rəsm və kitab sərgiləri, viktorinalar, bilik yarışmaları, inşa yazı müsabiqələrinin və s. keçirildiyini və bu günkü tədbirin də onların yekunu olaraq təşkil edildiyini qeyd edib.

Bildirdi ki, AXC müsəlman Şərqi qəndə ilk parlamentli respublika olaraq xalqımızın qədim dövlətçilik təhsiləsinə nail olub. 100 il əvvəl, mayın 28-də yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımızın tarixində mühüm bir hadisə idi. Çünki əsrlər boyu müstəqillik arzusu ilə yaşayan xalqımız, nəhayət öz müstəqil dövlətinə sahib olmuşdu. Qeyd edib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlaq ideyaları bu gün də yaşamaqdadır. Direktor Müstəqil Azərbaycan Respublikasının AXC-nin varisi olduğunu, cə-

nab Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində gündən-gündən inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra söz məktəbin şagirdlərinə verilib. 3-cü “a” sinfinin şagirdlərinin ifasında bayraq, Vətən haqqında şeirlər, mahnılar səslənib, milli rəqslərimiz nümayiş olunub. Yuxarı sinif şagirdlərinin ifasında isə Cəlil Məmmədquluzadənin “Kamaçça” pyesindən bir parça təqdim olub. Tamaşa tədbir iştirakçılarına xoş ovqat yaradıb. Tədbirdə AXC-nin yaranması, fəaliyyəti, siqutu, ölkəmizin müstəqillik qazanması, ulu öndər Heydər Əliyevin, Prezident İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində regionun lider dövlətinə çevrilməsi, inkişafı barədə videoxarçılar, şaydlar nümayiş olub. Şagirdlərdən Cəmilə Muradova (xanəndə), Bəhrəm Şirəliyev (kamaçça), Kamal Məmmədov (tar) “Heyratı” muğamı ilə tədbiri daha da rəvnəqləndirib.

Çıxış edən qonaqlar məktəb rəhbərliyinə bu möhtəşəm tədbiri keçirdiyinə görə təşəkkürlərini ifadə edərək bildirdilər ki, Azərbaycanın gələcək qurucuları bu gün başlanan işlərin sabahkı davamçılarıdır. Təhsil ocaqlarında belə tədbirlərin keçirilməsinin şagirdlərdə vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsinə xidmət etdiyi vurğulanıb.

Sonda direktor Aygün Əzizova tədbirlərin təşkilində fəaliqlərənə görə müəllimlər Gülnarə Bədəlovaya, Afət Zamanovaya sertifikatlar, YAP-ın sıralarına yeni qəbul olunmuş 10 nəfər müəllimə isə partiyanın üzvlük vəsiqələrini təqdim edib.

Müsabiqəyə yekun vurulub

Paytaxt məktəblərinin şagirdləri arasında keçirilən “Müstəqilliyimiz əbədidir” adlı inşa yazı müsabiqəsinin qalibləri bəlli olub.

IX, X və XI sinif şagirdləri arasında təşkil olunan müsabiqədə ümumilikdə 264 məktəbli iştirak edib. Nəticələrə əsasən, 9 nöfər I, II və III, 5 nöfər isə həvəsləndirici yerlərə sahib olub.

Belə ki, 111 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Fidan Sultanova, 187 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Bikəxanım Cəbrayıl, 261 nömrəli məktəb-liseyin şagirdi İpək Məmmədli I, 87 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Ayşən Məmmədova, 296 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Xəyalə İbrahimoğlu, 158 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Günay Novruzova II,

96 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Fidan Əfəndiyeva, 263 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Aytac Şahbazova və 61 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nərimin Əhmədli isə III yerə layiq görüldü.

Qaliblər BŞTİ tərəfindən diplom və hədiyyələrlə mükafatlandırılacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən inşa yazı müsabiqəsinin əsas məqsədi məktəbliləri milli-mənəvi dəyərlərə hörmət və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etmək, onlara doğma respublikamızın tarixini, mədəniyyətini, milli irsini öyrətmək, sərbəst fikir, düşüncə tərzi formalaşdırmaq və ədəbi yaradıcılıq sahəsində istedadlarını müəyyənləşdirməkdən ibarətdir.

Məktəblilər sığorta mövzusunda maarifləndirilir

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki 57 nömrəli tam orta məktəbin ibtidai sinif şagirdlərinə sığorta məsələləri ilə bağlı təlimlər keçirilir.

“Məktəblinin dostu” layihəsi çərçivəsində reallaşdırılan təlimlərin əsas məqsədi şagirdləri sığorta hadisələri baş verdiyə onları birləşdirilməsi, təmayül siniflərdə təhsilalanların sayında obyektiv səbəblərdən azalma baş verdiyə onları birləşdirilməsinə, təmayül siniflərdə dərs yükünün maksimum 30 saat olmasını, kombinativ siniflərdə orta olmayan təmayül fənlərin tədrisi zamanı sinfin iki yarımqrupa ayrılmasını, təmayül siniflərin təşkilində (şagirdlərin qəbulunda) mərkəzləşdirilmiş elektron qəbul sisteminin tətbiqini, bu siniflərdə təmayül fənləri üzrə xarici monitorinqlərin aparılmasını və müvafiq qərarların qəbulunu məqsəduyğun hesab edir.

məlumatlar verməkdən ibarətdir. “Sığorta anlayışı və sığorta növləri” adlı maarifləndirici təlimlərdə şagirdlərə tibbi sığorta, mənzil sığortası, avtomobil sığortası anlayışları izah edilir və sığorta prosesinin sənədləşmə qaydaları interaktiv və əyləncəli formada təqdim olunur. Təlimin sonunda şagirdləri maraqlandıran suallara cavablandırılır.

← Övvəli səh.1

Rüstəm QARAXANLI

“Skillset” tədris proqramı olduqca populyardır. Bu proqram Yayım sənayesinə müxtəssis hazırlığı üzrə Şuraya məxsusdur. “BBC Training” proqramı bir çox jurnalistin təcrübə və ixtisaslaşma əldə etməsinə, peşədə ilk addım atmasına ciddi yardım edib və edir. Dövrü mətbuat işçilərinin Assosiasiyası nəzdində Dövrü mətbuat müxtəssislərinin hazırlığı üzrə Şura fəaliyyət göstərir. Professional sertifikatlaşdırma sistemi - “National Vocational Qualification” mövcuddur. Jurnalistlərin hazırlanması sahəsindəki araşdırmalarla isə Elmi və texniki Kommunikasiyalar İnstitutu (The Institute of Scientific and Technical Communications) məşğuldur.

Britaniyada peşəkar təhsil haqqında sertifikatlar Sənaye-Ticarət Palatası və Kral İncəsənət Cəmiyyəti tərəfindən verilir. İmtahanlara hazırlıq isə Pitman İnstitutu (Pitman's Examinations Institute) tərəfindən həyata keçirilir. Peşəkar hazırlıq proqramlarını “Reed Business Publishing”, “Morgan-Grampian”, IPC, EMAP, “Haymarket” kimi tanınmış nəşriyyatlar təklif edirlər. “Reuters” də ixtisaslandırma kursunu keçmək yaxşı jurnalist olmaq üçün lazım olan uzun yolun yarısını qət etmək anlamına gəlir. Ancaq bütün bunların övvəlində təbii ki, ali təhsil durur.

Kolleclərə daxil olarkən abituriyentlər adətən müsahibədən keçməli olurlar. Media texnologiyaları üzrə ixtisaslaşmış “Barnsley College”-in məzunlarının 50%-i

təhsillərini aralarında fransızcaq anlayışları olan “Leeds Metropolitan University”də davam etdirir. Hər bir kollecin özünün ixtisaslaşmış proqramları var. Məsələn, “London College of Fashion” dizayn və moda jurnalistikası üzrə məşhurdur.

Britaniya universitetləri üzrə bələdçidə “KİV və kommunikasiyalar” sahəsində müxtəssis hazırlayan 60-dək təhsil ocağının adı var. İlk “onluq”da bu ali məktəblər qarışdırılır: Şərqi İngiltərə Universiteti (East England), Lafforo Universiteti (Loughborough), “Royal Hol-loway” Universiteti, Varvik Universiteti, Qoldsmit Kolleci (Goldsmiths College), Lids Universiteti, Şeffild Universiteti, London Vestminster Universiteti, Sasseks Universiteti, Lankşir Mərkəzi Universiteti (Central Lancashire).

Söylə hansı universiteti bitirmisən, deyim kimsən

1935-ci ildə Fransa parlamentində jurnalistlərin peşəkar statusuna dair qanun qəbul edilir. Jurnalistlərin fəaliyyəti hazırda məhz bu qanunla tənzimlənir. Hər hansı müzakirəsiz qəbul edilən qanun bu sahədə bir ilk olub. Bu qanuna görə, Fransada jurnalist o şəxsə deyilir ki, o, hər hansı dövrü mətbuat orqanında və ya Fransa informasiya agentliyində daimi, nizamlı və ödənişli işdə işləyir (söhbət 1935-ci ilə olan vəziyyətdən gedir-müəll). İlk olaraq qəzet sahibləri, həmkarlar və jurnalistlərin iştirakı ilə paritet əsasda təşkil olunmuş Komissiya jurnalistləri vəsiqələrlə təmin edib. 1974-cü ildən etibarən jurnalist vəsiqələri ştatdankənar müxbirlərə də verilib. Habelə

Peşənin adı jurnalist

Tək təcrübənin yetərliliyi keçmişdə qaldı, ön cərgəyə savad amili çıxıb

jurnalistin tərifində də dəyişiklik edilib. Belə ki, jurnalist həm də “aktual hadisələrlə bağlı intellektual fəaliyyət göstərən” şəxsdir.

Fransa ali təhsil sistemində görə, tələbə iki ildən sonra diplom əldə edir. Sonra istəyə başqa ali məktəbə keçə, təhsilini elə burada davam etdirə, yaxud dayandıra bilər. Təhsilini davam etdirəcəyi təqdirdə bir ildən sonra daha bir diplom əldə etmiş olur.

Müasir texnologiyaların KİV sahəsinə müdaxiləsi şəraitində keyfiyyətli və etibarlı informasiyanın əldə edilməsi üçün jurnalistə olan tələblər artır. İndi o, nəinki məlumatı əldə etməlidir, həm də bu informasiyaya lazımı “don geyindirməyi” bacarmalıdır. Başlıca tələb budur: jurnalist yüksək səviyyəli ümumi mədəniyyətə malik olmalıdır! Bu səbəbdən Qərbin jurnalistika məktəbləri tələbələrini ümumtəhsil predmetlərinə diqqətini artırmaq üçün müxtəlif stimullaşdırıcı addımlar atırlar.

Əsas odur tədris planı uğurla yerinə yetirilsin. Hazırda Fransada ali məktəbə daxil olmaq ciddi rəqabət deməkdir. Bir çox halda orta məktəblərdə əldə edilən savad ali məktəbə daxil olmaq üçün kifayət etmir. Ona görə də gənclər 1-2 illik xüsusi hazırlıq kursu keçirlər.

Ali məktəblər özlərinin tədris proqramlarını tələbənin gələcək peşəkar fəaliyyətinə görə tərtib edir. Adətən işə qəbul olunmaq istəyən şəxs bir yox, bir neçə diplom təqdim edir. Bəzi hallarda işə qəbul prosesində işəgötürənin qərarında bu diplomları verən ali məktəbi tanıyıb-tanınması başlıca rol oynayır. Fransa universitetlərinin nəzdində onlarla ali təhsil ocağı fəaliyyət göstərir. Bunların sırasında Jurnalistlərin Kollektiv Müqaviləsi tərəfindən tanınan və jurnalistləri hazırlayan təhsil ocaqları var. Jurnalistlər başqa təhsil ocaqlarında da hazırlanırlar, ancaq işə qəbul prosesində məhz komissiya tərəfindən tanınanların məzunlarına üstünlük verilir. Məsələn, hətta iş təcrübəsi tələbi 24 aydan 12 aya endirilir.

KİV üçün kadrlar hazırlayan ali məktəblərin arasında özəlləri də var. Məsələn, Lill Ali Jurnalistika Məktəbi 1924-cü ildə yaradılıb, Paris Jurnalist Hazırlığı Mərkəzi isə 1946-cı ildə. Paris, Marsel, Tuluz, Strasburq, Nitsada da belə məktəblər var. 2004-cü ildən etibarən Siyasi Araşdırmalar İnstitutu jurnalistlərin hazırlanmasına başlayıb. Bu, digər məktəblərin narahatlığına səbəb olub. Çünki nüfuzlu KİV orqanları

versitetində isə Kommunikasiya elmləri İnstitutu.

VOLONTARİAT MODEL Almaniyada reallığı üçün daha yayılmış formadır, çünki jurnalistika peşəsinə yiyələnməyin ən kütləvi yoludur. Jurnalistika fəaliyyətinə həvəsi olan ümumtəhsil məktəblərinin məzunları iki il ərzində KİV orqanlarında təcrübə keçirlər, bundan sonra isə bu sahədə işləməyə çalışırlar. Ancaq praktika göstərir ki, bu istiqamətdə uğur qazanmaq üçün mütləq xüsusi təhsil ocağını bitirmək, yaxud peşəkar təhsil almaq vacibdir. Bunu etməyənlərin fəaliyyəti məhdud olaraq qalacaq.

Müasir texnologiyaların KİV sahəsinə müdaxiləsi şəraitində keyfiyyətli və etibarlı informasiyanın əldə edilməsi üçün jurnalistə olan tələblər artır. İndi o, nəinki məlumatı əldə etməlidir, həm də bu informasiyaya lazımı “don geyindirməyi” bacarmalıdır. Başlıca tələb budur: jurnalist yüksək səviyyəli ümumi mədəniyyətə malik olmalıdır! Bu səbəbdən Qərbin jurnalistika məktəbləri tələbələrini ümumtəhsil predmetlərinə diqqətini artırmaq üçün müxtəlif stimullaşdırıcı addımlar atırlar. Ötən əsrin 80-ci illərində jurnalistin təhsili onun peşəkar təcrübəsindən az əhəmiyyətli idi. Bu andan etibarən yanaşma dəyişməyə başladı - indi o, savadlı və geniş dünyagörüşlü olmalıdır. Ötən əsrin sonlarında dünyada jurnalistlərin tarix, geosiyasət, millətlərin rəngarəngliyi və çoxluğu barədə məlumatlı olmaları onlara olan inam və etibar səviyyəsinin aşağı düşməsinə səbəb olmuşdu. Axı Avropa Şurasının tarixindən xəbərdar olmayan jurnalist bu qurumun fəaliyyətini necə işıqlandıra bilər? Yaxud Formula-1 yarışlarının qaydalarını bilmədən maraqlı reportaj hazırlamaq olarmı? Müxtəssislər hesab edir ki, məhz yüksək mədəniyyət bu qüsurları neytrallaşdırılmasına köməklik edə bilər, çünki oxucunun etimadı yayılan məlumatın dəqiqliyi, etibarlılığı və qərəzsizliyi ilə ölçülür. Fikrimizcə, son abzasdakı qənaət milli jurnalistikamızın hazırkı durumu üçün olduqca aktualdır.

(Davamı gələn sayımızda)

Data jurnalistikası önəmli istiqamətə çevrilir

Oruc MUSTAFAYEV

Son dövrlərdə müasir trendlərin həyatımıza intensiv daxil olması ilə informasiya mühiti də ciddi surətdə dəyişməkdədir. Sürətli transformasiya dövrü yaşayan informasiya mühitində jurnalistika sahəsində də köklü dəyişikliklər baş verməkdədir. İnformasiya bolluğunda bəzən hətta ən aktual, savadlı və ciddi məzmunla malik materiallar belə diqqətdən qaçır. Onlayn rejimdə fəaliyyət göstərən sosial şəbəkələr, bloqlar oxucuya baş verənlər barədə ani məlumatları çatdırmağa mane olur. Proseslərin kəndarında qalmaq istəməyən müasir jurnalist isə özünü, şəxsi imkanlarını reallaşdırmaq üçün yeni firsətlər ayyarır. Və beləliklə də son dövrlərin jurnalistikasında önəmli istiqamətə çevrilən Data jurnalistika meydana çıxır.

İnformasiya artıq ictimai xarakter daşımağa başlayıb

Data jurnalistika dedikdə açıq verilənlərin toplanması və onların aydın məhsul kimi təqdim olunması başa düşülür. Son zamanlar verilənlərlə iş, onların təqdim olunmasına dair müxtəlif yanaşmalar işlənilib hazırlanıb, çoxsaylı standartlar, qabaqcıl texnologiyalar və alətlər yaradılıb. Digər tərəfdən, informasiya artıq ictimai xarakter daşımağa başlayıb.

Jurnalistikada açıq məlumatlar və proqram təminatı yeni imkanlar açır. Məlumatları təqdim edən və onları vizuallaşdıran bir sıra maraqlı layihələr üzə çıxır. Bu sahədə ixtisaslaşmış təşkilatlar da var

Onun əsasında yoxlanılmış, araşdırılmış məlumatlar durur

ki, onlardan biri də ABŞ-dakı “Periscopic” təşkilatıdır. Bu təşkilatın açıq mənbələrdən hazırladığı hesabatlar ABŞ-da Data jurnalistikasının ciddi rolunu ortaya qoyub. ABŞ Federal hökuməti artıq Data jurnalistikasının hesabatları ilə razılaşmalı olub. Bu isə Data jurnalistikasının populyarlığının artmasına yol açır. Məsələn, “Periscopic” açıq məlumatlar əsasında ətraflı araşdırma apararaq müəyyən edib ki, ABŞ-ın 2 ayrı-ayrı ştatında istehsalat yerində baş vermiş eyni qəzaya görə təyin edilmiş kompensasiyaların həcmində ciddi

Data jurnalistikası sosial, iqtisadiyyat, təhsil, siyasət, elm sahələrində də açıq məlumatlardan istifadə etməklə, geniş tədqiqatlar aparmaqla məlumatların müqayisəsini apara və onların əsasında müvafiq infoqrafıya hazırlaya və beləliklə də onların ictimai əhəmiyyətini artırma bilər.

Həm maraqlı, həm də düşündürücü

Data jurnalistika tamamilə yeni istiqamət olması ilə əhəmiyyət kəsb edir. Həm

Məlumdur ki, hazırda bir çox məlumatlar istifadəçilərə Excel və Data fayllarda göndərilir. “Mən ABŞ-da tez-tez tələbələrə deyirəm ki, hazırda Excel fayllarını oxuya bilməyən, ondan istifadə edə bilməyən jurnalist Vürtenberqin dövründə çap olunmuş qəzet səhifələrini oxuya bilməyən jurnalist kimi eyni bir şeydir”.

fərqlər var. Alabamada xəsarət alan işçi üçün kompensasiyanın həcmiminin 49 min, Corciya ştatından olan vətəndaş üçün isə 118 min dollar olduğunu üzə çıxaran təşkilat açıq verilənlər əsasında geniş araşdırma apararaq nəticələrini hökumətə təqdim edib. Hökumət Data jurnalistikasına əsaslanan bu hesabatla razılaşmağa məcbur olaraq kompensasiyaların həcmiminin bütün ştatlarda bərabərləşdirilməsinə qərar verib.

marlaqlı, həm də düşündürücüdür. Digər tərəfdən əhəmiyyəti ictimai xarakter daşımasıdır. İnternet və texnologiyalar müasir insanın həyatına çox möhkəm daxil olub və müxtəlif informasiyanı özündə cəmləşdirir. Jurnalistika artıq məlumatlar əsasında yeni inkişaf dövrü yaşamağa başlayır, çünki verilənlər həqiqətən çoxdur və olduqca rəngarəngdir. Və bu, yalnız statistik məlumatlar - miqrasiya məlumatları, xəstəliklər, siyasi səsvərmələr, maliyyə hesabatları

rı deyil. Rəqəmsal üsulla şəkilləri, video, audio materialları da təsvir etmək olar. Rəqəmlər isə geniş biliklər verir, onları vizuallaşdırmaq olar.

Vizuallaşdırma Data jurnalistika sahəsində layihələrin populyarlığının daha bir aspektidir. Vizuallaşdırma olduqca cəlbəedici. Bu, auditoriyanın diqqətini özünə çəkir. İnsan beyni vizual informasiyanı daha tez qavrayır. Təsədüfi deyildir ki, auditoriyanın diqqətini qazanmaq üçün son vaxtlar interaktiv vizuallaşdırma və informasiyalı dizayndan istifadəyə üstünlük verilir.

Azərbaycanlı KİV nümayəndələri üçün “Açıq Data bazalardan istifadə edilməsi: beynəlxalq təcrübə” mövzusunda seminar keçən amerikalı jurnalist, Virjiniya Universitetinin Robertson Media və Mədəniyyət Məktəbinin bakalavr təhsil dərəcəsi direktoru, professor Ceff Sausun sözlərinə görə, Data jurnalistika bütün dünyada geniş yayılmaqdadır. 20 il Texas ştatında müxbir, daha sonra isə 20 il ərzində universitetdə Data jurnalistikasından dərəcə keçən professor C.Saus vurğulayır ki, Data jurnalistika dedikdə məqalələrin yazılması, araşdırmaların aparılması üçün

müxtəlif qeydlərdən, müxtəlif açıq məlumatlardan istifadə edilməsidir. Data jurnalistikasının əsasında yoxlanılmış, araşdırılmış məlumatlar durur. Məlumdur ki, hazırda bir çox məlumatlar istifadəçilərə Excel və Data fayllarda göndərilir. “Mən ABŞ-da tez-tez tələbələrə deyirəm ki, hazırda Excel fayllarını oxuya bilməyən, ondan istifadə edə bilməyən jurnalist Vürtenberqin dövründə çap olunmuş qəzet səhifələrini oxuya bilməyən jurnalist kimi eyni bir şeydir”. Bir sıra beynəlxalq təşkilatların öz material və hesabatlarını Data formatında internet səhifələrində yerləşdirdiyini qeyd edən professor əlavə edib ki, jurnalistlər bu səhifələrə daxil olaraq Data əsasında verilən məlumatları öz kompüterlərinə yükləməli, onları müqayisə edərək məqalə hazırlamalıdır. Data ilə işləməyin çox maraqlı olduğunu deyən professor hesab edir ki, sürətli dəyişən indiki dövr jurnalistlərdən hadisə və proseslərə daha çəvik müdaxilə tələb edir. Jurnalistlər öz ofislərində oturmamalı, daim hadisə yerində olmalı, müxtəlif məzmunlu materialları yerlərdə araşdırıb təhlil etməlidir.

Kompüterdən, internetdən asılılığı necə dəf edək?

← Əvvəli səh.1

Samira KƏRİMOVA

Nurəddin Mehdixanlıın internetlə bağlı fikirləri də orijinallığı ilə seçilib: “İnternetdən istifadə ilan zəhəri kimidir, ondan düzgün istifadə etdikdə insana xeyir verir, əksi isə bizi məhv edə bilər. İnternetin üstünlükləri çoxdur. O bizə heç cür əlaqəmiz olmayan insanlarla münasibət saxlamağa, gündəlik həyatımızı maraqlı etməyə və digər əməliyyatları həyata keçirməyə imkan verir. Lakin bir müddət keçdikdən sonra ona qarşı aludəçilik yaranır və bizi öz əsas məqsədimizdən uzaqlaşdırır. Və sonda biz bu məşğuliyyətimizdən ayrılma bilmir, demək olar ki, ətraf aləmlə canlı ünsiyyətdən uzaqlaşırıq”. Xalq artisti xüsusilə internet istifadəçilərinin arasında daha çox uşaqların, yeniyetmə və gənclərin olduğunu söyləyərkən məsələyə ciddi yanaşılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Qeyd edib ki, bu və gələcəkdə digər mövzularda da seminarların təşkili, orada tanınmış mütəxəssislərin təhsil işçiləri, eləcə də valideynlər ilə canlı ünsiyyətdə olmaları bir çox problemlərin öz həllini tapmasında mühüm rol oynaya bilər.

Nurəddin Mehdixanlı ölkəmizdə ilk dəfə belə bir tərzdə seminarın keçirilməsini, burada qoyulan məsələlərin müzakirə olunmasına daha kreativ, yaradıcı yanaşılmasını yüksək qiymətləndirərək tədbirin təşkilatçısı olan “Təhsilə dəstək” əlavə təhsil müəssisəsinə minnətdarlığını bildirib.

İnternetin bizə verdiyi fürsətlər və düzgün istiqamətdə istifadə olunmadıqda səhhətimizdə törətdiyi fəsadlar

Hökim psixoterapevt, “Stressin idarəetmə” üsulları üzrə aparıcı ekspert Həlimə Qəmərlinskaya “Fürsətlər və təhlələr” mövzusunda etdiyi təqdimatında internetin bizə verdiyi geniş imkanlardan söz açıb. O, internetin xüsusilə şagirdlərin öyrənmə vərdişlərini və məlumat təcrübələrini zənginləşdirmək üçün istifadə edilə biləcəkləri vasitə olduğunu deyib. Belə ki, onlar internet sayəsində dərsləri üçün lazımlı olan araşdırmaları daha tez və rahat aparmaq, eyni zamanda müxtəlif məlumatlar, yeni informasiyalar əldə etmək imkanına malikdirlər.

Bildirib ki, bu gün kompüterdə əyləncəli oyunların oynanılması da uşaq və yeniyetmələrin maraq dairəsindədir: “Təbii ki, elə oyunlar var ki, insan psixikasına pozitiv təsir göstərir. Məsələn, Melburn Texnologiyalar Universitetin-

İnternetdən istifadə ilan zəhəri kimidir, ondan düzgün istifadə etdikdə insana xeyir verir, əksi isə...

də alimlər “Avstraliya məktəblərində 15 yaşlı şagirdlərin internet və dərslər müvəffəqiyyəti” mövzusunda araşdırma aparıb. Nəticədə, mütəmadi olaraq onlayn oyun oynayan yeniyetmələrin dərslərini öz həmyaşıdlarından daha yaxşı mənimsəmələri aşkar olunub. Elə oyunlar var ki, uşaqlar onlarla məşğul olanda bəzi fənləri daha yaxşı öyrənir, onun tənqidi düşünmə qabiliyyətinin, həmçinin komandada işləmək bacarıqlarının inkişafına kömək edir. Bunlar arasında məşhur oyun olan Super Mario beyində boz maddənin miqdarını artırır, hipokampus və beyinciyin sağ hissəsinin inkişaf etdirir. Ancaq bu, o demək deyil ki, uşaqlar oturub saatlarla oyun oynamaqlıdır”.

Həlimə xanım bir həkim kimi bunun qətiyyəni yolverilməz olduğunu, günün çox hissəsini kompüter arxasında keçirməyin insan psixikasında ciddi fəsadlara yol açdığını deyib. Bu gün ən ciddi problemlərdən biri də kompüterə ifrat dərəcədə aludəçilikdir. Söhbət kompüterdən asılılıqdan gedir. Psixoterapevt bu asılılığın əlamətlərini açıqlayıb: “Kompüterlə çalışmaq nəticəsində əhvali-ruhiyyə yaxşılaşdığından onda işləməkdən və ya oyun oynamaqdan ayrılmaq mümkün olmur. Kompüter arxasında saatlarla oturmaq, boş-boşuna vaxtın internetdə israf edilməsi, insanlarla canlı ünsiyyətdən qaçmaq, dostlarla görüşəndə imtina etmək, başqaları ilə görüşərkən belə, söhbətin məhz kompüterdən salınması, öz ələminə qapılmaq da artıq kompüter asılılığından xəbər verir.

Kompüterdən ifrat dərəcədə istifadənin insan sağlamlığına mənfi təsirlərdən biri isə yuxusuzluqdur. İnternet fasiləsiz 7 gün 24 saat işləyir və çox təəsüf ki, biz hər günümüzün, eləcə də saatımızın demək olar ki, çox hissəsini yuxusuz qalıyıq. Yuxusuzluq

isə qısa bir müddətdə xəstəliyə çevrilir və bunu hiss etmirik. İş-ışdən keçdikdə isə qeyd etdiyim kimi, bu, yuxusuzluğa və səhhətimizdə müxtəlif xəstəliklərə (görmə qabiliyyətinin, immunitetin zəifləməsi, baş ağrıları, yorğunluğun artması, bel və bilək ağrıları) yol açır”.

Kompüterdən, internetdən asırı dərəcədə istifadəyə meyillilik faktorları da araşdırılıb, təhlil edilib. Psixoterapevtin fikrincə bunlar şəxsiyyətin patoloji xüsusiyyətləri, komplekslər, özünü qapanma və sadələşmə, ailədə ünsiyyət çatışmazlığı, ailədaxili münasibətlər, sosial fobiya

İnternetdən asılılığı müəyyən etməyə imkan verən test

Həlimə Qəmərlinskayanın valideynlərə övladlarının internetdən asılılığını müəyyən etmək üçün hazırladığı testin oxucularımızın da marağına səbəb ola biləcəyini düşünərək onu olduğu kimi təqdim edirik:

1. Övladınız internetdən istifadə etməyə üçün təyin etdiyiniz vaxt məhdudiyətini tez-tez pozur?
2. İnternetə daha çox vaxt sərf etmək üçün evdə olan öhdəliklərinə laqeyd yanaşır?
3. Ailəsi ilə vaxt keçirmək əvəzinə vaxtının çoxunu internetdə sərf etməyi üstün tutur?
4. İnternetdə çox vaxt keçirməsi nəticəsində məktəbdə qiymətləri zəifləyir?
5. Vaxtının çoxunu otağında kompüter arxasında oyun oynayaaraq keçirir?
6. İnternetdən istifadə zamanı ona mürciyyət edəndə sət cavab qaytarır və əsəbiləşir?

Əgər 4 “bəli” cavabı varsa, valideynlər mütləq öz ailəsinin və uşağının həyatına internetin ciddi təsirinə nəzərə almalı, 5-6 “bəli” cavabı varsa, artıq onda internet asılılığının olduğunu bilməli və bu zaman mütləq mütəxəssisə müraciət etməlidirlər.

Bu asılılıqdan necə qurtulmaq olar?

Əgər söhbət uşaqlardan gedirsə, ilk növbədə onlara hər zaman nəzarət olunmalıdır. Valideynlərin ailədə uşaqlarla daim ünsiyyətdə olması, onların istək və arzuları ilə maraqlanması, övlada şəxsi müsbət nümunə göstərməsi mütləqdir. Birlikdə vaxt keçirmək üçün digər imkanlar (kinoya getmək, təbiət gəzintisi, şahmat oynamaq və s.) təklif olunmalıdır. Uşaqlar ən azı 2 saat təmiz havada olmalıdırlar. Valideynlər övladları ilə birlikdə oyunları müzakirə etməli, seçim zamanı inkişafetdirici oyunlara üstünlük verilməli, onlara kompüter oyunlarına tənqidi yanaşmağı öyrətməli, bunun əyləncənin çox kiçik bir hissəsi, həyatın isə daha rəngarəng və maraqlı olduğunu başa salmalıdırlar. Ən əsası, uşaqlarda mənəviyyət hissi və məqsədyönlülük artırılmalıdır.

Nəzəriyyə ilə təcrübənin birləşməsi

Bəli, bu gün açıq etiraf etməliyik ki, internet hər kəsin özünü ifadə edə bildiyi, milyonlarla düşüncənin iştirak etdiyi virtual məkan, bir dünyadır. Həyatımıza daxil olan müasir texnologiyalar biz istəsək də, istəməsək də öz mədəniyyətini gətirir və bunu internet üçün də deyə bilərik. Sadəcə özümüzü və övladlarımızı bu texnologiyanın əsiri olmaqdan qorumağı bacarmalıyıq. Bunun üçün isə onun aludəçisinə çevrilmədən həmin önəmli ünsiyyət vasitəsindən faydamız üçün istifadə etməyi bacarmalıyıq.

Məhz bu seminarın özəlliyi də bir tərəfdən həkimin tədbir iştirakçılarını nəzəri cəhətdən maarifləndirməsi idisə, digər tərəfdən müzakirə olunan mövzularla bağlı gündəlik həyatımızda rast gəlinən situasiyaların “Rebus” Teatrının aktorları tərəfindən səhnəciklər şəklində nümayiş etdirilməsi oldu. Nəzəriyyə ilə təcrübənin birləşməsi özündə əks etdirən seminar ilk dəfə keçirilməsinə baxmayaraq, təhsil işçiləri və valideynlər tərəfindən böyük maraqla qarşılandı.

İki yüz əlliniz mübarək!..

Abituriyentlər imtahan verir. Hamı bir-birinə deyib. Beş yüz toplayan, altı yüzün “belini qıran”, yeddi yüzlik qiymətləndirmədəki son həddi, yeddi yüzü toplayanlar var. Əla! Təbriklər! Təkcə ailələrinin deyil, ölkənin fəxridirlər.

Jalə MÜTƏLLİMOVA

Ancaq bu yazıya mövzu deyil onlar. Bu gün minimum bal toplayıb istər özünün, istərsə də ailəsinin kəfini pozanlardan yazmaq məqsəd. Həm də o məqamda ki, “bacarmadın, qabiliyyətin yetmədi, fərsizsən, heç kimsən” ittihamları ilə övladlarımızı üzü depressiyaya, oradan da qova-qova intihara aparacaq qədr “istedadlıyıq”. Bu, eyforiyadır! Kütləvilikdir! Övlada əmlak kimi davranmaq! Onun imkan və bacarıqlarını əvvəldən hesablaya bilməkdir. Bu, repetitor yanına, hazırlıq kurslarına bəşənə tökülən vəsaitdir. Bu, övladın zərəcə olsa belə, tanınmaqdır. Mənəm-mənəmlilikdir. Egoistlik, öz yaşılıq

Hamı yeddi yüz bal toplaya bilməz. Altı yüz də, beş yüz də toplamaq olar. İki yüz əllidən yuxarı keçməmək də mümkündür. Bizim cəmiyyət “qonşuda var, məndə də olsun” kimi kütləvi psixozdan qurtulmalıdır nə zamansa, necəsə. Niyə elə bu qəbuldan başlamayaq? “Mütləq olmalıdır”, iddiasını, “olmaya da bilər”lə əvəz etməyə şərtdir artıq.

dövrünü övladını guya ki, yaxşı peşə sahibi etməklə şığortalamaq cəhdinin alınmamasıdır. Nəhayət, bu, özünü yetiştirə bilməyən valideyn davranışdır.

Anlaması çox bəsit olan bir məsələ var. Hamı yeddi yüz bal toplaya bilməz. Altı yüz də, beş yüz də toplamaq olar. İki yüz əllidən yuxarı keçməmək də mümkündür. Bizim cəmiyyət “qonşuda var, məndə də olsun” kimi kütləvi psixozdan qurtulmalıdır nə zamansa, necəsə. Niyə elə bu qəbuldan başlamayaq? “Mütləq olmalıdır”, iddiasını, “olmaya da bilər”lə əvəz etməyə şərtdir artıq. Övlad fərdidir, vətəndaşdır, əsla əmlak deyil, onun gələcəyinin qərarı da özü ilə rəziləşdirilməlidir. Əks halda hər iki tərəf udurur. Biri zamanını, o biri vəsaitini, həm də ümidlərini itirir. Beləcə, uçurum yaranır övlad-valideyn münasibətlərində.

Bəlkə bunu da xatırlatmaq yerinə düşər. Bir müddət əvvəl peşə təhsilinin inkişafı, habelə bu məqsədlə yol xəritəsinin hazırlanması işinə start verildi ölkə başçısının imzaladığı bir neçə sərəncamla. Əminəm, məhz həmin sistemin düzgün qurulması az bal topladığına təəsüflənən gənclər, onların valideynləri üçün çox gözəl perspektiv vəd edir. Az bal toplayan gözəl bərbər, tibb bacısı, telefon ustası, xalçaçı, maşinist, yəni yaxşı bir peşə sahibi ola bilər. Eyni zamanda, seçdiyi peşəsini o qədər yaxşı mənimsəyər ki, gələcəkdə həmin fəaliyyət sahəsi üzrə biznes struktur qura, ciddi iş adamına çevrilər. Yəni, əsas bal deyil. İstək, əzm, xarakter də əsasdır. Praktika isə həmişə maraqlı bir paradoksu isbat edib. Ən yüksək bal toplayan abituriyentlər daha az bal toplayanlardan işgüzarlıq və peşəkarlıq bacarıqlarına görə aşağı olublar. O üzəndən, kim hansı eyforiyaya yaşayır yaşasın, qoyun lap yeddi yüz bal toplasın. Nə əla və nə gözəl! Onlar da bizim milli sərəncamımızdır. Siz az bal yığmağınızın təəsüfünü yaşamayın, uşaqlar, həyat sizi az balla da yüksəyə qaldıra bilər. Bu isə sizin şəxsi istəyinizə, bir də şəxsiyyət olaraq özünüzü necə yetişdirəcəyinizə bağlı məsələdir. Hər şeyə iki yüz əllidən başlamayaq da pis nümunə deyil. Qorxulu heç nəyin olmamasıdır. İki yüz əlliniz mübarək! Yüksəklərə qalxmaqda iddialı olun, hər kəsə inad.

Niyazi RƏHİMOV

Mayın 23-də Bakıdakı “Bulvar” oteldə “eTwinning Plus” layihəsi çərçivəsində “Təhsildə İKT” mövzusunda seminar öz işinə başlayıb. Qeyd edək ki, seminara 8 ölkədən - Bolqarıstan, Finlandiya, Fransa, Gürcüstan, Latviya, Malta, Çexiya, Slovakiya və Azərbaycandan olan müəllimlər və “eTwinning” layihəsi üzrə nümayəndələr qatılıb. Üç gün davam edəcək seminarın açılış mərasimində Təhsil Nazirliyi nəzdində Təhsil Sisteminin İnformasiyalasdırılması İdarə-

sinin rəis vəzifəsini müvəqqəti icra edən Vüsal Xanlarov çıxış edərək “eTwinning Plus” layihəsinin ölkəmizdə icrası barədə danışıb. V.Xanlarov layihənin Avropa İttifaqının Fasiləsiz Təhsil Proqramının “eTwinning” layihəsinin tərkib hissəsi olduğunu deyib: “Ölkəmiz “eTwinning Plus” layihəsində 2013-cü ildən etibarən iştirak edir. Layihənin əsas məqsədi pedaqoji işçilər arasında ünsiyyəti artırmaq, əməkdaşlıq imkanları yaratmaq, 35 Avropa ölkəsindən olan həmkarlar ilə birgə təhsilin inkişafı yönündə müxtəlif layihələr icra etmək üçün şərait yaratmaqdır”.

“eTwinning Plus” layihəsi çərçivəsində seminar

V.Xanlarov onu da qeyd edib ki, “eTwinning Plus” layihəsi çərçivəsində Azərbaycandan indiyədək 244 məktəbdən 660 müəllimin iştirakı ilə 742 təhsil layihəsi həyata keçirilib. Eyni zamanda “eTwinning Plus” layihəsində iştirak edən müəllimlərin pedaqoji bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədi ilə onlayn təlimlər, Avropanın müxtəlif ölkələrində seminar və konfranslar təşkil olunur və layihəyə üzv müəllimlər burada iştirak edir.

Nəzərə çatdırıq ki, seminar layihədə iştirak edən müəllimlərin bilik və bacarıqlarının artırılması və layihənin Azərbaycanda genişləndirilməsini təmin etmək məqsədi daşıyır. Tədbir çərçivəsində həm xarici, həm də yerli mütəxəssislərin rəhbərliyi ilə İKT-nin təhsilə tətbiqi, layihə əsasında təhsil və müəllimlərin XXI əsr bacarıqlarını inkişaf etdirəcək müxtəlif təlim və müzakirələr təşkil olunacaqdır.

Seminarlarda fürsətdən istifadə edib layihəyə üzv olan xarici qonaqlarla söhbətəldik. Bolqarıstandan olan Valentina Marinova

layihə haqqında öz fikirlərini bizimlə bölüşdü. O, layihənin çox əhəmiyyətli və səmərəli olduğunu dedi: “Mən Bolqarıstanda informatika fənnini tədris edirəm. Bu layihə çərçivəsində şagirdlərimiz həmyaşıdları ilə ünsiyyətdə olur. Online dərslər vasitəsilə tanışlıqların artırılması məqsədi ilə onlayn təlimlər, Avropanın müxtəlif ölkələrində seminar və konfranslar təşkil olunur və layihəyə üzv müəllimlər burada iştirak edir.

Nəzərə çatdırıq ki, seminar layihədə iştirak edən müəllimlərin bilik və bacarıqlarının artırılması və layihənin Azərbaycanda genişləndirilməsini təmin etmək məqsədi daşıyır. Tədbir çərçivəsində həm xarici, həm də yerli mütəxəssislərin rəhbərliyi ilə İKT-nin təhsilə tətbiqi, layihə əsasında təhsil və müəllimlərin XXI əsr bacarıqlarını inkişaf etdirəcək müxtəlif təlim və müzakirələr təşkil olunacaqdır.

larda böyük maraq doğurdu. Təbii ki, bizim şagirdlərimiz də azərbaycanlı həmyaşıdlarına Gürcüstanın tarixi, mədəniyyət abidələri haqqında danışırlar. Fikrimcə bunlar çox gözəl işlərdir”.

Seminarla iştirak edən fransalı mütəxəssis Perque Sylvain layihələrin qiymətləndirilməsi üzrə mütəxəssis olduğunu və “eTwinning Plus” layihəsinin yüksək səviyyədə həyata keçirildiyini bildirdi. Azərbaycan ilə Fransa arasında hər sahədə olduğu kimi təhsil sahəsində də geniş əlaqələrin olduğunu deyən fransalı mütəxəssis Bakıda fəaliyyət göstərən Fransa liseyi və UFAZ-ı ikitərəfli əməkdaşlıq üçün atılan mühüm addım kimi qiymətləndirdi. “eTwinning Plus” layihəsinin məktəblilərə yaratdığı şəraitdən söz açan Perque Sylvain dedi: “Məktəblilərin bir-biri ilə ünsiyyətdə olması çox vacib bir şeydir. Bu onlayn dərslər şagirdlərin biliklərini artırmaqla bərabər, həmçinin onlarda ünsiyyət, sosiallaşma kimi vərdişlərin yaranmasına səbəb olur”.

Hamının yaxşı ADAMI...

Jalə MÜTƏLLİMOVA

Gözlədiyiniz, baş verəcəyi anda ayaqüstə mərd-mərdana duracağına özünü hazır bildiyiniz hadisələr olur. Məsələn, ölüm! Düşünürsən, yaxın dediyin, doğma bildiyin biri gözləmədiyiniz halda ağır xəstəlikdən əziyyət çəkir və bir gün gedəcəyi mütləqdir. O mütləq gün gələndə elə “yıxılırsan”... Və anlayırsan ki, əslində, hazırkı dediyin heç nəyə hazır deyilsənmiş. Başa düşürsən ki, sənin gözlədiyiniz olmasını istəmədiyindir. Əslində, ümididir. Olmayacağına əmin edib sən.

Onun dünyasını dəyişməsi çalışdığı Təhsil Nazirliyində də kimsenin hazır olmadığı hadisə idi. Hamı pərt olmuşdu. Hamı inanmaq istəmirdi. Təəssüf, heyifslənmək, göz yaş... Beləcə, günlərdir Təhsil Nazirliyinin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin sektor müdiri Sülhəddin Gözəlovun vəfatı xəbəri ilə kimsə barışmır. Kim idi Sülhəddin Gözəlov?

Sülhəddin Gözəlov 1957-ci ildə Hacıqabul rayonunun Qarasu kəndində anadan olub. 1975-ci ildə orta təhsilini başa vurduqdan sonra o zamankı Azərbaycan Politeknik İnstitutuna qəbul olub. 1977-ci ildə Moskva Avtomobil Yolları İnstitutuna (MAYİ) köçürülüb, 1980-ci ildə buranı fərqlənmə diplomu ilə bitirib.

1980-1984-cü illərdə Azərbaycan Avtomobil Nəqliyyatı Nazirliyinin Elmi İstehsalat Birliyinin sənətinin daşınması şöbəsində mühəndis kimi çalışıb.

1986-1990-cı illərdə MAYİ-nin əyani aspiranturasında təhsil alıb, texnika elmləri namizədliyi üzrə dissertasiya müdafiə edib.

Azərbaycan Politeknik İnstitutunda 1984-cü ildə “Avtomobilər və avtomobil təsərrüfatı” kafedrasında assistent, baş müəllim, dosent vəzifələrində çalışıb. Daha sonra kafedra müdiri, yenidən dosent kimi fəaliyyət göstərmiş. 2004-2014-cü illərdə bu ailə təhsil ocağının Elmi Şurasının katibi olub.

Sülhəddin Gözəlov nəqliyyat sahəsi üzrə yüz əllidən çox elmi əsərin, o cümlədən dörd kitabın, bir monoqrafiyanın, dərslərin, beş dərs vəsaitinin, beş metodik vəsaitə və iki ixtiranın müəllifidir. O, həmçinin Beynəlxalq Nəqliyyat Akademiyasının həqiqi üzvüdür. Rusiya nəqliyyatının yaranmasının iki yüz illiyi münasibəti ilə Rusiya nəqliyyat nazirinin sərəncamına əsasən döş nişanı ilə təltif olunub. Sülhəddin Gözəlov eyni zamanda Azərbaycan Prezidentinin sərəncamı ilə “Əməkdar mühəndis” fəxri adını alıb. Ölkə təhsilinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin fəxri formanı ilə mükafatlandırılıb. Eyni zamanda, o, uzun müddət nazirliyin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin sektor müdiri vəzifəsində çalışıb.

QEYD: Günlərdir Sülhəddin müəllimin ailə üzvləri ilə görüşməzün baş tutacağı anı gözləyirdik. Nəhayət, mümkün oldu. Bu maraqlı adamı təkcə rəsmi şəxs kimi yox,

həm də ziyalı, ailə başçısı olaraq da tanıdığım xanımı Səkinə Gözəlova ilə söhbətdə...

Yoldaş Gözəlov

Ona müraciət formam belə idi, Gözəlov. Belə adət etmişəm ilk gündən. Yoldaş Gözəlov, o lazımdır, bu lazımdır, ora gediləsidir, bura baş çəkmək lazımdır. Özünün xoşu gəlirdi bu müraciət formasından, ən əsəbi halında belə sakitləşə bilirdi bu sözdən sonra. Onun səsinin tonunu yüksəyə qaldırmaq görmədim, həmişə fikrini sakit və konkret deyirdi. Əgər tərəddüd etdiyi məsələ var idisə, onu ailəcə məsləhətləşməyi sevdi. Bir qərribə insan idi. Heç vaxt kimsə xətrinə dəyməzdi.

Qərribə tanışlıq

Bizim onunla tanışlığımız Nəqliyyat Nazirliyindən başlayıb. Tanışlığımız da qərribə idi. Bir kollektivdə çalışırdıq. Ortaq dostlarımız var idi. Mən bir də onda ayıldım ki, 1983-cü ildir və artıq toyumuzdur.

O, artıq elmi dərəcə almışdı. Peşəkar insan idi. İş ilə bağlı hər şeyi detallarına qədər öyrənməyi, bilməyi sevirdi. Xoşu gəlməzdi kimsə peşəsinə dair nəşə soruşsun və o, aciz qalsın. Bir prinsipi var idi, işini bilməlisən, vəssalam!

Yoxluğuna inana bilmirəm...

Neçə gündür adamlar gəlir-gedir, başsağlığı verirlər, amma mən hələ də ona rəhmətlik deyə bilmirəm. Elə bilirəm ezamiyyətə gedib, qayıdıb gələcək. Hərdən də deyirəm ki, Gözəlov, bəlkə sənə gözləməyim? Bəlkə bu qədər göz yaş səni incidir? Sualımı cavabsız qoyamazdı heç zaman. Adəti idi, nəinki mən, yüz adam da sual versəydi, mütləq səbirlə cavablandıracaqdı. Çox böyük səbr sahibi idi.

İki övladımız var, Zaur, Samir. Çox istədi heç olmasa Zaurun toyunu görsün, olmadı. Mayın 5-də toy

danışılmışdı. Gözəlov bizimlə o toyda olacaq qədər yaşamadı.

Müəmmalı diaqnoz

Vəziyyəti hər gün bir az ağırlaşdırı. Kimya terapiyası qəbul edirdi. 26 dəfə almışdı o terapiyanı. Amma xərcəng idi, ya yox, bunu sonacan dəqiq bilmədik. Qərribə ardıcılıq var idi xəstəliyində. Dedilər bağırsağa xərcəngdir. Süretlə qaraciyəri şişməyə başladı. Həkimlər dedilər bağırsağ xərcəngi tibb tarixində indiyə qədər heç vaxt qaraciyərdən çıxmıyıb. Öncə mədəyə keçməlidir. O üzdən anlaşılmaz oldu.

Elə ağrıyırdı...

...amma bir kəlmə dillənmirdi ki, narahat olarıq. Nə qədər soruşurdum, deyirdi sən boş ver, xəstəlikdir də durub yerində. Mən istəmirdim özünü qapansın. Çalşırdım evdəndə çixsın arada. Deyirdim get işə, bir az əhvalın dəyişsin. Əvvəl istəmirdi, sonra birtəhər razılaşırdırdım. Gedib gəlirdi, zarafata salırdı ki, sən qoyma mən evdə oturum. Düz edirsən, işdə adamları gördüm, danışdım, söhbət etdim, elə bildim heç xəstəlik-filan yoxdur. Bir də Zaurun nişanı olanda dedim bizimlə getməli-sən Tovuz.

Getmək istəmirdi

Yol uzaq idi. İstəmirdi ağrıların kimsə bilsin, deyirdi, əziyyət olar adamlara, həm də ayıbdır. Bəlkə mənsiz gedəsiniz? Dedik elə şey yoxdur, oğul atasısən, getməlisən. Getdi, gəlininə üziyü taxdı, xeyir-duasını da özü verdi. İndi deyirəm nə yaxşı məcbur etdim onu getsin, heç olmasa nişan mərasimindən xətirə qaldı övladına dedikləri.

Çox hazırlaşdı

uşaqlara görə. Gücü çatan hər şeyin ən yaxşısını etməyə çalışırdı. Bəzən deyirdik lazımdır deyil. Deyirdi siz bilməzsiz, qoy bunu da düzəldim sonra bilərsiniz. Qərribə olanı bu idi ki, adam bizə demədən hər şeyi hesablayıb, ölçüb-biçib qoyurmuş. Onun gedəcəyini qətiyyətlə hesablamırdım. Ağlımdan belə keçirmirdim ki, Gözəlov bir gün olmaya bilər. Nə uşaqlar, nə mən onsuz evi təsəvvürümüzə götürə bilmirdik. İndi də övladları deyir ki, biz zəif ol-duq, bəlkə daha başqa şeylər edil-səydi, yaşayardı. Mən isə, ümumiyyətlə, özümə yaxın buraxmırdım sağalmaz xəstəliyini. Bəlkə indi bu üzdən mənə belə ağırdır baş verənləri qəbulunmaq. Üstündə o qədər mübarizə aparırdım ki, inanmırdım o mübarizədən məğlub çıxaram. Deyirdim Gözəlov, bu bizim ciddi

imtahanımızdır, mən oxuyuram, çalışıram, sən də dəstək ol ki, iki almayaq. Güldürdü. Sonradan tamam yoruldu və dayandı. Ağrılar, müayinələr, iynə, dərman yordu onu. Həkimlərdən küsdü. Deyirdi həkimlər mənə xilas etməyi bacarmadı. Son vaxtlar ağrısını da gizlədə bilmirdi. Hərdən yavaşca deyirdi, kömək elə ağrımayım.

Son günlər və ata yurdu...

Əslən Hacıqabuldan idi Sülhəddin müəllim. Son günlər gördüm artıq qərar var, kimya terapiyası istəmir. Deyir gedəcəm rayona. Dedim getmə, burda həkimlər var, səni nəzarətdə saxlayır. Razılaşmadı, getdi. Sonra bildim ki, bacısına deyib Bakıda qalmaq istəmirəm artıq, bura birdəfəlik gəlmişəm, burda qalacam həmişəlik. Onda anladım ki, deyəsən, ümidim boşuna gözləntidir. Sonra bir dəfə oğlunu çağırırdı, xeyli danışdı. İndi də ürək etmirəm soruşum ki, atan nə deyirdi?

İnanmadığım adamlar gəldi

Onu sadə adam bilməmişəm həmişə. Hamıya yaşına görə davranırdı. Uşaqla uşaq idi, böyüklə böyük. Mən nazir Ceyhun Bayramovu görəndə, keçmiş nazirəm, Mikayıl müəlliməndə diqqət hiss edəndə, nazirliyin yüksək vəzifəliyəndən, müavinlərdən, heç tanımadığım insanlardan diqqət görəndə inana bilmirdim ki, bu qədər adam, dost, hörmət qazanıb Sülhəddin müəllim. Xəstəliyi dönməndə də çox dəstək oldular, tək qoymadılar bizi. Bir də çoxlu tanımadığım insan gəlib yanıma başsağlığına. Neçə tələbəsi rayona gəlmişdi. Deyirdilər onun bizim üstümüzə haqqı var, təkcə mənəm həyat yoldaşım, övladlarımızın atası, bizim ailə başçımız, qohumlarımızın arxalandığı adam deyildi, Sülhəddin müəllim. O, hamının sevdiyi adam idi. Bu mənə böyük təşəllirdi. Sona qədər mən onunla bağlı möcüzə gözlədim. Sənədlərini hər yerə yolladıq, lap İsrailə qədər aparmaq planımız var idi. Bir müddət özü istəmədi, sonra da dedilər artıq gecikib. Bir də oğlum səhv etməmişəm Ukraynada bir həkim tapmışdı. Onunla danışdı, inanmışdı o həkimə. Gələcəkdə Sülhəddin müəllimi müayinə etmək üçün, qismət olmadı.

Ölmək çətin şeydir...

Deyirdim necəsən? Susurdu. Bir dəfə də gördüm çox düşüncəlidir. Dedim nə fikirləşirsən, dedi ölmək çətin məsələdir, elə bil qorxuram. O

sözü ömrümün sonuna qədər unuda bilmərəm. İndi bir təsəllim də odur ki, mən onsuz əziyyət çəksəm də, o, daha ağrıyır, rahatdır. Bir də bir söz demişdi cavab verə bilməmişdim, çox pis olmuşdum, istəmirdim kövrələm, bilsin. Bir gün belə diqqətlə baxdı bir nöqtəyə qayıtdı ki, Səkinə, sən mənə haqqını halal elə, yaxşı-mı?.. Otaqdan çıxıb getmişdim. İndi istəyirəm deyim ki, biz sənə haqqını ödəyə bilmədik, Gözəlov, sən halal elə və rahat uyu, sənə tapşır-dığın, qoyub getdiyiniz hər şey elə istədiyiniz kimi olacaq. Bilmirəm indi mənə eşidər, ya yox, amma çox arzulayıram ona deyim, mənə ağırdır, gərəkdir getməyəydim, Gözəlov!

Haşiyə: *Yaxşı insanlar həm də xatirələrdə yaşayır. Dostların, çalışdığı kollektivlərdə yaddaşlarda necə qalıb Sülhəddin Gözəlov?*

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin rektoru Cəfər Cəfərov: - Bizim Sülhəddin müəllimlə tanışlığımızın uzun bir tarixçəsi yoxdur. Onu sırf işlə bağlı məsələlərdə tanıdım bir neçə il əvvəl. Elə adamlar var, kimliklərini bilmək üçün az bir zaman da yetir. Belələrinə həmişə nadir insan deyirəm mən. Sülhəddin müəllim məhz o nadir olan adamlardan idi. Ölümünə çox təəssüflənirəm. İndi o qədər saf, peşəkar, dürüst və zəhmətkeş insanlar son dərəcə azdır. Mən deyirdim Sülhəddin Gözəlov Azərbaycan təhsilinin “kisasi”ndən getdi. O cür peşəkarların yetişməsi çox böyük zaman və zəhmət tələb edir, ağır və dəyərli əvəzi olmayan itkidir.

Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini, Elm, ali təhsil və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri Yaqub Pirişev: - Bizi bir-birimizə bağlayan 33 illik dostluq onu mənə həssas, ağıllı və qeyri-adi alim, öz işinin vurğunu kimi tanıtdı. Özünün çoxillik fəaliyyəti, peşəkarlığı, fəal həyatı mövqeyi, gözəl insani keyfiyyətləri ilə bu insan ətrafındakıların dərin hörmətini və böyük nüfuz qazandı.

Nümunəvililiyi, böyük erudisiyası və hərtərəfli biliyə sahib olması, peşəkarlığı, yüksək işgüzarlığı, həssaslığı onun şəxsi üstünlükləri idi. Onu hər zaman qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatmaqda inadkarlıq, daimi axtarış və kreativ ideyaların həyata keçirilməsi qabiliyyəti fərq-

ləndirirdi. Özünün bütün səylərini təhsil prosesinin modernləşdirilməsinə və optimallaşdırılmasına, ölkə iqtisadiyyatı üçün yüksək ixtisaslı kadrların hazırlığının keyfiyyətinin artırılmasına, gənc nəslin tərbiyəsi işinə sərf etməsilə o, cəmiyyətə vicdanlı və təmənnaş xidmət nümunəsinə çevrilmişdir. Onun peşəkar kadrların hazırlığı işinə təsiri çox pozitiv və gözəçarpan idi. Sülhəddin Gözəlovun elmi-pedaqoji sahədə çox tanınmış elmi əsərləri bundan sonrakı neçə-neçə illərdə də texniki elmlərin inkişafında mənəbə rolunu oynayacaq.

Sülhəddin Gözəlovun həyatdan getməsi bizim hamımız üçün itkidir, görkəmli pedaqoq, peşəkar, parlaq şəxsiyyət, ziyalı və həssas, sədaqətli dost kimi o, xatirəmizdə həmişəlik qalacaq.

Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətə əlaqələr sektorunun müdiri Cəsarət Valehov: - Sülhəddin müəllimlə bağlı danışanda sözün həqiqi mənasında adamın gözü önünə tam, bütöv bir adam gəlir. Peşəkar mütəxəssis, dəyərli vətəndaş idi Sülhəddin müəllim. O, peşəsinə bağlı adam idi. İnsanlığa, həmişə yaxşıya dəyər verməyi bacarmağa yönəldirdi çevrədəki hər kəsi. Onun haqqında keçmiş zamanda danışmaq gərəkdən ağırdır. Bir neçə ay əvvəl onunla söhbət edirdik. Müzakirələrimiz olurdu. İstənilən müzakirənin sonunda o gülümsəməyi, müsbət enerji ötürməyi bacaran adam idi. Xəstəliyinə qarşı o qədər mərd dirənisi var idi ki, adam bəzən düşüncəyə bəlkə artıq heç bir problem yoxdur. Onunla bağlı yadda qalan ancaq xoş və müsbət xatirələrdir. Çox təəssüf edirəm ki, yaxşı adamı və peşəkar dostumuzu itirdik.

SON: Yaxşı insanlar vəfat edəndə nə ailənin, nə ölkənin “kisasi”ndən getmir. Yaxşı insanlar dünyadan, dünyanın “kisasi”ndən gedir. Bir yaxşı adamı kiçiltməyi dünyanı gədişlə Sülhəddin müəllim. Bir də peşə fəaliyyəti müddətində bu yazı da bir ilk oldu mənim üçün. O mənada ki, heç vaxt insaniyyətdə olmadığım birindən yazdım. Əslində, mən də yazmadım. Adamlar yazdı bu yazı, söz-söz. Mən qələmə aldım. Adamlar sizdən danışmağı vicdan borcu bilirsə, sizi xatırlayırsa, deməli, yaxşı yaşamısınız. Hamıya nəşib olmayacaq qədər yaxşı. Ruhunuz şad olsun!..

“Azərbaycan ailə modeli: Müasirlik və dəyərlər” mövzusunda “dəyirmi masa”

Milli Məclisin Ailə, qadın, uşaq məsələləri komitəsinin təşkilatçılığı ilə “Azərbaycan ailə modeli: Müasirlik və dəyərlər” mövzusunda “dəyirmi masa” keçirilib.

İclasda Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlı, parlamentin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov, Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli, İctimai birliklər və dini qurumlarla iş komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdiri Məhəbbət Vəliyeva, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Sədaqət Qəhrə-

manova, BDU-nun Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrasının müdiri, psixologiya elmləri doktoru Kamilə Əliyeva, KİV nümayəndələri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbirdə Azərbaycan ailələrinin möhkəm bünövrə əsasında formalaşması, ailələrin dağılmasının səbəblərinin aradan götürülməsi və bu sahədə aparılan maarifləndirmə işlərinin daha da gücləndirilməsi istiqamətində fikir mübadilələri aparılıb. Bildirilib ki, bu gün ölkəmizdə ailə institutunun qorunması prioritet məsələlərdəndir. Cəmiyyətin inkişafı ailənin rifahından, ailədaxili sağlamlıq mənəvi mühitdən, ailə mü-

nasibətlərinin yüksək əxlaqi dəyərlər əsasında təşkilindən çox asılıdır.

“Dəyirmi masa”da ailələrin dağılmasının səbəblərini araşdırmaq üçün monitorinqlərin aparılması, kütləvi şəkildə maarifləndirmə işlərinin təşkili ilə bağlı təkliflər irəli sürüldü.

İclasda çıxış edən BŞTİ-nin müdiri Məhəbbət Vəliyeva qeyd edib ki, Azərbaycan ailəsi, ilk növbədə, milli adət-ənənələrimizi yaşatmalı, övladlarımız dünyaya gəldikləri gündən milli-mənəvi dəyərlərimiz ruhunda tərbiyə olmalıdır. İdarə müdiri həmçinin, ümumi təhsil müəssisələrində milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, gənclərin hə-

yata hazırlanması, valideyn-övlad münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində həyata keçirilən maarifləndirmə işlərinin əhəmiyyətini

dən söz açıb. M.Vəliyeva çıxışında məktəblərdə psixoloji xidmətin təşkilatında həyata keçirilən maarifləndirmə işlərinin əhəmiyyətini

nin vacibliyini də toxunub. Sonda dövlət qurumlarının nümayəndələri onlara ünvanlanan sualları cavablandırıblar.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 28 avqust 2017-ci il tarixli 216 nömrəli əmri ilə 2017-2018-ci tədris ili “Ümumi təhsildə keyfiyyət ili” elan olunub. İl cərvəsində ölkənin bütün ümumtəhsil müəssisələrində olduğu kimi, Sumqayıt şəhər 21 nömrəli tam orta məktəbdə də müxtəlif layihələr, olimpiada və müsabiqələr keçirilib.

“Təhsildə keyfiyyət ili” “çərçivəsində təşkil edilən pedaqoji mühazirə müsabiqəsində məktəbimizin ibtidai sinif müəllimi İradə Behbudovanın yazdığı “Şagirdin yaradıcı təfəkkürünün və tədqiqatçılıq qabiliyyətinin inkişaf etdirilməsi” mövzusunda işi şəhər turunda qalib olaraq, respublika turuna göndərilib.

Məktəb tədbirləri keyfiyyətli təhsilə hədəflənib

Vladim İBRAHİMOV,
Sumqayıt şəhər 21 nömrəli tam orta məktəbin direktoru

Respublika fənn olimpiadalarında məktəbimizin XI sinif şagirdi Sona Abdullayeva tarix, X sinif şagirdi Teymur Həsəni isə informatika fənlərindən III yer tutaraq bürünc medala layiq görüldü.

Qeyd etmək lazımdır ki, təhsilin inkişafı, keyfiyyətinin yüksəldilməsi təkcə 2017-2018-tədris ilində deyil, müstəqillik əldə etdiyimiz dövrdən, xüsusən də 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəldiyi gündən dövlətin diqqət mərkəzindədir. Müəllimlərin və təhsilçilərin inkişafı dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsinə təşkil edir. Biz də bir təhsil müəssisəsi olaraq hər zaman yeniliklərə adaptasiya olub, inkişafı ayaqlaşmağa çalışırıq.

2018-ci ilin ötən ayları ölkəmiz üçün əlamətdar hadisələrlə zəngin olub. Prezident seçkisini uğurla başa vurub layiqli liderini seçən xalqımız ulu öndərin və Zərifə xanım Əliyevanın 95 illik yubileylərini də böyük təntənə ilə qeyd edib və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə hazırlaşır.

Məktəbimizdə bu istiqamətdə aprel və may aylarını əhatə edən xüsusi plan hazırlayaraq həyata keçirmişik. Belə ki, plana əsasən aprelin 1-dən 10-dək “Ulu öndər və Azərbaycan” mövzusunda X-XI siniflər arasında inşa müsabiqəsi keçirmişik. 10c si-

nif şagirdi Selcan Vəliyeva I yərə layiq görüldü. 5 şagirdimiz isə həvəsləndirici yərə sahib çıxdı.

Sonra “Ulu öndər və Azərbaycan” mövzusunda VIII-IX siniflər arasında şeir müsabiqəsi keçirdik. Bu müsabiqədə 9a sinif şagirdi Nigar Baxışova və 9b sinif şagirdi Namiq Abbaslı qalib gəldilər, digər 5 şagird isə həvəsləndirici yerlərə layiq görüldü.

Aprelin 20-dən 25-nə qədər isə eyni adlı rəsm müsabiqəsi təşkil etdik və 9b sinif şagirdi Səbinə Məmmədli ulu öndərin portretini yüksək səviyyədə təsvir etdiyi üçün I yeri qazandı.

Aprelin 28-də oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın 95 illik yubileyi məktəbin ibtidai sinif müəllimi Aygün Cabbarovanın rəhbərliyi ilə 3ç sinfinin təqdimatında orijinal formada qeyd olundu.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 95 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlərə yekun olaraq mayın 7-də şəhərimizdə yerləşən Heydər Əliyev adına mərkəzdə “Xalqa bağışlanan ömür” adlı tədbir başlandı. Tədbir məktəbimizin ibtidai sinif müəllimi İradə Behbudovanın təşkilatçılığı ilə 2d sinif şagirdlərinin təqdimatında reallaşdı.

Şagirdlər ulu öndərin həyatı, təhsili, fəaliyyəti haqqında geniş məlumatlar verməklə yanaşı ümummilli liderin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısındakı xidmətlərini həm çıxışları, həm də hazırladıqları videoların nümayişi vasitəsi ilə diqqətə çatdırdılar. Onlar ulu öndərin elm və təh-

silə yanaşı incəsənətə də diqqət və qayğısından söz açaraq müxtəlif milli kino və rəqs nümunələrini reallaşdırdılar, mahımlar ifa edib, şeirlər səsləndirdilər.

Tədbirdə məktəb direktorları, təhsil işçiləri, müəllimlər, şagirdlər və valideynlər iştirak etdirdi. Tədbirin sonunda məktəbimizdə aparılan silsilə proqramın müxtəlif nominasiyalarda qalibləri fəxri fərmanlarla təltif olundu. Eyni zamanda ulu öndərin və akademik Zərifə xanım Əliyevanın 95 illik yubiley tədbirlərini təşkil edən 3ç və 2d sinif şagirdləri də mükafatlandırıldı, müəllimlərə fəxri fərmanlar verildi.

Biz dövlətimizin təhsilimizə, şəhərimizə, məktəbimizə olan diqqət və qayğısını hər zaman hiss edirik. Məktəbimizin iki dəfə “Ən yaxşı ümumtəhsil məktəbi” müsabiqəsinin qalibi olması, şagirdlərimizin olimpiadadan respublika turunda hər zaman yüksək yer tutması, müəllimlərimizin “Ən yaxşı müəllim” müsabiqəsində yer alması, “Tərəqqi” medalı ilə mükafatlandırılması buna əyani sübutdur.

Bu tədris ili məktəbimiz üçün başqa bir hadisə ilə də yadda qalacaq. Belə ki, 1971-ci ildə inşa olunan məktəbimizin əsaslı təmirinə qərar verilib. Hazırda dam örtüyü dəyişdirilib, 4 mərtəbəli yardımçı bina inşa olunur.

Məktəbimizə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısı İlham Əliyev cənablarına müəllim-şagird-valideynlər adından dərin təşəkkürümüzü bildiririk. İnanırıq ki, hər zaman yüksək nəticə əldə edən kollektivimiz bu qayğıdan ilham alaraq daha səy göstərəcək, daha böyük uğurlara imza atacaq.

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor
Nurəddin Heydərov 538-21-66

Mühasibatlıq
539-67-74

Reklam və elanlar
539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə gününə çıxır

Bank hesabımız
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 saylı “Mətbuat şöbəsi”
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 013501000000002944
S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisensiya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4782, Sifariş 1569

Məsul nəvbətçi: N.Rəhimov

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası

Tədrisi ingilis dilində aparılan qrupda adları aşağıda göstərilən fənləri tədris etmək üçün əməyi saathesabı (yüksək tariffə) ödənilməsi şərtilə baş müəllim, dosent və professorların (pedaqoji iş təcrübəsi olanlara üstünlük verilir) müqavilə əsasında işə qəbulunu

ELAN EDİR:

İngilis dili - 2 yer **Riyaziyyat** - 1 yer
Kimya - 1 yer **Fizika** - 1 yer

Sənədlər iyulun 10-dək ADDA-nın Zərifə Əliyeva küçəsi, 18 ünvanında yerləşən əsas binasında qəbul edilir.

Əlaqə telefonu: 498-56-32, 493-36-44, daxili 229.

REKTORLUQ

Etibarsız sayılır

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti tərəfindən 2012-ci ildə Orucova Aygül Cümşüd qızına verilmiş B-233490 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2013-cü ildə Qurbanov Vüqar Səfər oğluna verilmiş MNB-027509 nömrəli magistr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saath rayonu Mircəlalənd kənd tam orta məktəbini 2013-cü ildə bitirmiş Nuriyev Emil Rizvan oğluna verilmiş 269758 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Milli Aviasiya Akademiyası tərəfindən 2015-ci ildə Şahverdiyev İntiqam Almərdan oğluna verilmiş A-063355 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2003-cü ildə Qafarova Rübəbə Nurulla qızına verilmiş A-123191 nömrəli bakalavr və MNB-017592 nömrəli magistr diplomları itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Biləsuvar rayonu Zəhmətəbad kənd tam orta məktəbini 2016-cı ildə bitirmiş Seyfullazadə Aysən Hafiz qızına verilmiş A-636953 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Milli Aviasiya Akademiyası tərəfindən 2015-ci ildə Abdullaxqov Hikmət Rüşət oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən 2014-cü ildə Niftiyev Bilal Əlipaşa oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2015-ci ildə Paşabəyli Məmmədkamal Rüstəm oğluna verilmiş A-076438 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Həsənov Aydın Nurəddin oğluna verilmiş A-394568 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən 2006-cı ildə İmanova Rövşənə Nazim qızına verilmiş B-067227 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci tərəfindən 2007-ci ildə Acalova Esmiraldə Vəli qızına verilmiş BB-II-073539 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı 1 nömrəli Tibb Texnikumu tərəfindən 2000-ci ildə Puhən Rəna Rzaxan qızına verilmiş AB-II-066941 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saath rayonu Varxankənd kənd tam orta məktəbini 2003-cü ildə bitirmiş Faiqov Telman Cabbar oğluna verilmiş A-687243 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Yevlax şəhər 9 nömrəli tam orta məktəbi 1980-ci ildə bitirmiş Xəlilov Şahin Haqqı oğluna verilmiş 015494 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İsmayılı şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1992-ci ildə bitirmiş Nuriyev Elşən Yaşar oğluna verilmiş 164891 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1987-ci ildə bitirmiş Məmişov Fəqani Bəyler oğluna verilmiş 313728 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi şəhər 12 nömrəli tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Fərzəliyeva Zərifə Rəhman qızına verilmiş 700689 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayonu Mollakənd kənd tam orta məktəbini 1981-ci ildə bitirmiş Kərimov Mahmud Polad oğluna verilmiş 326956 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Yevlax şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Yaqubova Təranə Qara qızına verilmiş 288568 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2009-cu ildə Eruş Fazil Hacı oğluna verilmiş 005361 nömrəli hazırlıq kursu şəhadətnaməsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayonu Tüklə kənd tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Baxşiyev Ümid İbadət oğluna verilmiş A-467155 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xaçmaz rayonu Xudat şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 1990-cı ildə bitirmiş Tağıyeva Nailə Əli qızına verilmiş A-109315 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Odlaq Yurdu Universiteti tərəfindən 2016-cı ildə Hüseynzadə Əlhəm Nizami oğluna verilmiş A-108283 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 253 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Mustafayev Fuad Nəcəf oğluna verilmiş A-520104 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəki Pedaqoji Kolleci tərəfindən 2012-ci ildə Ədilova Qumru Yavər qızına verilmiş AA-011573 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2006-cı ildə Qasimov Rauf Kamil oğluna verilmiş MNB-007354 nömrəli magistr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran Dövlət Universiteti tərəfindən 2015-ci ildə Əsgərova Aida Şirin qızına verilmiş A-063043 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin 2012-ci ildə bitirmiş Məhərrəmovna Ülviyyə Kamran qızına verilmiş AA-021674 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Əlizadə Vüsal Rafiq oğluna verilmiş B-382699 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayonu Türköba kənd tam orta məktəbini 1985-ci ildə bitirmiş Şəfaqqətova Elana Əliməmməd qızına verilmiş A-100661 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 290 nömrəli tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Babayeva Aynur Sulduz qızına verilmiş B-277264 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 7 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Əliyeva Sara Məmməd qızına verilmiş B-203094 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Astara rayonu Ərçivan qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi 1995-ci ildə bitirmiş Kərimov Ramil İslam oğluna verilmiş A-092864 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gədəbəy rayonu Soyuqbulaq kənd tam orta məktəbinin IX sinfini 2016-cı ildə bitirmiş Əliyeva Aynurə Fariz qızına verilmiş A-705898 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

3 nömrəli Bakı Peşə Liseyi tərəfindən 2006-cı ildə Sultanova (Hüseynova) Şəbnəm Mafəddin qızına verilmiş BB-019260 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitirmiş Musazadə Xəqan Ruslan oğluna verilmiş A-035759 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2013-cü ildə Hüseynova Günay Süleyman qızına verilmiş B-265004 nömrəli bakalavr diplomuna əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutu tərəfindən 1981-ci ildə Quliyeva Sənəm Məmməd qızına verilmiş JB-034781 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tərtər rayonu Bəyiməsarov kənd tam orta məktəbini 2003-cü ildə bitirmiş Əliyev Rövşən Nurəddin oğluna verilmiş A-650120 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Oğuz rayonu Böyük Söyüdlü kənd tam orta məktəbini 2006-cı ildə bitirmiş Abdullətinov Anastasiya Viktorovna qızına verilmiş B-247286 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan Dövlət Universiteti tərəfindən 2001-ci ildə Orucova Həyat Vaqif qızına verilmiş A-105184 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 1992-ci ildə Şixəliyev Vüqar Məmmədəğa oğluna verilmiş İB-853407 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 170 nömrəli tam orta məktəbi 1999-cu ildə bitirmiş Azimova Ellada Vaqif qızına verilmiş B-216216 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Abdullazadə Elxan Mikayıl oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

17 nömrəli Bakı Peşə Liseyi tərəfindən 2009-cu ildə Mürsəlova Zərnigar Çingiz qızına verilmiş BB-049163 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 1997-ci ildə Həmidova Naimə İmamverdi qızına verilmiş AB-I-075822 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti tərəfindən 2008-ci ildə Qədimova İlahə Nəsir qızına verilmiş B-045499 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci tərəfindən 2006-cı ildə Cəfərov Niyazi Fizuli oğluna verilmiş BB-I-044663 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dillər Universiteti tərəfindən 2003-cü ildə Kazımova Günel Tahir qızına verilmiş A-122787 nömrəli bakalavr fərqlənmə diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

13 nömrəli Bakı Peşə Liseyi tərəfindən 2004-cü ildə Yusifova Kamalə Heydər qızına verilmiş AB-077408 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2015-ci ildə İbadlı Vəsilə Əlif qızına verilmiş A-067442 nömrəli diploma əlavə qiymət cədvəli itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 1997-ci ildə Qurbanov İlham Şirindil oğluna verilmiş AB-I-073255 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Maliyyə şöbəsinin müdiri Rauf Orucov və şöbənin kollektivi Ümumi və məktəbəqədər təhsil şöbəsinin baş məsləhətçisi Əhliyot Adıgözəlova qayınatası

ƏLİ MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Masallı Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Təriyel Əkbərov Təhsil Nazirliyinin Ümumi və məktəbəqədər təhsil şöbəsinin baş məsləhətçisi Əhliyot Adıgözəlova qayınatası

ƏLİ MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

132-134 nömrəli təhsil kompleksinin kollektivi veteran müəllim

ŞƏRƏF MƏLİKOVANIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər 18 nömrəli tam orta məktəbin rəhbərliyi və pedaqoji kollektivi məktəbin hərbi rəhbəri Telman Məmmədova

ANASININ

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər 18 nömrəli tam orta məktəbin rəhbərliyi və pedaqoji kollektivi məktəbin müəllimi Nəcəbə Həsənovaya

ANASININ

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İngilis dilini öyrənənlər üçün dərs nümunələri

LearnEnglish

Fading families

by A. J. Dalton (amended by Jon Porter)

The traditional description of the British family is a father, a mother and 2.4 children (on average). However, figures published by the UK government in 2006 revealed that:

- 42 per cent of marriages in the UK end in divorce, which is the highest rate in Europe (but actually the lowest in the UK for 40 years)
- 24 per cent of children grow up in single-parent families
- the average number of children in a British family is 1.9.

So what is happening to the British family? Is it an endangered species?

1 With the average number of children in a British family falling beneath an average of 2.0, the population of the UK has been falling for quite a few years. The size of the British workforce is declining and the average age of the workforce is rising. This trend is quite worrying for the British economy.

2 Why aren't the British having as many children as they used to? Well, there is a whole range of reasons. One of them is that British people are now having their children at a much older age than previously, meaning they have fewer years in which they can have children. Most young people today want a well-paid job, so they often go to university after school. After years of study at university, they then need a few years of work experience before they can get the job they want.

3 What about marriage and buying a home? Well, houses are incredibly expensive in the UK, so many people are forced to stay with their parents early in their careers. And no-one wants to start a new family when they are still living with their parents! So it's not until people are about 30 years old that they can afford to move out, buy their own home, and then they can start to think about settling down and having children.

4 So a British person manages to get a job, get a home and get married. Why isn't he or she then having at least two children on average? The main reason is that it is relatively expensive to bring up a child in the UK. Usually both parents need to work just to pay for their home and living expenses. Because both parents are at work, that means they then need to pay someone to look after their child during the day, such as a nanny or nursery school, both of which are expensive.

5 In addition, problems in the global economy often affect British families. For example, when times are tough and there is an economic downturn, prices rise or it becomes more difficult to find a job or keep your existing one. This kind of uncertainty discourages people from having larger families. And with this much pressure on families, is it any surprise that the divorce rate is so high?

6 So what is Britain doing to try and save the British family? First of all, the government is trying to make it cheaper to have children. For example, there have been increases in Child Benefit money families can claim from the state each month. Also, there is an increasing amount of government subsidy for nursery schools, so that parents do not need to pay so much for childcare. In addition, there are now laws allowing parents to take more time off work so that they can look after their children themselves rather than having to pay others to do it.

7 The UK government has also tried to reduce the number of hours British parents have to work to earn enough money to pay their bills. By law, you cannot work for more than 48 hours per week, averaged over 17 weeks. If parents didn't have to work so many hours, they'd have more time to spend with their children and wouldn't need to spend so much on childcare. On average, a Briton works 43.6 hours a week, which is actually a 6 per cent decrease over the last decade, but still the highest in Europe. It's a bad 'work-life balance' and is damaging British society.

Let's hope it's not too late to save the British family. Otherwise, the British won't have enough time, energy or money to have children. And where's the fun in that?

Activity 1: Headings

Match the following headings to the paragraphs numbered 1–7.

- a Home birds
- b Dwindling population
- c Convincing employers
- d Costly kids
- e Too old too young
- f Easing the burden
- g Stress and strain

Activity 2: Collocations

Match the terms to form phrases from the article. One answer is given.

- 1 economic (c)
- 2 work-life
- 3 nursery
- 4 living
- 5 single-parent
- 6 time
- 7 Child

- a balance
- b expenses
- c downturn (1)
- d Benefit
- e school
- f family
- g off work

Activity 3: True or false

According to the article, are these statements true (T) or false (F)?

- 1 The UK government wants employees to work more than 49 hours a week.
- 2 The UK government is increasing the price of nursery schools.
- 3 Most young people in Britain cannot afford to move out of their parents' house when they have finished their university study.
- 4 A majority of British children grow up in single-parent families.
- 5 More marriages fail than succeed in the UK.
- 6 One of the biggest problems for families in the UK is that both parents usually have to work to pay all the bills.

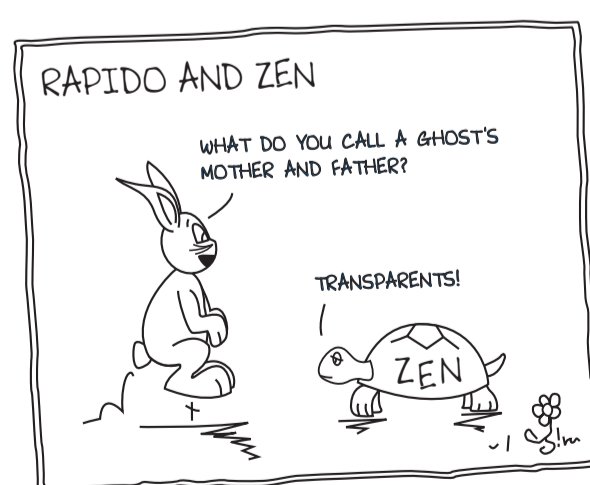
Fun corner

Find the odd one out in each set of three words:

1 Immediate family	4 Child care
a mother	a university
b brother	b nursery
c cousin	c nanny
2 Extended family	5 Statistics
a cousin	a economy
b father	b figures
c grandfather	c number
3 Money	6 Dwindling
a Child Benefit	a falling
b subsidy	b rising
c workforce	c declining

Word(s) of the day

The phrase 'work-life balance' refers to the number of hours you work compared with the number of hours you don't. People say either 'I have a good work-life balance' or 'I have a bad work-life balance'.

- Answers
- Activity 1
- 1 b
2 e
3 c
4 d
5 a
6 f
7 g
- Activity 2
- 1 c
2 b
3 d
4 a
5 e
6 f
7 g
- Activity 3
- 1 F
2 F
3 T
4 F
5 F
6 T
7 F

Want to find more learning activities?
Visit www.britishcouncil.org/learnenglish

Send your feedback to learnenglishprint@britishcouncil.org

© British Council 2016